

ખસેદોર, ભાવનગર, કુંડલા, મહુવા, અમરેલી, રાણપુરા, દેલવાડા
અને મહારાવાડ, વીજેર ગામનાં ધોધારી અને દેલવાડીઆમાં
“મહુવાની બત્રીશે ચડેલો કપોળ કક્કેસ.”

મુખ્યના પાલવા બંદર ઉપર કપોલ જાતીના મગનલાલ અને હગનલાલ ફરતા ફરતા ભેગા થયા, મગનલાલ દેલવાડીઓ અને હગનલાલ ધોધારી હતા, તે બંને ભાઈઓના વાંચવામાં “બકોર અને શામળ” વિષેની નાટક રૂપી ચોપડી, વાંચવામાં આવતાં, તે સંબંધી ની ચર્ચા ચલાવી જે સવાસો હોગને કર્યા તેના મગને જવાબ આપ્યાછે. તેની તુલના કરવા કપોલ ભાઈઓની મુનસરી ઉપર રાખીએ છઈએ.

હગન—કેમ ભાઈ ભાવનગર રોડેરની નીશાળનાં મેહેતાજી મદવજીભાઈએ છપાવેલી, “બકોર અને શામળ” ની ચોપડી તમારાં વાંચવામાં આવીછે?

મગન—હા, ભાઈ એ ચોપડી મેં પૂરેપૂરી વાંચીછે અને તે વાંચ્યા પછી એ સંબંધમાં તમારી સાથે, વાતચીત કરવા, અધીરો પડ્યો હતો, પરંતુ આપનું મગનું ન થયેલી, મુલતવી રહેલ, પરંતુ ભેટો થતાં, આપે એ યાદ આપી તેથી ઉપકાર માનું છું, અને આ બાબતમાં કેટલાએક પ્રશ્નોના ખુલાસા જાણવા હજારો રાખું છું.

હગન—એ ચોપડીની બાબતમાં. તમે જે પ્રશ્નો પૂછવા ધારતા હો: એનો જવાબ હું ખુસીથી આપીસ પરંતુ એ ચોપડી તમોએ જ્યારે વાંચીછે, ત્યારે મારે મોઝાએક પ્રશ્ન કરવા છે, તેનો જવાબ પ્રથમ જાણવા જરૂર છે માટે મારા પ્રશ્નોના જવાબ આપશો?

મગન—જે મારી હજારો છે. તે સંબંધની આપ ચર્ચા ચલાવવા ધારતા રાખોછો ત્યારે મારી કોઈ તે રસ્તે જરૂર આવશે માટે ખુસીથી પ્રશ્ન કરો.

હગન—એ ચોપડી છપાવનારનો હેતુ શો છે અને તેમાં ભાષા કેવી વાપરી છે.

મગન—એ ચોપડી છપાવનારનો હેતુ, કોઈ પણ પ્રકારે દેલવાડીઆ અને ધોધારી બંને જુદા પાડવા તેવા ખાસ હેતુથી મન કલ્પિત વાર્તા બેઠી કાઢી છપાવી પ્રસિધ્ધ તેમાં વાપરેલી ભાષા કઠોર અને છપાવનાર સજ્જન પુરૂષમાં ન બપે તેવાએ એમ સજ્જન પુરૂષો માનેછે.

હગન—દેલવાડીઆ અને ધોધારી ભાઈઓને જુદું પાડવાનું કારણ શું?

મગન—જવાબનો સવાલ ઘણો સહેલો છે. અને સાધારણ જ્ઞાનવાળો પુરૂષ તે સમજ શકે તેમ છે. છતાં કાંઈ પણ હડા હેતુથી આ પ્રશ્ન આપે કરેલો છે. એ સંબંધનો ખુલાસો જાણવાનું બાબુ ઉપર રાખી આપના પ્રશ્નનો જવાબ આપું છું. દુનીઆની બત્રીશે ચડેલો કપોલનો કજીઓ જેના સુખાંણી—(શેઠ મોહનદાસ છે.) તે કજીઆનો જાતીભાઈઓને ઈનસાફ કરવાનો વખત આવી મલશે તો પરીણામ પોતાનાં બાબમાં વીપરીત આવશે એવી શેઠ મોહનદાસ કૃત્યો ઉપરથી તે માન્યતા થઈ છે તેથી ઈનસાફ કરવાનો વખત, ન આવે તેવા ખાસ ઈરાદાથી એ ચોપડી દુવારાએ જુદા પાડવાનો પ્રયત્ન આદર્યોછે.

હગન—જુદા પાડવાનો હેતુ તો તમોએ સમજાવ્યો પણ કઠોરભાષા વાપરવાનું કારણ શું?

મનન—જ્ઞાની મંડલી કીવા ધણા માણસોનાં સમુદાયમાં ભંગ પાડવાના જે પ્રસંગ આવે છે તે ન્યારે કોઈના તરફથી કોર ભાષા વાપરવામાં આવે છે ત્યારે વિપરીત પરીણામ આવે છે. આ પ્રસંગે તેનો હેતુ મુબઈની કપોલ જ્ઞાતીમાં ભંગ પડાવવાનો છે. જે આવી ભાષા વાપરે તો થોડી સમજવાળા માણસો ઉસકેરાઈ જાય અને પોતાનું ધારેલું પરીણામ પાર પડે તેથી એવી ભાષા વાપરી છે.

છગન—એ ચોપડીમાં બકારે એવો પ્રશ્ન પુછ્યો છે કે જ્ઞાતીમાં જે મોટી તકરાર હોઈ છે એનું મૂળ શું. અને વાંક કોણનો. આ પ્રશ્નનો ખરો અને શીઘો જવાબ સામજીએ આપ્યો છે કે કેમ તે સંબંધમાં તમારું શું કહેવું છે. તે જણાવશો ?

મનન—બકારે પુછેલા સવાલનો જવાબ સામજીએ ખરો અને સીધો આપ્યો નથી એ ખરેખર છે. કારણકે પોતાનો થએલો દોષ છુપાવવા પ્રયત્ન રૂપી પ્રયત્ન આદરી ઉપત અને ભોલાએને ફસાવવા એનાં કરતાં એ જાણ પાથરી છે. અને તેનું ખર કારણ જાણવાની છતાસા રાખેલી તો જણાવું છું કે:-

“એક અઢકારી પુરુષનું પોતાનું કરેલું ઉપાપનાર કોણ-એવી જે માન્યતા ખોટે મનને ચડી જઈ પૈસાનું જોર કુટંગનો જથ્થો અને લગવગ તેની સાથે ગોરડીઆ કુટંગ પ્રત્યે ખોનગી વેરભાવ તે આદી કારણો જોતું સ્પષ્ટીકરણ એક કપોળે પોતાનાં પત્રમાં બતાવ્યું છે તે ઉપર તમારું ધ્યાન ખેંચું છું. (જુઓ પાનું) અને દુકામાં જણાવું છું કે ન્યાત બહાર મુકેલી કન્યાને લગ્ન વીધી સીવાય કુંવારી લવજ પારેમે પોતાનાં દીકરાના ઘરમાં ખેસારી જ્ઞાતી રીવાજ અને ધર્મશાસ્ત્ર વીરૂધ્ધ વર્તણૂક કરી એ આ કજીઆનું મુલ છે. “વાંકનાં સવાલોનો જવાબ આપું છું કે લવજ પારેમે ઉપર પ્રમાણિત નિંદાયુક્ત કામ કરું તેને જ્ઞાતીએ ન્યાત બહાર મુક્યો, અને લગભગ આઠ દશ મહીના સુધી લવજ સાથે વહેવાર રાખ્યો નહીં પણ ગોરડીઆ કુટંગ પ્રત્યેના વેર ભાવથી મોનદાસશેઠે એ લવજને મદદ આપી જ્ઞાતીની મરજનદા લેખી ન્યાત બહાર ફરેલા સખસની મદદમાં રહી પોતે અને પોતાનાં કુટુંબે તેની સાથે વહેવાર કર્યા તે વાંક તેનો.

છગન—સામજી બકારને “ન્યાત” એટલે શું એવો પ્રશ્ન પુછ્યો છે ને એ સર્વ કોઈનાં જાણવામાં છે તેમાં બોધકે જ્ઞાન આપવાની જરૂર નથી છતાં આ પ્રશ્નને હેતુથી પૂછવામાં આવ્યો છે તે કહેશો ?

મનન—તમે એ ચોપડી વાંચી ધણાં કોંડા ઉતર્યાં છે અને છણી આગતમાં લક્ષ આપ્યું જણાય છે. એ જ્ઞાતે તમોને ધન્યવાદ ઘટે છે. હું તમારી શંકાનો જવાબ ખુસીથી આપીશ “એ પ્રશ્ન પુછી જ્ઞાન અને બોધ આપવાનું કારણ એવું છે કે ભાવનગરની દીવાની કોર્ટમાં ભગવાન દોશીએ ઉભો કરેલો કજીઆ આવે છે. તેમાં ભગવાન દોશીએ જવાબ આપ્યો છે. તે તમારાં વાંચવામાં આવ્યો નથી કારણ એ ચોપડીમાં ઘણા અરજ છાપી જવાબ છપાવ્યો નથી તેથી આ પ્રશ્ન તમને પુછવા જરૂર થય છે. ભગવાન ભાઈ કહે છે કે દેલવાડીઆ કપોળ અને ધોધારી કપોળ એક ન્યાત નથી. પણ એ જુદી જુદી ન્યાત છે. અને ધોધારી, કપોળો પોતાની ન્યાતના નથી એવું કહેનાર ભગવાનભાઈને

પ્રસીદ્ધમાં આવવા અને તેનાં કહેવાને ટકોર કરી અગાનોને ઉચ્ચકરવા કહે છે કે ખાવા પીવા અને કન્યા આપવાનો વહેવાર હોય તે ન્યાત.

છગન—ભગવાન દોસી કહે છે કે અમે ઘોઘારીની કન્યા લેતા નથી તેમ દેતા નથી. ફક્ત પૈસાની ખાતર વહેવાર કરે છે તેને તેનું કહેવું સું ખરું છે ! :

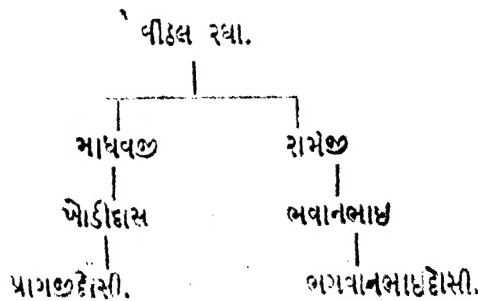
મગન—ભગવાનભાઈ ભોલા છે, શાક ઉપર ઉમર થઈ છે. અને સાધારણ કહેવત પ્રમાણે શાકે ખુધી નાંડે તેવી તે ભાઈની ખુધી થઈ તેથી લખ્યું છે. નહીં તો એવો જવતમ કદી આપતજ નહીં. કારણ કપોળ જાતીનાં સુભેચ્છક મરદુમ સર મગનદાસ નથુભાઈ, તેમ જ મનમોહનદાસ દેવીદાસ અને નરસીદાસ રંગનાથદાસ. આદી દેવવાડીઆ ભાઈઓ જે પૈસા પાત્ર અને સારી આમરવાલા દેવવાડીઆ ભાઈઓએ તેઓએ પોતાની કન્યાઓ ઘોઘારી ભાઈઓને આપી છે, અને આ દેશમાં એવાં શેકડો દાખલાઓ મોજુદ છે: પણ ભોલા ભગવાન ભાઈને ઉમરે પહોંચ્યાથી દેહ અને ખુધીનું ભન નહીં રહેવાથી જે પોતાની ન્યાત છે અને કન્યા આપવા લેવાનો વહેવાર છે. છતાં ના પાડી જુદી ન્યાત કહી છે. તે ખુધી અગડ્યા વગર તે ભાઈ બોલે ખરા.

છગન—ભગવાનભાઈનાં જવાબની આરમી કલમમાં જણાવે છે કે ભાવનગરમાં આર-વજા અને શોણવલા જુદા પડી પક્ષ થયાં છે. અને હું મારા સાણવલા પક્ષમાંજ છું, શું એ તેનું કહેવું ખરું છે ?

મગન—કોઈ પણ કારણથી જુદીમાં ભિન્નતા પડે છે ત્યારે આરાનરશાને ખરા ખોટાનો ખ્યાલ અને પરીક્ષા કરવાની વીચાર શક્તી સુન્ય થવાથી નાસ પામે છે. એવી સ્થિતિએ ભગવાનભાઈ પહોંચ્યાં છે. તેથી પોતાનાં મનમાં જે આવ્યું તે કોવા પ્રપંચી માંલુસોએ પોતાનો ઇરાદો પાર પાડવા ભાલ ભગવાન ભાઈને આગળ કરી. મોહજનકમાં ફસાવ્યાનું પરીણામ છે. નહીં તો ભાવનગરના ધર્મપક્ષ રહેલ ૨૧૦) ત્રણવાલાએ ભગવાનદોસી સાથે વહેવાર બંધ કર્યો છે. તેમાં વીરજ રથા આદી દસ ઘરોના દેવવાડીઆ ભાઈઓ રહેલા છે. આ તમામ દેવવાડીઆ અને ઘોઘારી જુદા પડ્યા છે. તે ખુધિમાં ભિન્નતા પડ્યા સીવાય નહીં.

છગન—વીરજ રથાનું ઘર-આપણી કપોળ જાતીમાં માન પામેલું છે તેના પર પૌત્ર પ્રાગજ દોસી ધર્મપક્ષે રહેલા છે તે પ્રાગજ દોસી ભગવાનભાઈ ને શું સંબંધમાં થાય છે ?

મગન—સંબંધ ઘણો નજીકનો છે, જુવો તેનું નીચેનું પેઢી નામું

છગન—ભાવનગરમાં એક બાળુ દેલવાડીઆ અને બીજી બાળુ ધોધારી, જુદા પડ્યા નથી તેમ જાંઘરાવાદ દેલવાડા આદી દેકાણે ભાગ પણ પડ્યા નથી. છતાં દેશમાં એક બાળુ ધોધારી અને બીજી બાળુ દેલવાડીઆ ભાગ પડી ગયા છે એવું તદ્દન ખોટું લખવાનું કારણ શું ?

મગન—મુંબઈના દેલવાડીઆ ભાઈઓને તેવું કહેનારાઓએ પાચરેલી કપડરૂપી જલ્મમાં રસાવી જે મુંબઈમાં હાલ કપોળ જ્ઞાતીમાં એક્યતા થઈ છે તેમાં ભંગ પાડવાના ઇરાદાથી આ પગલું ભર્યું છે તેવું બીજું કારણ નથી.

છગન—એ ચોપડી મેં લક્ષપૂર્વક વાંચી તો; જદવજી મહેતાજીએ તેમાં અંતઃકરણના લેખરૂઝ ઘણા કાઢ્યા છે અને તદ્દન અસત્ય અને પાયા વગરનાં મીઠ્યા જોડા શબ્દો બોલવાને એ કેળવણી પામેલા ભાઈ જરાપણ કેમ ના શરમાયા.

મગન—જદવજી ભાઈજી આ કહ્યાનાં મુલ છે અને સ્વાર્થે સત્યને પરદરવું પડ્યું છે તમે એક કપોલનો કાગલ વાંચશો તો આ સવાલનું આ જવાબ એ સ્પષ્ટીકરણ જરૂર નથી (જુઓ પાનું)

છગન—લવજી પારંખને મહુવાની ન્યાતે નાત બહાર એક મને મુક્યા પછી મોનદાસ શેઠે લવજીને પોતાનાં પક્ષમાં લઈ દેશમાં આ કહ્યાના બી.રોપી મોટું જાડ બાંહેરવાનું ખર્ચ કારણ શું ?

મગન—લવજીને ન્યાત બહાર મુક્યો ત્યાંસુધી તો શેઠ પોતાની વરતુલ્યક વ્યાજબી બતાવી બાદ લવજીનાં સગાઓએ શેઠને કહ્યું કે લવજીએ કુંવારી કન્યા બેસારી છે અને એ વાત બધે પ્રસીધીમાં આવશે તો લવજીને કાંઈ પણ કાંઈ ન્યાત પંગત આપશે નહીં બીજું જોરડીઆ કુંડું સાથે શેઠને વેરભાવ, એ બે કારણોથી શેઠને હાથે આવેલો વજ્ર કરાવ્યો અને મમતે ચઢવી દીધા પણ જે એ પાપી પક્ષની તરફેણમાં છે, તે સગા સીવાય ત્રાહેત એક પણ ઘર નથી. સગાઓ વ્યાજબી જોરવ્યાજબી સમજતાં હોય પણ શું કરે તણાનું પડે તેથી તણાયા છે. (જુઓ ભાવનગરમાં જુદાં પડેલાનું લીસ્ટ જુઓ પાનું—)

છગન—જદવજીભાઈ કહે છે કે દેલવાડીઆ પ્રત્યે ધોધારી જુલમ કરે છે, અપમાન કરે છે, એ શું ખોટું કહે છે અને કહેવાનું કારણ શું ?

મગન—જે ભાઈઓએ જ્ઞાતીની મર્યાદા તોડી છે, અને જેઓની ધારણાઓ ન્યાતીમાં કુધારાં પ્રસરે તેને ટેકો આપવા આવરણ કયું છે. તેઓ દેખાવ આપવા સાર જાણે પોતે નીરોળ હોય તેમ બીજાને મનાવવા સાર જોડાં બોતાનો ધોધારી ભાઈઓ ઉપર મુકવા માટેજ જુલમ અને અપમાન કરે છે, એમ કહે છે કે કાં ધોધારી સાથે દેલવાડીઆના ઘણાં ઘરો ધર્મપક્ષ રહ્યાં છે છતાં બે પક્ષ જુદા થયા છે એવો આભાસ બતાવવા ખાતર તેનું નામ નહીં જણાવી ધોધારીને નીક છે. પરંતુ કાંઈ જાતનો જુલમ કાંવા અપમાન કયું નથી તેથી વીરૂધ્ધ તે ભાઈઓએ ધોધારી ભાઈઓનું અપમાન અને સજ્જન પુરૂષને વંદવા ન થતે તેવા શબ્દો એ ચોપડીમાં વાપર્યા છે એમ વાંચનારા દરેક સજ્જન પુરૂષનું એવું કહેવું છે છતાં વગર આવરણ કયું તેનું ટકે તેવું નથી.

છગન—શામજીએ મેન્નેરીટીનાં નીયમથી તુકસાન છે અને કપોળ જાતીમાંથી એ નાયમ દુર કરવો અને એ સંબંધમાં પોતે નવ દશાંશ $\frac{10}{100}$ મતબલે દરેક કાર્ય કરવા સુચવ્યું છે તે શું વાજબી છે ?

મગન—એનો વીગતથી જવાબ દેતાં જવાબુ થાય તોપણ ટુંકમાં જણાવું કે, નવ દશાંશ $\frac{10}{100}$ નો મત જણાવનાર જદવજી મેહતાજી કેવણી ખાતામાં દાખલ થઇ, સી-ટોરની નીશાળના મેહતાજી થઈ આવ્યા, ત્યારે ન્યાતીમાં સુધારા કરવાની કાવજી અતાવી લાંબા લાંબા ભાષણો આપતા અને કન્યા વીક્રયની વીરધ હતા તથા ન્યાતીમાંથી એક કનીષ્ટ રીવાજ દુર કરવાનો ડેર્જ એવો તે વખત, અતાવતા કે ઘણાક ભાઈઓનું તેમાં પ્રત્યેક સાર માન રાખતા અને જાતીનું તેનાંથી ક્ષેપ થશે એવી ઉમેદ અતાવતા; પરંતુ તેની પરીક્ષા કરનારાં કમીશ્નર છે એવું હવે બોલવાનો તેજ ભાઈએ વખત લાવી આપ્યો છે એજ ભાઈ જદુ મતથી કાંમ કરવાના રીવાજને પસંદ કરતા અને સમા તથા મગસીઓ તેણે નીમી. ભાષણો આપી એ રીવાજ એવો કિતમનાવાળો છે તેના દ્રષ્ટાંતમાં મહારાણી રાણી નીશાહબાનુંના રાજ્યધારણ પારલામેન્ટનો દાખલો આપી એ રાજ્ય નીયમથી કેવી સારી સ્થિતિએ પહોંચ્યું છે ત્યાં તેની છત્ર છાયા તરે રહેતી રીયત સુખ અને આબાદાની બોગવે છે એ મેન્નેરીટીનાં નીયમથીજ એવો ઉપદેશ તે ભાઈ આપતા હતા અને અજ્ઞ વીરધતાને લીધે રાગનો ત્યાગ કરી જે સુખે ઉપરની વચનો ઓચરતાં તેજ સુખે વીરધ ભાષણ એ ભાઈજ કરે તેની તુલ્યના એ ભાઈનાં સમાગમમાં જે ભાઈઓ આવ્યાં હોય તેણે તેની તુલના કરવાની છે આ પ્રમાણેની જદવજી ભાઈની માન્યતાં અને સલાહ હતી તે ભાઈ હાલનાં કજીઆમાં અએસર થઇ કજીઆનો જુદો મોનદાસ રોકે તેને સાંખ્યો છે તેથી મુંબઈનાં ભાઈઓને ઉલટું સમજવી ત્યાં પણ વિક્ષેપ વધારવાની ધારણાથી બેધ દેવા નિકળ્યા છે એમ તેના લખાણનો આશ્રય ખુલો પડી આવે છે.

છગન—ભાઈ તમે દેલવાડીઆ છો છતાં તમે તમારાં વાચાર સુધ અતઃકરણથી જણાવી સાચે સાચું કહું તે જદવજી ભાઈને ખબર પડશે તો તમારે માટે ઓર વાચાર શું નક્કી કરે ?

મગન—ખર કહેવું એ દરેક મનુષ્યનો ધર્મ છે. જદવજી ભાઈ દેશમાં ધોધારી અને દેલવાડીઆના પક્ષ બંધાણ છે એવું પાયાં વગરનું ખોટું મુંબઈના રોડીઆઓને સમજાવવાં ખોટાં આચરણ લઇ બેઠા છે દેસમાં ત્રણશે પચાસ દેલવાડીઆનાં ઘરો દોષીતનો પક્ષ કયાં છે તેમાં પણ ધોધારી છે જ્યારે મહેતાજીના કહેવા પ્રમાણે પક્ષ દેશમાં થયા નથી ત્યાંસુધી ખર કહેવામાં મારે ડરવાનું કારણ નથી.

છગન—તમારો જવાબ સાંભલી મને આશ્ચર્ય થાય છે કે દોષીતમાં કોણ ધોધારી રહ્યાં છે ?

મગન—જે દેલવાડીઆ ધોધારીમાં પરજીલા છે. તેવાં દસ વીસ ઘર રોકની સાથે સગાઈને લીધે, સામેલ થયા છે મહુવા, અમરેલીમાં, તપાસ કરીશું તો નામ મળી શકશે.

છગન—“ બકાર અને શામજી ” વાલી ચોપડીને પાને ૮૬ મે જે દસ સવાસો તપાસી ફેસલો આપવાં છપાવ્યું છે એ બાબતમાં ખરી હકીકત શું છે તે જણાવશો.

મનન—હા તે સવાલનાં જવાબ નામે પ્રમાણે જણાવું છું.

સવાલ. ૧—શામબાઈને અને તેના છોકરાને જાફરાવાદની નાતે આગળ ઉપર ગુન્હો થશે એમ ધારી પંગત બાહાર મુક્યા એ શુ વા-
જી નથી થયું છે ?

જવાબ ૧—સવાલ ૧ ના ખુલાસામાં કે જાફરાવાદની ન્યાતે આગળ ઉપર ગુન્હો થશે એમ ધારી શામબાઈને પંગત બાહાર મુકી નથી પરંતુ ન્યાતનાં હુકમની અમાન્યતા કરી તથા તેની વર્તણૂક ન્યા-
તની નજરમાં દોષીત જણાઈ તેથી ન્યાત બહાર મુકી છે, તે ગેરવાજબી નથી.

સવાલ. ૨—લવજીને ધોધારી ભાઈઓએ દેલવાડીઆભાઈઓની સંમતી વિના નાતના એપડામાં દસ્તાવેજ લખાવી સેરાનું જમણું નાતને નામે કરી પંગત બાહાર મુક્યો એથી દેલવાડીઆભાઈઓનું તેણે અપમાન કર્યું ખરું કે નહીં ?

જવાબ. ૨—સવાલ ૨ ના ખુલાસામાં કે લવજીને ધોધારીએ ન્યાતની એપડીમાં દસ્તાવેજ લખાવી સેરાનું જમણું નાતને નામે કરી પંગત બાહાર મુક્યો એવું જ મોનદાસ શેઠના તરફથી કહેવામાં આવે છે એ તદ્દન પાયા વગરનું છે. ન્યાત બહાર મુકવામાં મહુવાની સમગ્ર હ નાત હતી. અને જમવામાં દેલવાડીઆ અને ધોધારી બંને હતા. લવજીને ન્યાત બાહાર મુક્યાનું જમણું કર્યું તે વખતે લવજીનાં નજીકનાં સગાં અને તેઓના લાગતાં વલગતાં લવજીને સારૂ લગાડવાની ખાતર જમવાં ન આવ્યાં તેથી તેની સંમતી હતી નહીં એમ કહેવાય નહીં. પરંતુ એ જમણું કરી લવજીને ન્યાત બહાર મુક્યો. તેનો અમલ તે ભાઈઓએ પણ સરખી રીતે કર્યો હતો તેમાં તેઓની સંમતી ન હોત તો નાતે કરેલા ડરાવ પ્રમાણે તેઓ શા માટે વર્તેલ; પછી તેમાં અપમાન થયું જ નથી છતાં કેવું એ મીનને ખોટું ઠસાવવાને માટેનું—

સવાલ ૩—લવજીને દેલવાડીઆ ભાઈઓએ ધોધારી ભાઈઓની સંમતિ વિના તડ જુદા હતા. ત્યારે પોતાનાં તડમાં પંગત આપવામાં ખોટું શું કર્યું ?

જવાબ—સવાલ ૩ ના ખુલાસામાં કે મહુવામાં દેલવાડીઆ ધોધારી એવાં તડ પડ્યાં નથી પણ દેલવાડીઆ અને ધોધારીના સમુદાયમાંથી કેટલાક દેલવાડીઆ ભાઈઓ જુદા પડ્યા હતા અને તે પહેલાં લવજીને પંગત બાહાર મુક્યો હતો. તેથી તે જુદા પડેલા લવજીને

પંગતમાં લઈ શકતા નથી તેઓ લુલો બચાવ કરે છે તે ઠકી શકે તેમ નથી.

સવાલ ૪—રાબુલા ડુંગર વીગરે ઠેકાણે ઘોષારી બાધઓએ વીના કારણે કારણે બગાડ્યા અને ખીજી રીતે પણ અપમાન કર્યું તે ગેર બાજખી પગલું ભરેલું ગણાય કે નહીં ?

જવાબ—સવાલ ૪ નાં ખુલાસા માંહે કેટલેક ઠેકાણે દેલવાડીઆમાં કારણ આપ્યાં તે ઘોષારીએ બગાડ્યાં અને અપમાન કર્યું આ કહેવું પણ ઠકી ન શકે તેવું નથી.

લવજીને ન્યાત બહાર મુક્યો હતો તે લવજી કીંવા તેની સાથે વહેવાર કરનારા ખીજી ગામની નાત તેને પંગત આપેજ નહીં અને લવજીને પંગત દેશાવરમાં અપાવવા આ ભોકાએ ખોટી મમત કરી તેઓ જુદા પડ્યા છે તેમાં ખીજીનો દોષ નથી.

સવાલ ૫—બહારગામ કજીઓ દેલાવી દેવામાં કેટલાક મહરથાએ મેહેનતો લીધી છે તેમને શાખાશી આપવી જોઈએ કે કેમ ?

જવાબ—સવાલ (૫) માં ખુલાસા કે બહાર ગામે કજીઓ દેલાવી દેવામાં દોષ બતાવે છે તે પણ કહેનારની જુલ અને એ સવાલમાં ઈર્ષ્યા ખુલ્લી જણાઈ આવે છે.

નીચ કામ કરે ન્યાતની મર્યાદ તોડે અને એ વાંક કર નારને ન્યાત બાહાર મુક્યો હોય તેવા સાથે વહેવાર કરનારને ખીજી ગામનાં જ્ઞાતિ-બાધઓએ વહેવાર નજ કરવો જોઈએ વારતવીક છે જો તેની વીરુધ્ધ આણે તો એક ગામનાં જ્ઞાતિ બાધઓએ સમઝદીત્તાયે જે કસવ કર્યો હોય તે ખીજી ગામનાં જ્ઞાતિ બાધઓ અમલમાં ન લાવે તો જ્ઞાતિનાં ચાલતાં આવેલાં નીચમનો ભંગ થાય અને જ્ઞાતિની મરજદા ત્રુટતાં ઘેર ઘેર મેનદાસ શેઠનાં વીચાર પ્રમાણે ધર્વાથી બિવિધમાં શું પરીણામ આવે તે વીચારવું સહેલું છે. છતાં સાધારણ અકલની બહાર નાં હાંસી કરવાં જોયો આ સવાલ પ્રશ્ન છે.

સવાલ ૬—શીહોરના ઘોષારી બાધઓએ ત્યાંના દેલવાડીઆ બાધઓનો એક મત મઠતો ન આપ્યો તેટલા માટે નાતમાં તથા કંઠી બંધમાં નોતર કાપ્યું તે અપમાન ગણાય કે નહીં ?

જવાબ—સવાલ ૬ ના ખુલાસામાં કે શીહોરનાં કંઠીબંધમાં નોતરાં કાપ્યા સંબંધી સવાલ કર્યો છે. સવાલ કરનારા બાધઓ આંખ ઉધાડી પોતાનાં અતઃકરણની સાથે વીચાર કર્યો હોતતો આવો હસવા સરખો પ્રશ્ન કરતજ નહીં.

જેઓની સાથે ન્યાતે વહેવાર બધ કીધો છે તેઓની સાથે પછી કંઈ બધ કીધા નવનાત આદીમાં તેની સાથે વહેવાર થાય નહી તેથી નોતરાં કાપે એ સ્વભાવીક છે છતાં માનની ટોચે ચડેલા અપમાન માતે તેમાં નવાઈસી.

અવાજ ૭—દેલવાડીઆ બાઈઓની સંમતી વીના ગોરડીઆ સાથે ધોધાર બાઈઓ પરસ્પર જે જે સરતો અંટવાયા છે તે તે કબુલાતો ન્યાતના ધારાસર થયેલ છે ?

જવાબ—સવાલ ૭ માંના ખુલાસા માંહે ગોરડીઆ સાથે સરતો કયાં આપત અંતઃકરણના જુદા કાલરા ખીંજને બુલાવામાં નાખવા આ સ્વાલ કરે છે. એવું મનાય છે કે દેલવાડીઆ અને ધોધારી બે ન્યા પ્રસંગે જુદા પડ્યા હો આ કહેવું તદ્દત ખોટું છે. દેલવાડીઆ સાથે છે ન્યાતનાં નીચમ વીરધ સરતો કરી નથી તેવી સરતો કરવાં કારણ નથી છતાં વાંક એકનારા ગમે તે રસ્તે વાંક બોલે.

અવાજ ૮—અમરેલીમાં ધોધારી બાઈઓ દેલવાડીઆ બાઈઓ ઉપર ન્યાતની જગ્યામાં હુમલો લાગ્યા તે આપત તેમને ઇપકો થયે કે નહીં ?

જવાબ—સવાલ ૮ માંના ખુલાસા માંહે અમરેલીમાં ધોધારીઓએ દેલવાડી આ ઉપર ન્યાતની જગ્યામાં હુમલો કરવાનો જે કાલરો કહાપીત કાઢ્યો છે તે પાતાની કારી કેટલા દોકડા ખાય એ કહેવત પ્રમાણે એક બુલ દોકવા જતાં અનેક બુલો થાય તેવું કયું છે.

અમરેલીમાં ન્યાતની જગ્યા છે. દર વાણ વર્ષે ત્યાંની સરકારને ટાકસનાં રૂ ૩૦ કપોળ જાતી આપે છે. એ ટેક્સ સરકારથી વેરવાની નોટીસ આવી ત્યારે અમરેલીનાં દેલવાડીઆ અને ધોધારી બાઈઓ જુદા પડ્યા પણ નહીં હતાં છતાં હમેસાની ચાલતી રીત મુજબ સરકારમાં નાંણા નહીં બરતાંજ તેમજ ધોધારી બાઈઓ તે ખચર આપ્યા વગર ન્યાતના માણસને બોલાવી જગા કોથડાવી ન્યાતનાં કામ સરકારને જમીમાં આપ્યા જુલો તે બાઈઓનું ટાકાપણ ધોધારી બાઈઓએ સરકારમાં નાંણા બરી વાસણનો કપડો પાછો લીધો અને વડો કપડો રાખ્યો એ વાતને જ સાત ગદીનાં થઈ ગયા પછી અરવી રાત પછી દેલવાડીઆ બાઈઓએ વાડીનાં દરવાજાનાં તાળાં અને નંકુઆ ત્રોડી વાડીમાં દાખલ થયા. ખીજ બાઈઓને ખચર પડવાથી તેનાં આવા કૃત્યને ઇપકો આપવા ગયા એટલે તેઓએ સરકારમાં ફરીયાદ કરી તેની આપ અરજી વાંચો (જુલો પાનુ—) કલટો પ્રદન કરી ઇપકો આપવા આગ્રહ કરે છે ઇપકાને પાત્ર અમરેલીનાં દેલવાડીઆ બાઈઓ થયા છે કે કેમ તેની જગા તુલ્યનાં તો કરે

સવાલ. ૯—ભાવનગર વગેરે ઠેકાણે જ્યાં જ્યાં અને જેનું જેનું નાહક મન દુખાવ્યું છે તેમની ફરીબાદ સાંભલવી જોઈએ કે નહીં ?

જવાબ.—સવાલમાં ખુલાસો કે ભાવનગર આદિ ઠેકાણે જેનું જેનું મન દુખાવ્યું તે સંબંધમાં છે. આપણા ધર્મશાસ્ત્રનું વાક્ય છે કે પતીતનો સંગ કર્યાથી, સંગ કરનારની ખુદી તેવી થાય છે. ત્યારે સાર અસારનો વીચાર રહેતો નથી. તેથી આવાં રચાઈનો ખુલાસો માગે છે. જેવો જાતીની વીરધ વંતીણુંક કરે તેની સાથે ન્યાત વહેવાર બંધ કરેજ તેમાં મન દુખાય તેમાં તો પોતાનો દોસ છે એક નાકકટો પોતાનાં દોષથી નાક કપાવે તેનો વાંક ખીજા ઉપર દોઝવો એમાં ખરેખરી મુખાબ કોની છે ઉતાવલ કરી આવું સહાસં કર્યું હોત તો આ વખત આવતજ નહીં—તેમ વહી ખીજા વણીક જાતીમાં—કપોળ બાઈ—ઓ જે શ્રેષ્ઠતા ભોગવતાં હતા તેઓ આજે નીંદાયુક્ત કાર્યથી જે હીણપસ્તીમાં આવી પડ્યા છે. તેમ થાત નહીં.

સવાલ ૧૦—સથરાના સદ્ગુણરથ કમલશી મહેતાના કારજનાં પ્રગણામાં લવજા અને તેની સાથે સંબંધ રાખનારાએ આવવું નહીં એવી રીતે કંદોત્રી લખી સામા પક્ષને મોકલી એવું કોઈ વાર અગાજી ક્યારે પણ થયેલું છે ?

જવાબ—સવાલ ૧૦ નો ખુલાસો કે સથરાવાલાને ત્યાં કારજમાં પોતાના અપમાન આપવાનો હેતુથી મળક કરીએ તેમનું માનવું ખોટું છે. સીંદોર પ્રગણું કહેવાય છે. તેમાં ૭૨ ગામ આવેલા છે. આ તકરાર બિત્તન થયા પછી પ્રગણા ખર્ચ કોઈએ કર્યું હતું નહીં તેમ એ બોતેર ગામમાં દોશીતનાં પક્ષમાં કોણ કોણ રહેલું છે. એમ બોતેરમાં મુકરર થઈ સીધમાં આવેલું નહીં વળી પ્રગણું કરે તેમાં નાત સમસ્ત લખવા વહીવટ તેથી જો ફાડ બતાવવા શીવાય લખાય તો દોષીતનાં સંસગી આવે તો મોટો ગુન્યવાડો થાય તેથી લવજાના પક્ષવાલા સીવાયને આમંત્રણ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેથી તે માણસનું લખવું વાસ્તવીક હતું અને આ બાબતમાં ભાવનગરના બાઇઓએ ખુલાસાથી લખેલું છે. તેમાં તેઓ અપમાન સમજતા હોય તો જુલ છે. કારણ તે બાઇઓએ બણી ખુજા ધરાદાપુર્વક સગાઇના સંબંધે જાતીની મરજદ તોડી વિરધ થયા છે. અને માન અપમાનનો કાંઈ પણ વીચાર રાખ્યો નથી ત્યારે આ સંબંધમાં તેના બોલ બાર ફેતાજ નથી.

મહેરબાન શેઠ સાહેબ,

આ વિનંતી પત્ર લખી આપને તરફી આપવાની અમારે માથે જે એક ફરજ આવી પડી છે તે હું કપોળ હોયને જે હકીકત મારા જાણવામાં આવી છે. તે તેવેજ રીતે ખરેખરી આપને જણાવવાને રજા માગું છું. અને પ્રથમ દરજે વિનંતી કરું છું કે આ લાંબુ લખાણ આપ ધ્યાન ઊપર લેતાં જે આપના કીમતી વખતમાં ખસેલ પહોંચશે તે ખાતં ખેરગુજર ચાહું છું.

આ દેશમાં આપણી જ્ઞાતિમાં દેવની અકપાને લીધે મહુવાને કજીએ ઠેકાણે ઠેકાણે વિદ્ય પડ્યું છે એટલાથી સંતોષ નહીં થતાં હજી પણ નાતની કેવી પાયમાલી કરવા ઇચ્છા રાખે છે. તેની જગેર અને શામજી એવા મથાળાવાળી નાટકરૂપેની ચોપડી બહાર પડેલી આપના ધ્યાન ઊપર આવી હશે.

જે અદસ્થો દેશના કજીઆથી પુરા વાકેફ નહીં થયા હોય. અથવા એ કજીઆની માહેતી મેળવવા સારું ધ્યાન પણ કદા નહીં ખેંચ્યું હોય. તેવા અદસ્થો એ કલપીત ચોપડી વાંચવાથી ખરેખર ભુલાવામાં પડશે. એમ મારી અલ્પ મતીમાં આવવાથી એવી ભુલ ન થાય તેને માટે સહેલો ને સીધો રસ્તો આપની કાને ખરી હકીકત લાવવી એવો વિચાર મને થવાથી આ પગલું ભર્યું છે. જે કે આપ મુંજઈની કપોળ જ્ઞાતીના શેઠ યાને મુરખી છો તે દરજે આ કજીઆની કટલીએક હકીકત ખરે રૂપે ક્રીવા સરાગત વાળી જાણવામાં આવી હશે, તોપણ ટુંકામાં આ કજીઆનાખો કેમ રોપાણા અને તેના કાંઠા ટુટી મોટું ઝાડ કાનાથી થયું. એ હકીકત આપને જણાવવી હું અવશ્યની માનું છું.

મહુવા ગામમાં આપણી કપોળ જ્ઞાતિના લગભગ ૭૦૦ ઊપરાંત ઘરો છે અને ત્યાંની જ્ઞાતિના શેઠ મોનદાસ ત્રંચક છે. એ ગામમાં ગોરડીયા મુંજજી મંગળવાળા એક સારા સદ્ગુરુસ્થ છે. તેઓની સારી સ્થિતિ થવાથી કેટલાંએક સારા કાર્યો તેણે કર્યાં તેથી ક્રીવા ખીન્ન કોઈ પણ કારણથી શેઠ અને તેની વચ્ચે દ્વેષ યાને ઈર્ષ્યાભાવ ઉત્પન્ન થયો. એ કારણથી દેશની કપોળ જ્ઞાતિ હાલમાં જે સ્થિતિએ આવી પહોંચી છે. તે ઊપરના કારણથીજ.

મુંજજી મંગળવાળાની દીકરી મહુવાના પારેખ લવજી વીઠલના દીકરા વેરે સંવત ૧૯૪૯ની સાલમાં તેણીને પરણાવી તે અરસામાં એ વેવાઈઓ વચ્ચે કોઈ પણ કારણથી અંટસ પડ્યો ત્યારથીજ પોતાના દીકરાનું ખીજે વેસવાળ કરી પરણાવવો. એવો તેણે નિશ્ચે કર્યો. ગોરડીઆની દીકરીની વગર કસુરે ઘણીજ ટુંકી મુદતમાં તેના વરનું મહુવાના ગાંધી દેવરાજ માવજીની દીકરી સાથે વેસવાળ કર્યું. એ દેવરાજ માવજી બકોર અને શામજીની ચોપડીના લેખક ગાંધી જીવજી માવજીના ભાઈ થાય.

લવજી પારેખે પોતાના દીકરાનું વેસવાળ કર્યું. એવી ગોરડીઆએ શેઠ મોનદાસ અને ત્યાંના જ્ઞાતિભાઈઓ પાસે શરિયાદ કરી. જ્ઞાતિભાઈઓ ભેળા થઈ દેવરાજ ગાંધીની દીકરી વેરે થએલું વેસવાળ રદ કરાવી. ગાંધી મજકુરે લાઘેલા રૂપેઆ લવજી પારેખને પાછા અપાવ્યા. આ પ્રમાણે બનવાથી ગોરડીઆવાળાએ એક સુતો સાપ જગાડ્યો. આ બનાવ બન્યા પહેલાં એ જીવજી ભાઈ કાઠિયાવાડના કેળવણી ખાતામાં ભાવનગરની ગુજરાતી નિ-શાળના મહેતાજી હોયને તેઓએ સારી કેળવણી લેવાથી કપોળ જ્ઞાતિમાં સુધારા કરવા તરફ તેઓએ લક્ષ રાખ્યું હતું. અને કેટલાંએક ભાઈઓ તેમના પ્રયત્નનું સારું ફલ તજરે જોવાની

આશામાં ઉમેદવાર હતા. પરંતુ તેમના કુટુંબ પ્રત્યે ઊપરનો બનાવ બનવાથી જ્ઞાતિના કલ્યાણ કરવાના રસ્તા છોડી દઇ મહુવાનો કલ્લજો હાથ ધરી શેઠ મોનદાસનું હૃદય આર થઇ આડે રસ્તે ઊતરી પડી પોતે મેળવેલી સારી કેળવણીનો સ્વાદ (યાને ક્ષાયદો) જ્ઞાતિભાઈઓને આપવાને બદલે દેલવાડીઆ અને મોઘારી જુદા પાડવાનો ધંધો હાથ ધરી બેઠા છે. એમ કહેવા લખનાર ખોટું કહેતો નથી.

આ વેસવાળ તોડાવ્યું તેજ વખતે મહુવાની જ્ઞાતિએ એવો ઠરાવ કર્યો કે સંવત ૧૯૫૧ના વૈશાક સુદી ૨ સુધીમાં લવજ પારેખે પોતાના દીકરાનું કોઇ પણ જગ્યાએ વેસવાળ કરવું નહીં. લવજ પોતાના દીકરાની વહુને નહીં મટી શકે તેવો રોગ થયો છે. એવું ઊપરની મુદત પછી મહુવાના જ્ઞાતિભાઈઓને ખાતરી કરી આપે. અને તે ખાતરી થયા પછી મહુવાની નાન બીજે વેસવાળ કરવાની પરવાનગી આપે તો લવજએ બીજે વેસવાળ કરવું. આવો ઠરાવ મહુવાની ન્યાતે કર્યો ને તે લવજએ કયુવ રાખ્યો હતો.

આ ઠરાવ વિરૂદ્ધ લવજ આડી મુદત દરમીયાન જાદરાવાદના વેરા બહુર તેજપાલની દીકરી આઈ કાસી વેરે પોતાના દીકરાનું વેસવાળ કર્યું. જાદરાવાદના જ્ઞાતિભાઈઓપાસે ગોરડીઆ મુળજ મંગળવાળાએ ફરીઆદ કરી અને જાદરાવાદના જ્ઞાતિભાઈઓ ઊપર શેઠ મોનદાસ અને મહુવાની ન્યાતે પ્રથમ પોતે કરેલા ઠરાવના ખચ લગી લગન થતાં અટકાવવા સુચવ્યું. જાદરાવાદના જ્ઞાતિભાઈઓએ મહુવાની જ્ઞાતે કરેલા ઠરાવને માન આપી બહુર વેરાની વહુ શામબાઈને પોતાની દીકરીનાં લગન નહીં કરવા મના કરી. એ શામબાઈએ ન્યાતના હુકમની અમાન્યતા કરી. અને ન્યાતનું અપમાન કર્યું. વીગેરે વીગેરે કારણથી જાદરાવાદની ન્યાતે એ શામબાઈ તથા તેનો દીકરો તથા તેની દીકરીને પંગત બાર મુક્યાં અને પોતે કરેલા ઠરાવના ખચ મહુવાની ન્યાતને આપ્યા તે અરસામાં લવજ પારેખની વહુ જાદરાવાદથી આવી શામબાઈની દીકરી કાસીને છાનાયથી મહુવે પોતાને ઘર તેડી ગઇ. આ ખચ જાદરાવાદના જ્ઞાતિભાઈઓને થવાથી તેઓએ મહુવાના જ્ઞાતિભાઈઓને કાસી ને મહુવે તેડી ગયાના ખચ જણાવી. તેને પંગત બાર મુકી છે માટે કોઈએ કોઈ પણ જાતનો વહેવાર કર્યો નહીં.

શેઠ મોનદાસને મહુવા જ્ઞાતિભાઈઓને જાદરાવાદથી આ ખચ મળ્યા પછી ન્યાત ભેગી થઇ લવજ પારેખને જાદરાવાદની ન્યાતે કરેલા ઠરાવના ખચ આપી કહ્યું કે તમારી બાઈ એ કુંવારી કન્યાને તમારે ત્યાં લાવી છે. અને તે પંગત બાર છે માટે તેણીની સાથે ખાવા પીવાનો વહેવાર નહીં કરતાં તમારા દીકરાના લગન પણ કર્યાં નહીં—નહીંતો નાતનાં અપરાધમાં આવશે—આ પ્રમાણે ખચ આપ્યા પછી મહુવાના જ્ઞાતિભાઈઓને કાને એવી વાત આવી કે લવજ પારેખે પોતાના દીકરાનાં એ કન્યા સાથે રાતમાં સજ કર્યાં. આ ખચ જ્ઞાતિ ભાઈઓને મળતાં જ્ઞાતિ ભેગી થઇ લવજ પારેખને બોલાવી તેના સમક્ષ તપાસ કરતાં બ્રાહ્મણની મદદવિનાં લગન વિધી કર્યા શીવાય કુંવારી કન્યાને પોતાને ઘરે તેડી લાવી હતી ને પોતાના દીકરાના ઘરમાં બેસારી આપી. એ વાત સ્થાપીત થઇ. આ હકીકત જરા માત્ર પણ ખોટી સરાગતવાલી નથી. જેઓ આ સાથે શામબાઈને જાદરાવાદની જ્ઞાતે નાતમાં લેતી વખતે સ્થાપીત થએલી હકીકત ઉપરથી કરેલો ઠરાવ, કપોલ જ્ઞાતિના નિયમ અને ધર્મશાસ્ત્ર વિરૂદ્ધ લવજ પારેખે એવું પગલું ભર્યું કે જે જે

જાતીભાઈઓને કાને આ વાત જવાથી તેવોના અંતકરણ કમકમ્યા વગર રહ્યાં નહીં. એવો મહા અપરાધ લવજી પારેજો કરવાથી મહુવાના જાતીભાઈઓએ તેના ઘરને પંગત બહાર કર્યું.

ઉપર જણાવ્યું છે કે શેઠ અને ગોરડીઆના કૂટુંબ વચ્ચે મીનાકેસો હતો. એ મીનાકેસાને લીધે બીજી તકરારોને લઈ મહુવાની જાતમાં એ ભાગ અને તડ પડ્યાં તેમાં શેઠ મોનદાસ તરફ લગભગ દોઢસેં ઘર અને બીજી સામી તરફ ૫૫૦) ઘર રહ્યાં. પરંતુ એ બંને પક્ષવાલાએ લવજીને પંગત આપી નહીં. અને તેના ઘરનું નોતર કાપી તેના સાથેનો વહેવાર બંધ કર્યો.

સંવત ૧૯૫૨ નાં કારતક માસમાં શેઠ મોનદાસનો વિચાર લવજીને ન્યાતમાં લેવાનો થયો તેથી લવજીને ન્યાતને વાંટે લાંઘવા બેસાયાં. સઘલા જાતીભાઈઓ ભેગા થઈ વિચાર કરતાં સમગ્ર જાતીભાઈઓનો એકમત થયો નહીં, એટલે દેશાવરમાંથી ચાર ભાઈઓને બોલાવી તેનાથી રસ્તો લેવા મુકરર કર્યું. જ્યાં તડ પડ્યાં હોય અને તડને લીધે મત ન મળે તો બીજા ગામની જાતી પાસે તેનો નિકાલ થાયછે. આ એક સ્થાપિત થયેલો નિયમછે તેના દાખલા ઘણા છે. દેશાવરના એ જાતી ભાઈઓની વાત અંધાણા પછી શેઠ મોનદાસ ત્રંગકે એવું કહેવરાવ્યું કે એક અડવાડીની અંદર પંચ ન આવો કાંવા પંચ ફેસલો ન કરે તો વગર સરતે લવજીને પંગત આપવી એવી જો સામા પક્ષ વાલા કમ્બલત આપે તોજ દેશાવરના ચાર ભાઈઓ પાસેથી રસ્તો લેવો; નહી તો અમારા પક્ષવાલા લવજી સાથે વહેવાર કરશે. તેના જવાબમાં સામા પક્ષ તરફથી એમ કહેવામાં આવ્યું કે દેશાવરના ચાર ભાઈઓ ને જ્યાંથી બોલાવવા હરે તેવોને વાદન વીગેરેની સુગમતા કર્યાથી બંનતાં સુધી વેલાસર આવી પહોંચે તેવી ગોઠવણ કરીએ અને તેવો આવ્યા પછી હરાવ કર્યા પહેલાં લવજીને પંગત આપવાનું ફરમાવવાનું હરાવેતો પંગત આપવી પરંતુ જે અહરથોને ઇનસાફ કરવાને આપણે અધિકાર આપીએ અને તેવોને બોલાવવા બિનંતી કરીએ છતાં તેવોના આવ્યા પહેલાં લવજીને પંગત આપવાને અમારી તમે કમ્બલત માગોછો એતો ખરેખર આવનાર અહરથોનું અપમાન કરવા માટેજ ટુંકી મુદત હરાવી ઉતાવળું પગલું ભરવાનું હાલ કાંઈ કારણ નથી. વલ્લી લવજીને ત્યાં એવો કોઈ કાર્ય પ્રસંગ નથી કે તાતકાલીક તેનો નીકાલ કરવાને જરૂર હોય તેમ છતાં તમારે એવી હડ હોયતો જાફરાવાદ આપણી નજદીકમાં છે તો ત્યાંના જાતીભાઈઓની સલાહ લઈ તે ભાઈઓ જે પ્રમાણે સલાહ આપે તે પ્રમાણે વરતીએ.

ઉપરની માંગણી શેઠ મોનદાસે કમ્બલ રાખી નહીં ને સંવત ૧૯૫૨ના કારતકવદ દને દીવસે પોતાના પક્ષવાલા લવજી પારેજ સાથે જમવાનો વહેવાર કરશે એવા ખબર ભાવનગર ભગવાન દોસીને મળવાથી તેણે શેઠ મોનદાસ અને તેના પક્ષ પૈકીના આઠ દશ અહરથોને તાર્થી ખબર આપ્યા કે લવજીની સાથે જમવા વહેવાર કરસો નહીં. છતાં આ વાત બાજુ ઉપર રાખી-શેઠ ઉનમનતાઈથી ઉતાવળું પગલું ભરી મહુવાની સમગ્ર ન્યાતનો મત મેલવ્યા વગર લવજી સાથે પોતાના પક્ષે ભોજન વહેવાર કર્યો. આ ખબર તેના સામા પક્ષવાલાઓએ દેશાવરના કપોલ ભાઈઓને આપ્યા.

લવજી સાથે ભોજન વહેવાર નહી કરવા ભગવાન દોસીએ જણાવ્યા છતાં શેઠને ઉતાવલ કરવાનું કારણ લગન વીધી કર્યા વગરની કન્યાને બેસારી આવા અપરાધનો ગુન્હે

કરનારાને નાત પંગત કદી પણ આપશે નહીં એવા સંદેહથી શેઠે આ પગલું બંધું છે એમ ધણીનું માનવું છે

દેશાવરના કપોલ બાઈઓને આ ખબર મળ્યા પછી શેઠ મોનદાસ અને તેના પક્ષનું સું કહેવું છે તે જાણ્યા પછી નીવેડા ઉપર આવવું એવા હેતુથી કેટલાક ગામના જ્ઞાતી બાઈઓએ કાગલ લખી ખુલાસો માગ્યો પણ કપોલ જ્ઞાતીની કઠણાઈને યોગે કુંડલાના મહેતા અમરસી પીતાંબર અને રાજીલાના વોરા ત્રીકમજી રૂપજી શેઠને એવા સહાયભુત થઈ પડ્યા કે દેશાવરના કપોલો પુછનાર કાણુછે, અને પોતે તેવોને પડખે રહેવાની હિંમત આપી નાહુ પકાવ્યું શેઠે એ નાહું થોભી કાઢને પણ ઉત્તર આપ્યો નહીં. આ દેશમાં અમરેલી ચાર ચોરા પૈકીનો એક ચોરા છે અને તે ચોરાના કપોલ બાઈઓને શેઠ મોનદાસ ઉપર બે ત્રણ મરતમે જવાબ લખવા લખ્યું જેનો ઉત્તર શેઠે આપ્યો નહીં. તે ચરસામાં રાજીલાના દેલવાડી બાઈઓમાં કાર્ય પ્રસંગ આવ્યો. મહુવાવાળા શેઠે તો પુછ્યા છતાં ખુલાસો આપ્યો નહીં ત્યારે રાજીલાવાળા ખીજા જ્ઞાતિબાઈઓ પુરી મુંઝવણમાં આવી પડ્યા ત્યારે તેણે આ બાબત જાહેરાતના જ્ઞાતિબાઈઓની સલાહ લીધી તે બાઈઓએ એવી સલાહ આપી કે લવજી વીરલ સાથે વહેવાર કરનારને ન્યાતની પંગત આપવી નહીં રાજીલાના ત્રીકમજી વોરા શેઠના હિમાયતી હતા તેથી તેણે એવો જવાબ આપ્યો કે લવજી અને તેવો પહેલાં તમારે પાંલવે તો જમવી આવે, આવે જવાબ આપવાથી દેશાવરમાં ક-જીએ મુલ ધાડ્યાં અને ઠેકાણે ઠેકાણે જ્ઞાતીઓમાં ભંગ પડ્યા શેઠ અને તેના ઉપર બતાવેલા હિમાયતીઓએ ગાંમે ગાંમ જ્યાં જ્યાં પોતાના સંબંધી રહેલી હતા તેને ઉરકેરી મેલ્યા આપ દ્રષ્ટીગોચર કરશે કે આ કજીઓ લવજી અને ગોરડીઆ વચ્ચેનો હતો તેવો દેલવાડીઆ બાઈઓએ. જે કમ્યા જાહેરાતને ન્યાત બહાર મુકી હતી. તે કન્યાને લગન વિધી કરાવ્યા વીના લવજીએ પોતાના દીકરાના ઘરમાં બેસારી એ કજીઓ ન્યાતે ચડવાથી ન્યાતે લવજીને પંગતથી દૂર કર્યા તેમાં ન્યાતના સંબંધ સીવીંઈ ધોધારીઓને કાંઈ લાગતું નથી મોનદાસ શેઠ એકમતથી ન્યાત બહાર મુકવાની વાત તે ન સ્વીકારતો હોયતો જુદા પડ્યા પછી પોતે લવજીને પોતાના તડમાં રાખ્યો હોત તો તે નાત બહાર ગણાત નહીં પણ જે કાર્ય કરાવવામાં પોતે સામેલ છે છતાં હાલ નીકળવા માગે છે એ ખરેખર તેમનું કહેવું જેડી કાઢેલું છે એમ બપરની હકીકતથી ખત્રી થાયછે. મુંબઈના દેલવાડીઆ બાઈઓ ની નજરમાં શેઠ મોનદાસ પોતે દોષીત નથી એવું ઠસાવવા માટે શેઠ અને તેના હિમાયતી ઓ આ કજીઓ દેલવાડીઆ અને ધોધારી વચ્ચેનો છે એવું મનાવવાના પ્રયત્ન કરવામાં કમ્યાસ રાખી નથી. જુવો બહાર અને શામજીની ચોપડીના ૬૫ “ પાનાનો પેરીગ્રાફ ”

“ દેલવાડી કળીઆમાં ખપેછે આપણે બારવલા ગણાએ છીએ અને નીચ ગણાએ

“ છીએ તે કલંક કાઢી નાંખવાને માટે દેલવાડીઆબાઈઓને સામું કલંક ચોંટાડવું પછી

“ તે ખર્ચ કે ખોટું ”

આ લખાણનો લેખક પોતાનાં અતઃકરણના નીચ બિભરા શેઠ અને તેના પક્ષવાળે કરેલો દોષ ઠાંકવાને માટે આવાં આડાં બાંનાં બતાવી પોતે ઉચ્ચ છે, એવો દાવો દાખવી ધોધારીઓને ને નીચ કહેવામાં હર્ષ માનેછે. “ ઘોખીએ ઘોખી થવામાં સાર નથી ” પણ જેવાનું એટલું

જ છે કે કુંવારી કન્યાને ઘરમાં બેસારી દઈ તેવોને પડખે રહી મદદ આપી કજીઆનું ઝાડ પોતે મોટું કર્યું અને આવાં કૃત્યો કરી જાંચાઈનાં બાંકા કુકે છે જુવો તેની જાંચાઈ નીચ કામા કરવાની ?

આપ જેવા સુસજ્જનો વિચાર કરસોતો જે માણસ હલકું બોલવામાં “જુઠાતું” જેડી કાઢવા મા શરમાતો નથી. તેવો હલકાં કાંમ કરવા આગલ પડે છે આ અતુંમાન પણ તેમના લખાણ થીજ શીધ થાય છે.

લવજીએ જે કૃત્ય કર્યું. તે જનકરાવાદ દેલવાડી આદી ગામોના દેલવાડીઆ અને ધોધારી ભા થોની નજરમાં આનીંદાયુક્ત કામ ઉન્નમનતાઈથી શેઠ પડખે રહી હિમત આપી કરાવ્યું અને જે તે ચાલવા દીધું તો જાતીના રીવાજોને તુટતાં વણીક કામમાં કપોલ ભાઈઓ જે શ્રદ્ધતા ભોગવે છે. તેની પાયમાલી થતાં બીજાઓ પણ બીજે વખતે ન્યાતના નિયમ અને રીવાજો ત્રાડી અયોગ્ય રીતે વૃતવા ચમકાશે નહીં પરિણામ બીજી જાતીઓની આગલ આપણી જાતી ઉતરી જતાં હલકામાં હલકી અન્ય જાતીને મુકાબલે રહેણું નહીં તેવું લાગવાથી જોણે આ કૃત્ય કર્યું અને કરાવ્યું છે તેવોનો ઈન્સાફ જાતીભાઈઓએ કરવો જોઈએ, એવું માની તે ગામોના તથા બીજા ગામોના દેલવાડીઆ અને ધોધારી ભાઈઓ ધર્મ પક્ષ રહ્યા છે શેઠ મોનદાસ અને તેના હિમાયતીઓએ પોતાના સગાં સંબંધી અને રનેહીઓને ઉરકેરી પોતા તરફ દેલવાડીઆભાઈઓના જે ઘર ખેંચી લીધાં છે તે કરતાં બમણી સંખ્યાના દેલવાડીઆભાઈઓનાં ઘરો ધર્મપક્ષે રહેલાં છે હવે આપ વિચારસો તો આપને ખાત્રી થશે કે દેશમાં જે કજીઓ ચાલે છે તે દેલવાડીઆને ધોધારી પક્ષ વચ્ચે નથી. તેમ છતાં બકોર અને શામજીના કૃત્યો દેલવાડીઆ ભાઈઓને જેસ ચડાવવા માટે અને મુબઈમ ઉરકેરણી ફેલાવી ત્યાંની ન્યાતમાં વિધન પાડવા સાર શેઠ મોનદાસ કજીઓ વધારવાની ધુંનમાં ગાંધી જીવજી માવજીને હથીઆર રૂપે વાપરી ઊપરની ચોપડીના લેખક થઈ મન કલ્પીત અને જેડી કાઢેલી ગથા છપાવી ધોધારી ભાઈઓને નીચ કહેવાને હાંમની, દેલવાડીઆ ભાઈઓને ઉરકેરી આ પ્રયત્ન આદર્યું છે.

કપોળ જાતિના દરેક સદ્યહસ્થ સાધારણ અક્કલથી વિચાર કરશે તો એ ચોપડીમાં હડહડતું જુદું છપાવ્યું છે. તેમ ખાત્રી થશે.

કાઠિયાવાડમાં આપણી જાતિમાં મહેતાને પારેખ કુટુંબ જે સારા સદ્યહસ્થો છે, અને જેવોનો પૈસો જાતિ ભાઈઓનું કલ્યાણ કેમ થાય, એવી જેના કુટુંબની ધારણાઓ અને તેવોના નેક વિચારો દરેક કપોળ ભાઈઓના જાણવા ખાર નથી. છતાં તે કુટુંબ ઉપર ખોટા હુમલા કરી જે કૃત્ય લવજી વીઠલે કર્યું છે તેવોની પક્ષે રહેનારા આડે રસ્તે ઉતરી ખોટી હકીકત બહાર પાડવામાં પછાત રહ્યા નથી.

બકોર અને શામજીની નાટક રૂપે છપાએલી ચોપડીને પાને ૨૫ મેં મહેતા ભાઈચંદે ભાઈ શામજી ઉપર છપાયેલો કાગળ જાણ્યે, તેના છાપનારાએ ખરેખર લખ્યો હોય નહીં તેવું મનાવાને માટે તેમાં છપાવ્યો છે. ભાઈચંદ મહેતાને પુછતાં ગાંધી જીવજી માવજીએ એ પત્ર તેમના ઉપર કદી લખ્યો નથી. છતાં જુદું લખવાને આ માણસને ઇશ્વરી ડર પણ લાગ્યો નથી. એટલુંજ જુદું લખી તે બેસી રહ્યા નથી. પણ એ ચોપડીને પાને ૫૧ દામજી ઉપર લખેલી હકીકત પણ મન કલ્પીત જેડી કાઢેલી છે, વળી ચોપડીને પાને

૭૪ થી મહેતા જીવરાજ કેશવજી તથા મહેતા પ્રભાણુંદાસ શામજી વગેરે સીહોરની કપોળ જ્ઞાતી જોગ શેઠ મોનદાસે જાણે કાગળ લખ્યો હોય નહીં તેવો આભાસ બેસાડવા માટે મજબૂર પાનેથી પાને ૮૩ મેં તે કાગળ પુરો કર્યો છે. આવો કાગળ કીવાં ખીજે કામળ સીહોરની જ્ઞાતને શેઠ મોનદાસે લખવાને તસ્દી લીધીજ નથી. છતાં હડહડતો જોડી કાઢેલો જુદો કાગળ છપાવે છે. આવું જુદું કરનારો નહીં શરમાતાં જુદું કરવા મગરૂર રહ્યા છે. એ ચોપડીને પાને ૮૪ મેં મહેતા ભાઈચંદ ભાઈ શામજી જીવરાજ, કેશવજી પારંખ, શામજી જીવાભાઈ, સીહોર, ભાવનગર, અમરેલી, મહુવા, અને રાજુલાં વીગેરે ગામનાં ધોધારી કપોળ ભાઈઓ જોગ સીહોર, ભાવનગર, મહુવા, કુંડલાં, રાજુલા, અમરેલી કુંગર વીગેરે ગામના દેલવાડીઆ ભાઈઓએ કાગળ લખ્યો હોય, તેયું બિતાવવા ચોપડીમાં દાખલ કર્યો છે તે તદ્દન જોડી કાઢેલું છે. તે ભાઈઓએ ધોધારી ભાઈઓ ઉપર ખીલકુલ પત્ર લખ્યોજ નથી. આ જુદાભાઈનું જૂઠાણું કેટલી ધડી ટંકી શકશે. તેનો તેણે વિચાર કર્યો વગર જેની મદદે પોતે બહાર પડ્યા છે તેનાં ગીત ગાવા તરફ મંડ્યા રહી, સત્ય છેડી દઇ, અસત્ય મહણુ કર્યું છે.

ડાહ્યા અને કેળવાએલા જ્ઞદવજીભાઈને ધરના ઊઠ્યા વનમાં ગયા તો વનમાં આગ લાગ્યા જેવું થયું છે. પોતાના ભાઈની દીકરીનું વેસવાળ તોડવાથી મોટી રકમ પાછી દેવીપડી. વળી લવજી પારંખે શામજીભાઈની દીકરી આઈ કાશીને કુંવારી બેસાડી તે આઈ જ્ઞદવજી ભાઈને સગી સાળીની દીકરી થાય. એટલે કહેત પ્રભાણું ભાઈના જાજીઆમાં બેન મળ્યા રાખે નહીં. તેમ ખીજાઓની નીંદા અને કાણું પણ નાત ન સંધાઈ તેવી યોજના પેટે બળ્યા લઈ બેઠા છે. તેવો નાતનું સારું કરવા ઇચ્છતાં હોત તો આવાં નાટકો નહીં છંપાવતાં તેમજ ખોટા કાગળો પૂર્વાને લીધે નહીં છંપાવતાં હવે કયે રસ્તે નાતનું બહુ થાઅ એવો શ્રેષ્ઠ લઈ વખત ગાળ્યો હતો તો ફુનીઆ તેને ધન્યવાદ આપત.

એ ચોપડીને પાને ૪૨-૫૪-૬૦-૬૩ જે વોરા જમનાદાસ ગીગાભાઈ ઉપરનાં પત્રો છંપાયેલા છે, અને તે પત્રો વાંચવાથી લખનારનો આશય નાતનું સારું કરવા તરફ બિલકુલ જણાતો નથી. પણ વિદ્વ વધારવાનો રસ્તો આગળ પાડવા પ્રયત્ન કર્યો છે. તે કાગળોમાં ધોધારીઓ ઉપર નિયં અને ખોટાં ખોટાં ન મુકી દેલવાડીઆ ભાઈઓને ઊશ્કેરવા આકી રાખી નથી. લખનારે તે ભાઈ ઉપર તેવા પત્રો લખ્યા હતા કે કેમ તે બાબતમાં એ જમનાદાસ ભાઈના તરફથી અહીંના ભાઈઓને ક્યારે પણ સુચના થઈ નથી. વળી તેવો મુબંઈમાં વસ્તા એટલે તે સંબંધી તપાસ પણ થઈ શક્યો નથી. પણ એ સંબંધે એવું અનુમાન થાય છે કે તે ભાઈના ભવિષ્ય થયાને લીધે પત્ર સંબંધી ખરી હકીકત બહાર નહીં આવે જાણી તે તકનો લાભ છાં ન લીધો હોય. અને ખોટાં સાથે આપણુ ખોટું કેમ ન જોડી દીધું હોય એવું અનુમાન સાધારણુ રીતે થાય.

વળી એ ચોપડીને પાને ૭૧ મેં ભાવનગરના ભટ રંગનાથ સદુરામ ઉપર કરેલી દાવા અરજી જાપી છે. તે અરજીના આઠમાં પેરીઆફ ઉપર આપનું ધ્યાન ખેંચવા સુચનું છું પણ એ સંબંધીનો ખુલાસો કરતાં પહેલાં કેવાં સંજોગો વચ્ચે ભાવનગરના કપોળ ભાઈઓને કોરડોનો આશરો લેવાની એન ફરજ ભગવાનભાઈએ તેજવી આપી હતી. ભાવનગરમાં ભગવાનભાઈ તરફ ૧૫ ધર છે અને તે દેલવાડી ભાઈ પૈકીનાં છે. અને બાકીનાં (૧૦) દેલવાડીઆ ભાઈઓના દોસી પ્રાગજી ખોડીદાસ (ભગવાનભાઈના

કાકાના દીકરા) આદી દેલવાડીઆ ભાઇઓનાં ઘર વ્યાજખી પક્ષમાં રહેલાં છે. ભગવાન ભાઈએ સંત ૧૯૫૨ ના માગશર માસમાં તેવોનાથી છાની જ્ઞાતીના રૂપીઆ નહીં આપવા બટ મજકુરને નેહીસ આપેલી અને જે ન્યાતની ચોપડીમાં બટ મજકુરનું સામા દસ્તકનું ખાતું હતું તે ચોપડી નાતના બ્રાહ્મણ પાસેથી ગેર રીતે મેળવી. ગયા ચૈત્ર માસમાં રગનાથ સદુરામને ત્યાં ન્યાતના રૂપેઆ રાખા સજ્જામતવાળું નહીં જણાતા તે ચોપડીની જરૂર પડતાં શોધ કરી ત્યારે હાથ નહીં આવતાં ઉપરની હકીકત માલુમ પડી તે તકનો લાભ લઈ ભગવાન દોસી, રગનાથ સદુરામ વાળાને મળી ભાવનગરના કોઠારી ચત્ર બજ ગોવીંદજીની તથા કાણુકોયા તુળશીદાશ જેઠાને નોટીશ અપાવી કે ખાતાવાળી ચોપડી લાવી ખાતું સરભર કરી રૂપેઆ લઈ જવા નહીં તો વ્યાજ આપવામાં આવશે નહીં જુઓ આ સાથે ટાંકેલી નોટીશ પાને ૧૭.

આવો અણુધાર્યો સંજોગ ભગવાન દોસીએ ભાવનગરના કપોળ ભાઇઓને મેળવી આપ્યો અને રૂપેઆ અટકાવવામાં પોતે આગેવાન થયા ત્યારે ખીન્ન કપોળ ભાઇઓને દોરતને આશરે જવાની જરૂર પડી. અને કેટલીક દાવા અરજીમાં કપોળ ભાઇઓ વિવેક ની હદમાં રહી. ભગવાન દોસી સાથે ન્યાતે હાલમાં વેવાર બંધ કર્યો છે. એટલુંજ કુંકા રૂપે જણાવ્યું છે અને તે ખોટું નથી. એ દાવા અરજીનો જવાબ ભગવાન દોસીએ આપેલો તે તથા ભાવનગરના સંઘવી ગોપાળજી તેજપાલ વીગેરે જેવો ભગવાન ભાઇ સાથે રહેલા છે. તેવો આ દાવામાં સહવાદી થવાને માટે પોતે એક અરજી રજુ કરી. જેની નકલો આ સાથે રજુ રાખી છે તે ધ્યાનમાં લેવાથી ખાત્રી થશે કે તે રજુ કરનાર ભાઇઓએ ધોધારી ભાઇઓ ઉપર વગર કારણે નીચ હુમલા કર્યા છે, અને તેવી તેવોની વર્તણૂક ખીન્નની નજર તળે નહીં લાવવા માટે ખંદાર અને શામજીવાળી નાટક રૂપે ચોપડીમાં છાપી નથી.

સદરહુ જવાબમાં ભગવાન દોસી જણાવે છે કે ધોધારી કપોળો અમારી ન્યાત નથી. જુદી ન્યાત છે સુગમતાની ખાતર જેમ ખીજ નાત ભેગી જમે છે તેમ અમે ભેગા જમતા પોતે રૂપેઆ પોતાની દેલવાડીઆની ન્યાતને આપ્યા હતા ઇત્યાદિ આવા હવાઈ રૂપી વિચારો ભાવનગર શહેરના નગરશેઠ જેવા માણસ શેઠ મોહનદાસને આધીન થઈ પડવાથી તેણે જેમ દોસી તેમ દોરાઈ બહાર કાઢ્યા છે. જુવો આ સાથે ટાંકેલ લવાદાંખાની નકલ. અમરેલીમાં જુદા પડેલા દેલવાડીઆ ભાઇઓ ન્યાતની વાડીનો કબજો કરવા સાર રાત્રીના વખતમાં તાળું ત્રાડી અંદર ઘુસીજઈ ઉલટી ધોધારી ઉપર સુલેહનો ભંગ કર્યાની ફરીયાદી કારટે ચડી માંડી. જુવો સાથેની એ અરજીની નકલ.

દરેક ઉકાણું કારતને દારે તેવોએ ચડવાની પહેલ કરી અને સામાને જવાબ આપવાની ફરજ પાડી હવે જોશો કે આમાં જુલમ કોનો છે, એ ચોપડીને ૧૪મે પાને શેઠજી સાહેબ ત્રીભોવનદાસ મંગળદાસ બિપરના છપાએલા કાગળમાં ચારમાં પેરીગ્રાફમાં ભગવાનભાઈ જણાવે છે કે અમરેલીના અમલદારની સમજુતીથી અંદર અંદર પોતાની મેજે આ કજીઆની સમાધાની કરી લીઓ તો સાઈ એવી સલાહથી પોતે શેઠ મોનદાસ વીગેરે ત્રણ ચાર ગ્રહસ્થો ને ધણો આગ્રહ કરી અને સમજીવી પોતે મોકલ્યા હતા તેમજ ભાવનગરથી પણ ચારજણુ ને મોકલ્યા હતા પરંતુ શીહોર અને કુંડલાના ધોધારી ગ્રહસ્થો ત્યાં આવ્યા તેવુંતે મોનદાસ શેઠે કહ્યું કે મુંગઈના ધોધારી દેલવાડીઆને આ તકરારનો નીકાલ કરવાસોંપીએ વીગેરે વીગેરે લખ્યું

છે. ભગવાન ભાઈ પોતે ત્યાં ગયા નથી એમતો કબુલ કરે છે અને જે વાત પોતે મુંબઈ વાળાને સારી લગાડવા લખે છે તે વાત નહીજ થએલ છતાં હાલને પ્રસંગે જોડી કાઢી જણાવે છે મહુવા અને કુંડલેથી ચાર ભાઈઓ અમરેલી ગયા હતા. એ વાત ગળત કરી છે ત્યાં વાત એવી બંધાણી હતી કે મહુવા વાલા લવજીને છોડીદીએ એટલે ન્યાત એકત્ર થાય અને લવજી ચાર ચોરાના ભાઈઓ પાસે ઇન્સાફ માગે આ વાત બંધાણા પછી મોનદાસ શેઠ ફરી ગયા. અને કોઇપણ કપોળ પાસેથી અમારે નીકાલ લેવો નથી. પણ જે અમલદારના રૂબરૂ વાત ચાલતી હતી. તે અમલદારના હાથથી ફેંસલો લેવા ઇચ્છા બતાવી ત્યારે મહુવા અને કુંડલાના જે ભાઈઓ હાજર હતા તેવોએ કહ્યું કે પ્રથમ વાત બંધાણી છે, છતાં ફરવા કારણથી વળી ન્યાતના તકરારનો નીકાલ ન્યાતીલાજકરે. પરગતના અધિકારીને વચ્ચે નાંખવા જરૂર નથી. આ પ્રમાણેની વાત થયા પછી આવેલા ગ્રહસ્થો આજ્ઞા ગયા ભગવાનભાઈ મુંબઈના ભાઈઓને સારું લગાડવા લખે છે, તેમ બન્યું નથી.

• આ તકરાર દેશમાં નહીં રહેવા દેતાં એ ચોપડીના કર્તા મુંબઈમાં જગાડવાની ધારણા લઈ બેઠા છે. અને દેલવાડીઆ ધોધારીને જુદા પાડવાના પ્રયત્ન ચોપડીદારા તેણે આદર્શ છે, વળી એવી સલાહ આપવા જણાસા રાખી છે કે બહુ મતબળવાનની જે મેનેરીટી છે, તે રદ કરસો નહીં તો ધોધારીઓ ફાવી જશે કહેવત છે કે પેટના બળ્યા ગામ બાળે આ મારગ તેના કર્તાએ પકડ્યા છે જ્યારે જ્યારે તકરારોને લીધે ન્યાતમાં તડાં પડે છે, ત્યારે એક બાજુ ધોધારી અને બીજીબાજુ દેલવાડીઆ એવાં પુર્વે તડ પડ્યાં હોય તેવો એકબી દાખલો મળી શકતો નથી. વળી હાલની તકરારમાં પણ તેમ બન્યું નથી એકબાજુ પ્રકૃત જુજ-દેલવાડીઆ ભાઈઓ છે, છતાં દેલવાડીઆ અને ધોધારીના પક્ષ બંધાણા છે તેવું કહી મુંબઈની ન્યાતના ધારા પસાર થતાં અટકાવવા આગ્રહ કર્યો છે. ન્યાત અને મંડળીના ધારાઓ પરંપરાથી ચાલતા આવે છે જેમાં મેનેરીટીનો નીયમ બળવાન છે. વળી સુધરેલા રાજ્યોએ નિયમ કબુલ રાખ્યો છે વળી કપોળ અને બીજી જાતીનો કેશો ન્યાયની મોટી અદાલતોમાં ચરચાઈ જેના ફેસલા લઈ બહાર પડ્યા છે. તેવો ધારાનો નિયમ ત્રોડવા ગાંધી નદવજી માવજી આગળ પડી હસવા સરખી શીખામણુ દેવાં બહાર પડ્યા છે ન્યાતનો દરેક સદગ્રહસ્થ ખાત્રી રાખે છે કે મુંબઈના કપોળ ભાઈ આ સ્વરાત્ર હવામાં વસે છે કાયદા કાનુનનું જ્ઞાન પણ ધરાવે છે ન્યાત અને મંડળીના રીવાજોથી પુરતા વાકેફ છે તે ભાઈઓ કદીપણ ખોટરરતે ઉસ્કેરણીથી દોરાશે નહીં.

ગુદસ્ત સાલમાં આપણા માનવંતા શેઠ વરજીવનદાશના કાર્ય પ્રસંગે મુંબઈની કપોળ નાતના તડ બાવીશ વરસે જે સદ્ગૃહસ્થોએ મહામેહનતે ભેગા કર્યા છે તે ગૃહસ્થોના ઊપકાર-તલ્લે કપોળ ભાઈઓ આવેલા છે તેવા સદ્ગૃહસ્થોની મહેનત ઉપર પાણીફરવવા બકાર અને શામજીના કર્તાએ આ રસ્તો ચોળે છે એમ દરેક સર્જન પુરૂષ કબુલ રાખ્યા વગર રહેશે નહીં.

આ હકીકત બંધ કરતી વખત જણાવું છુંકે આ કજીઆનો નીકાલ લાવવા તરફ શેઠ મોનદાસ અને તેના હમશરીફોની ઇચ્છા નથી માન અને મમતમાં આ કજીઓ આવે દરજે પોહચાડી દુનીયાની બત્રીશીએ કપોળની જ્ઞાતને ચડાવી છે અને પોતે બીકમાં દીવસ ગાળે છે કે

જો કપોલ બાઇઓ એકત્ર થઇ આનો ઇન્સાફ કરસે તો જ કુંવારી અને નાતબારી કન્યા લવજી પારેજે બેસારી છે તેને શેઠે મદદ આપી છે તેવો દોષ પોતા ઉપર સામેત થશે તો તેનું પરિણામ વિપરીત આવશે. એવું માની ગમેતે પ્રયત્ને દેલવાડીઆ અને ધોધારીને જુદા પાડી પોતે કરેલા અપરાધનો ઇન્સાફ નહીં થવા દેતાં ધૂડધંકે કરવું એવા ખાસ ઇરાદાથી ઠેકઠેકાણે આ કજીઆને જુદે રૂપે ચરચાવી યત્નો આદર્યાં છે. જ્ઞાતના બહુ ઇચ્છનારા જ્ઞાતી બાઇઓની ફરજ છે કે આ કજીઆનો સહેલો અને ટુંકે રસ્તે નીકાલ થાય તેમ છે. દેશાવર ના ચાર બાઇઓની સાથે મુંબઇના ચાર સદગૃહસ્થો મલી પંચાતથી અથવા મુંબઇના સદગૃહસ્થો દેસના પંચ ઉપર સરપંચ રહી નીકાલ કરવો. ધારે તો બનવું અસકય નથી, માટે સદગૃહસ્થો જ્ઞાતીની પાયમાલી થતી અટકાવવાની દાજ ઢંડે ધરતા હોતો જ્ઞાતીનું શ્રેય થાય એવો રસ્તો યોજવા આગલ પડસો પણ ખોટા પોકરોથી કાઢપણ બાઇઓ દોરાસો નહીં.

નોટીસ.

તા. ૧૧ મી મે સને ૧૮૯૭.

ભટ રગનાથ સદુરામે વકીલને આપેલી નોટીસ.

મીરતર પરભુદાસ મોતીચંદ વકીલની, કુંપની,

મુ. ભાવનગર.

જત અમે નીચે સહી કરનાર ભટ રગનાથ સદુરામ તમારી નોટીસનો ઉત્તર આપું છું જે

૧. પ્રથમ તમારા અસીલ ચત્રભુજ ગોવીંદજી તથા તુલસીદાસ જેઠા તથા ભગવાનદાસ ભવાનભાઇ અને કપોલ નાતના ગોર કડોલીઆ ગાંડા ત્રીકમને અમેએ નોટીસથી ખબર આપેલ છે કે તમે સઘલા મલી અમારે ત્યાં મુકેલા રૂપૈયાની ખાતાવાલી ચોપડી લાવી ખાતુ સરખુ કરી ચુકતે હિશાબે રૂપૈયા લઇ જવા જે તેમાં લખેલી મુદતમાં રૂપૈયા નહિ લઇ જશો તો વ્યાજ આપીશું નહિં ને અમે જેખમદારીમાંથી મુક્ત થવા સલાહ મળ્યા પ્રમાણે ઇન્ટર પ્લીડર સુટ માંડીશું છતાં લખી આપે.

૨. તમારા અસીલોને અને શેઠ ભગવાનદાસ ભવાનભાઇને અરસપરસ તકરાર પડેલ હોવાથી તેઓ મલી રૂપૈયા લઇ જતાં નથી છતાં તમેએ અમેને આપેલી નોટીસ એ રૂપૈયા અમારી પાસે માગ્યા છતાં આજ કાલ આપવાના વાયદા કરી છેવટે તમેએ અયોગ્ય હકીકત નોટીસથી જાણવી તે તમારી સાહુકારીને હાજતી વાત નથી આ ઉપરથી ખોટી ટીકા કરવી તે લાયક માણસને હાજતી નથી કેમકે તમારા લખેલા પ્રમાણે કાંઇ પણ ખીના બનેલી નથી.

૩. અમારે ત્યાં જે રૂપૈયા મુકેલા છે તે ભગવાનદાસ ભવાનભાઈ તથા ન્યાત ગોર ગાંડા ત્રીકમ તથા તમારા અસીલોએ મુકેલ છે કેમકે તમારા અસીલોએ એકલાજ મુકેલા એમ કાંઇ નથી એમ અમારા ચોપડા જેવરાવતાં માલમ પડેલ છે માટે તમારા અસીલો તથા ન્યાતના મુખ્ય શેઠ ભગવાનદાસ ભવાનભાઇ અને ન્યાત ગોર ગાંડા ત્રીકમ મલીને એ રૂપૈયા લઇ જાયતો અમે આપવાને માટે ઘણા ખુસી છીએ એટલુંજ નહીં પણ તમારા અસીલોને જ્ઞાતીની અંદર અરસપરસ તકરાર પડેલી છે તેથી તેને જે અમે તેને ખાતે રૂપૈયા લ્યેતો

અમે આખાને તૈયાર છીએ એ પ્રમાણે ધણી વખત કહા કેહવરાવ્યા છતાં સારા ગૃહસ્થના રૂબરૂ એ પ્રમાણે સેવાની ના કહી છે.

૪. તમે વીચાર કરો કે આ રૂપૈયા કાંઈ તમારા અસીલોને અંગત નથી પણ ન્યાત તરફના છે ને ન્યાતમાં જ્યારે તકરાર પડી એ પક્ષ પડ્યા ત્યારે અમારે કાને રૂપૈયા આપવા ને અમારે માથેથી શી રીતે જવાબદારી ઉતારવી તે વીચાર કર્યા સીવાય વગર આધારે રૂપૈયા સેવાની માગણી કરી છે તે ઝેરવ્યાજખી છે.

૫. હવે મારે છેવટ એટલું જ લખવું બસ થશે કે ન્યાતના મુખ્ય શેડ ભગવાનદાસ ભવાનમાઈ તથા તમારા અસીલોને અને ન્યાત ગોર ગાંડા ત્રીકમ મલી ન્યાતની ચોપડીમાં અમારી પાસેથી પડાવી લીધેલ ખાતુ લાવી શરબર કરી રૂપૈયા લઈ જવા વ્યાજ નહિ આપીએ એવી તો અમેએ પ્રથમથીજ સુચના આપી છે હવે અમેને નોટીશનો ખરચ થયેલ છે તેપણ આપવો પડશે એટલું જ નહિ પણ જો તમે દાવો કરશો તો સલાહ મળ્યા પ્રમાણે કોર્ટમાં રૂપૈયા રજુ કરીશ તેનો અથવા તમે દાવો નહિ કરો તો અમે કાયદેસર મગલાં ભરતાં જ ખર્ચ થશે તે તમામ તમારા અસીલોએ ભોગવવો પડશે એમ નકી સમજવું.

૧ ભટ રગનાથ સદુરામ સહી દા. પોતે.

ભટ રગનાથ સદુરામે આપેલી નોટીશ.

કોઠારી ચત્રભુજ ગોવીંદળ.

મુ. ભાવનગર.

જત અમે નીચે સહી કરતાં ભટ રગનાથ સદુરામ ભાવનગર નામે આ નોટીશથી તમેને ખબર આપું છું કે તમે તથા તુલસીદાસ જેઠા ભાઈ અને તમે કપોલ જાતીનો ગોર કોઠારીઆ ગાંડા ત્રીકમ મલી તમારો કપોલ જાતીના રૂપૈયા અમારી દુકાને જમા કરાવી ગયાછે તે રૂપૈયા રાખવાની અમારી ખીલકુલ મરજી નથી તેથી તે રૂપૈયા લઈ જઈ અમારા નામનું ખાતુ સરખર કરી નાંખો આ પ્રમાણે અમેએ રૂબરૂ એકથી વધારે વખત કહા છતાં હજી સુધી કરેલ નથી તેથી લખી તમાર ખબર આપવાની જરૂર થઈ છે કે.

તમારો જાતીના શેઠીઆ ભગવાનદાસ ભવાનમાઈએ અમેને નોટીશ આપી છે કે એ રૂપૈયા અમારા છે માટે તમારે અમારી મંજૂરી સીવાય ન્યાતના કોઈ ગૃહસ્થને કે મજુર જોરને રૂપૈયા આપવા નહિ આ પ્રમાણે તમારે ને તેને તકરાર પડતાં જુદા જુદા તડ પડ્યાથી અમેને નોટીશ આપી છે મોટે તમે બન્યે પક્ષ મલી અમારે ત્યાંથી ન્યાતના રૂપૈયા ઉપાડી જવાને અમારું ખાતુ સરખું કરી નાંખવું જો તે પ્રમાણે નહિ કરો તો અમે વ્યાજ ખીલકુલ આપશું નહિ એમ નકી સમજવું તેમજ એ રૂપૈયાના જેખમદાર અમે નહિ રહે વાને માટે તમારા ઉપર કાયદે સર સલાહ મળ્યા પ્રમાણે કોર્ટ દ્વારાએ ઇલાજ લેવો પડશે ને તેનો ખર્ચ તમારે ભોગવવો પડશે સીવાય આ નોટીશ થકામણ તથા રજીસ્ટરનો ખર્ચ તમારે આપવો પડશે. તા. ૪ મે સેને ૧૮૯૭.

ભટ. રગનાથ. સદુરામની સહી દા. પોતે.

સદા મહેરબાન પરમ પ્રીય,

શેઠ શ્રી ત્રીલોચનદાસ મંગળદાસ નથુભાઈની સેવામાં.

મુંબઈ.

બાવનગરથી અમે નીચે સહી કરનાર સ્વજાતીભાઈઓના જોય શ્રીકૃષ્ણ માન્ય કરસો, વિગેય આ પત્રથી આપ અને સ્વજાતીભાઈઓનું ધ્યાન. જેથી વાંચવાની તરફી આપી છે તે એટલા સાર કે બકાર અને સામજીની નાટકરૂપે છપાએલી ચોપડી મહુવાના પારેખ લવજી વીઠલની સાથે વેલવાર કરનાર અને તેઓના સામેલ રહેનાર ભાઈઓની સલાહથી ભરેલા જેર કૃત્યના પગલાં ધુપાવવાના હેતુથી મહુવાના રહીસ મહેતાજી બદવજી માવજી ગાંધીજી બાદાર પાડેલી છે. તે ચોપડી અમે વીગેરે ભાઈઓ વાંચી જોતાં તેમાં કેટલીએક વાત રૂપાંતર ફેર તથા કેટલીએક વાત વાદન નહીં બનેલી પાયા વગરની છાપેલી છે.

જો બાબતનો સઘળો ખુલાશો સર્વ ભાઈઓ પાસે કરવાને વખતની જોગવાઈ જોઈએ દરમ્યાન એ ચોપડીમાં જુદાજુદું કેટલું છે. તે આપને નજર આગળ લાવવાને માટે તેમાંની ફક્ત એકજ વાત જે કે અહીંની જાતીમાં હાલમાં ઉઠેલી તકરારને સંબંધે આપને જણાવીએ છીએ કે સદરજું ચોપડીને પાને ૬૮ મેં દોસી ભગવાનભાઈ ભવાંનભાઈ તથા સંઘવી ગોપાળજી તેજપાળે આપ ઉપર કાગળ લખેલો તેમાં છપાએલો છે એ પત્રમાં પોતાનું નીરદોષપણું બતાવ્યું છે મગર તેનું જીજ્ઞાસુ રોષી વક્ષ એ કાગળ લખનાર ભાઈઓએ ઉછેરી મોટું કયું છે તે નીચેની હકીકતથી આપ વીગેરે સુઝ ભાઈઓને સંદેશાઈથી જ બાધ આવશે:—

મહુવાના પારેખ લવજી વીઠલને સર્વતંત્ર ૧૯૫૨ ના કારતક વદી ૧૧ ના રોજ જાતીની મરીયાદ વીરધ્ધ મહુવાના સેઠ મોનદાસ વીગેરે એ પોતાની પંગતમાં લીધે તેનેવારતે અહીં સુલેહ જળવવાં અને જાતીની મર્યાદા સાચવવા ખાતર સીહોર અને બાવનગરના જાતીભાઈઓએ પોતાથી બનતું કયું પણ લવજીની સાથે વહેવાર કરનાર મહુવાવાસીને મદદગાર બાવનગરના ભગવાન દોસી અને ગોપાલજી સંઘવી વીગેરે થઈ બધી બધેને માટે જાતીના હિંત સામે નજર નહીં કરતાં પોતાની હકીકતમાં મક્કમ રહ્યા તેથી લાચારીથી તે ભાઈઓથી છુટા પડવાનો વખત આવ્યો તે આમે એ સંબંધમાં ચાલેલી તજવીજ તથા પત્રો વીગેરેની છપાવવામાં આવેલી ચોપડીની એક પ્રત આપના ધ્યાન ઉપર તે હકીકત લાવવા માટે મોકલી છે—

ભગવાન દોસી તથા ગોપાળજી સંઘવી વીગેરેએ તે વખતે ધરિદાપૂર્વક જાતીની મર્યાદા તોડવા મમતે ચડી અવળામ્ કરી તેમના કાકાના દીકરા દોસી પ્રાગજીભાઈ જોડીદાસ વીગેરે ભાઈઓએ ભાઈને ઘણી રીતે વીન્યપુર્વક કહ્યું તથા કહેવરાવ્યું તેમ છતાં તેનું વલણુ વ્યાજખી રીતે ન રહ્યું કારણુ લવજી પારેખના ભાઈ કેશવજી વીઠલના દીકરા વેરે ભગવાનભાઈની દીકરી આપેલી તે સંબંધને લીધે જાતીમાં પોતે વૃદ્ધ વયને લીધે છત્ર ગણાય છતાં વ્યાજખી તરફ ન રહ્યા તેથી એ પ્રાગજીભાઈ વીગેરે દસ બાર દેલવાડીઆ ભાઈઓ સઘળા ભાઈઓની સાથે નાતની મર્યાદા સાચવવા માટે સામેલ થયા અને ભગવાનભાઈ તથા

ગોપાળજી સંધી તથા તેની બેહેનો ભાણેજ તથા લાગતાવળગતા સુમારે વીસ ધર એ તરફ રહ્યાં જો એ ભાઈઓએ તે વખતે દીર્ઘ દ્રષ્ટી વાપરી હતે તો ભાવનગરની આપણી જ્ઞાતીમાં ધરોધર કજીયાની રડાકુટ આવે છે તે થવાનો વખત આવત નહીં પરંતુ એવું તેમનું કૃતવ્ય હતું નહીં તેથી વીરધ દેલવાડીઆ અને ધોધારી કેમ અને ક્યારે જુદા પડે એવો દાળ ઉપર આ બાજીની રચનારચી અને ઉપર જણાવેલ આપ ઉપર ઉપરનો કાગળ ખાત્રી કરે છે. કે તેમાં સાફ ધોધારી ભાઈઓને નજર આગળ કર્યા છે. ત્યારે સવાલ એ છે કે બ્યાજખી અને ધર્મ પક્ષમાં રહેનાર પ્રાગજી દોસી વીગેરેને તેવો દેલવાડીઆ નહીં માનતા હોય અથવા માનતા હશે તો વીરધ રધાનું ધર આ દેશમાં માંત પામેલું અને મહત્વવાળું ગણાય તે તેમની ગણતરીમાં નહીં હશે પરંતુ તેવો આવત ખતાવે તો ત્યાંના દેલવાડીઆ ભાઈઓને ઉશકેરવા એ કાગળ રૂપી હથીયાર વાપરે છે તે વાંચનારની નજરમાં ધડીભર નહીં ટકી શકશે એવું ખુદ્દું પડી આવે એવા હેતુથી એ કાગળ લખનાર ભાઈઓએ પ્રાગજી દોસી વીગેરેનાં નામ ખતાવ્યાં નથી ભગવાન દોસી જેવા ગૃહસ્થે આપને ફરેખ આપવાને કેવો પ્રયત્ન રૂપી કાગળ લખ્યો છે તેની તુલના આપ કરશો, હવે અહીંની જ્ઞાતીમાં પહેલી તકરાર સંધીની હકીકત આપના ધ્યાન ઉપર લાવીએ છીએ ઉપર જણાવ્યા મુજબ સર્વત ૧૯૫૨ ના માગસર શુદ્ધ ૫ ના રોજ ખસેલો ધરના ભાઈઓના સમુદાયમાંથી ભગવાનભાઈ વીગેરે જુદા પડ્યા છતાં અહીંના સર્વ ભાઈઓને વીચાર આ તકરાર મત ભેદની છે તેથી સર્વ ભાઈઓએ કરેલા ઠરાવ પ્રમાણે વરંતી વધારે શ્રીસાદમાં નહીં ઉતરવાના હેતુથી જુદા પડેલા ભાઈઓએ તેનાં એકથી વધારે વખત જ્યારે જ્યારે અવસરો આવ્યા ત્યારે ત્યારે ન્યાતની જગ્યો અને વાંસણો આપવામાં કોઠારી ચત્રભુજ વીગેરેએ કસોપણુ વાંધો નહીં લેતાં જુદા પડેલા ભાઈઓને નાતની જગ્યો અને વાસણો વાપરવા આપેલાં એ વહીવટ ગયા. ચૈત્ર માસ સુધી ચાલ્યો.

સાધારણ કહેવત મુજબ કપટને પગ હોતા નથી તેમ લાંબી મુદત નભી શકતું નથી. ભગવાંન ભાઈના ઇરાદાનું પ્રતીધીમાં આવવું ગયા ચૈત્ર માસ સંધીથી સંધ્યુ તે એ રીતે કે ધણા વખતથી જ્ઞાતીની સીલકી ત્યા તેનું દક્ષતર અને તેના અંગના દસ્તાવેજો કોઠારી ચત્રભજ ગોવીંદજીને ત્યા રહે છે અને તેમની પાસે જ્ઞાતી તરફનું કામકાજ કરનાર કોઠારીઆ ગાંડા ત્રીકમનો કર હતો તેનાથી વેપારી વીગેરે પાસે લેહણીની બાકી મુકાવવાની ચોપડી પોતાની દુકામાં હાથ નહીં આવીતે ગોતી આપવા કહેતાં તેના ચહેરા ઉપર ગ્લાની ઢલીએ ચોપડી મજકુર ગાંડાએ ગુમ કરી એમ સદ્દ આવ્યો વળી ખાતમી પણ મળી, તે ઉપરથી જ્ઞાતીના મુખ્ય આગેવાન ભાઈઓએ એકઠાં થઈ મજકુર ગાંડાને ચોપડી રજુ કરવા તાકીદ કરતાં તે ગાંડાએ કહ્યું કે ભગવાનભાઈના કહેવાથી સાત આઠ માસ પહેલાં ચત્રભજ કોઠારીને પુછ્યાવીના હું ચોપડી લેખી દુકાનેથી લઈ ગયો છું. અને ભગવાનભાઈને આપેલી છે, આવાં તેના કૃત્યોથી સર્વ ભાઈઓનો તેના ઉપરનો વીશ્વાસ ઉઠી જતાં તેના હથું વાસણુ અપાતાં તથા ઉધરાણી લેવાતી તેનો તપાસ કરતાં ગાંડાની ઘણી ગડબડનું પોગળ જણાઈ આવ્યું તેને માટે ઈનસાફની દેવડીએ દાદે ચડીએ તો તે બેશક સમને ભોગ થાય, પરંતુ તે જ્ઞાતીનો ગોર, જાતે બીલુક, એટલે દયાની ખાતર એ રસ્તે નહીં જતાં તેણે સર્વ ભાઈઓએ ભેગા થઈ કહ્યું, કે તે જે ગડબડ કરી છે તેમાં ઉચાપત કરેલી રકમ ન્યાતને નહીં વસુલ આપતાં સુધી, તથા જે આવત તને ખુલાસા પુછ્યા છે તેના જવાબ બ્યાજખી આપનાં સુધી તને જ્ઞાતીભાઈઓ

તરફથી લાગા બાળત તથા બાક્ષાની ચપટી તથા કંઠોલઆની જાતીની સાથેનું નોતરું આપવામાં નહીં આવે. આવો દરાવ જાતીભાઈઓએ એવા હેતુથી કર્યો, કે ઉચાપત થએલી રકમ વીગેરે બાળતનું આવા જાતીના હુકમથી એ ગાંડો સમાધાન કરી આપશે અને તે પ્રમાણે એ ગાંડાને સર્વ ભાઈઓનું મન મનાવવાની બેશક ફરજ પડત, પરંતુ ગાંડો તે ગાંડો તેમાં વધી ભગવાનભાઈ તથા ગોપાલજી સંઘવી વીગેરે તેને સહાય ભુત થયા ત્યારે એ ગાંડો શા માટે સામે થઈ ન બેસે; આ ઉપરથી આપ વીગેરે ભાઈઓએ ખ્યાલ કરવાનો છે કે જાતીનો તુકસાની તરફ ભગવાનભાઈ વીગેરે એ વાચાર નહીં કરતાં એના લાયક કૃત્ય કરનારની મદદમાં હાથ રહી જાતી ભાઈઓ તરફ પોતે કેવી કડવી નજરથી વરતેલ છે તેની સંહેલાઈથી આપ તુલ્યના કરશે;

ઉપર બતાવેલ ચોપડીની તકરારમાં રૂગનાથજી સદુરામ નામના વેપારીને ત્યાં જાતીના લેણેણા રૂપીયા અટકાવવા ભગવાન ભાઈએ નોટીસ આપ્યાનું ગાંડો કંઠોલીઆએ આડકતરી રીતે જણાવ્યું, તેથી રૂગનાથ સદુરામ પાસે માણસ મોકલી તપાસ કરાવતાં તેણે કહ્યું કે ભગવાન ભાઈએ નોટીસ આપી રૂપીયા અટકાવ્યા છે. આ વાત લગભગ ગયા વૈસાક માસમાં સર્વ ભાઈઓએ સીહોરથી મેદના ભાઈચંદભાઈ સામજીને બોલાવી હકીકતથી વાકેફ કરી સર્વાનુમતે મેહતા મજકુર તથા ગામના બે પ્રમાણીક અને ત્રણેય ગૃહસ્થો ભગવાનભાઈ પાસે જઈ ન્યાતના રૂપીયા માટે નોટીસ આપવી એ વ્યાજખી નથી. તેના જવાબમાં ભગવાનભાઈએ પોતેજ કહ્યું કે નોટીસ થોડાં રોજ થયાં નહીં પણ સં. ૧૯૫૨ ના માગસર સુદ ૬ ના રોજ જાતીમાં તકરાર પડ્યા પછી સુમારે ૧૫ પંદર દીવસે આપેલી છે. જાતીભાઈઓ થોડા માસથી નોટીસ આપ્યાનું સમજતાં હોય તો તેમ નથી. આ રૂપીયા કોઠારી ચત્રભુજ ગોવીંદજી, તથા કાણુ-કાયા તળશીદાસ જેઠા, તથા દોસી ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈના નામથી મજકુર વેપારીને ત્યાં જાતીના જમા છે, તેવું છતાંએક ભગવાનભાઈએ એ રૂપીયા પોતાના છે એવો કહીત દાવો ધરાવી જાતીના કોઈ ભાઈને જાણ કર્યા સિવાય રૂપીયા અટકાવવા નોટીસ આપી. આ કેવું સહસાકૃત્ય કર્યું કહેવાય. આ વાત થયા અગાઉ કોઈ ભાઈઓને ખબર કરી નહીં, તેટલુંજ નહીં પણ એ વેપારીને પેટામાં લીધો તેથી તેણે પણ ત્રણ નામના ચત્રભજ કોઠારી અથવા તલસીદાસ કાણુકાઆને ત્યાં ખીજ જાતી ભાઈને ઉપરની વાત જાહેરમાં આવી ત્યાં સુધી ખબર નહીં આપ્યા, અગર નહીં તો સાહુકારની આંટ મુજબ ઉપર પ્રમાણે ત્રણ નામની એકજણે નોટીસ આપી ત્યારે બાકીના બે નામ વાળાને અવશ્ય ખબર આપવાની તેની ફરજ હતી. તે ભગવાન દોસીના દયાણુ અને તેણે તેના ઉપર ચલાવેલે લાગવગથી મજકુર વેપારીને નામોસી લેવાનો વખત આવ્યો છે.

ઉપર મુજબ ભગવાનભાઈએ જાતીના રૂપીયા ત્રણ નામથી જમા કરાવેલા તે પોતે છુપી રીતે નોટીસ આપી અટકાવ્યા, તે પ્રમાણીક અને વ્યાજખી નજરે જોનારાએ સાફ કૃત્ય કર્યું એમ કોઈ રીતે કહેસે નહીં; ઉપર જણાવેલા રૂપીયા પોતાના માનવાનું, જે તેઓ મીથ્યા અભીમાન ગણે છે, તેની હકીકત એવી છે કે સં. ૧૯૧૫ ની સાલમાં ભગવાન દોસીના આપ ભવાન દોસીએ રૂપાપરીના દરવાજા બહાર જાતીને બોજન કરવાનું મકાન અર્પણ કરેલું. અને જાતીને તે વખત કમુલત લખી આપેલી જેની નકલ આપના ધ્યાન ઉપર લાવવા આ સાથે મોજુદ છે.

ભગવાન દોસીના પીતાએ અર્પણ કર્યા છતાં જગ્યાની કામત વખતને લઈ વધી તેથી ભગવાન ભાઈનું મન લાલચમાં પડી લલચાણું. સાંભળવા પ્રમાણે આપેલી કપુડાત મુજબ તેમના પીતા ભગવાનભાઈ તથા તેમના ભાઈ હરજીવનદાસે અર્પણ કરેલું મકાન જાતીને સોંપવા એકથી વધારે વાર કહ્યું પણ નાણાથી લલચાણેલા લોભ વસ થએલા ભગવાનભાઈ ને ગમેથી નહીં છુટયું; જ્યારે જ્યારે જાતીભાઈઓ ભગવાનદોસી પાસે માંગણી કરતાં ત્યારે ત્યારે જુદા દીલાસા આપી લાંબાવતા ગયા. છેવટ જાતીને અર્પણ કરેલું મકાન રૂ. ૯૫૦૦ થી વેચી નાંખ્યું જે ઉપરથી સર્વ જાતીભાઈઓને નાખુસ થયાનો વખત આજી જોશે ભગવાનભાઈનું પ્રમાણીકપણું.

ઉપર જણાવેલું મકાન વેચી નાંખ્યું ત્યારે જાતીને જોજનસાળાની અગવડ દુર કરવા સં. ૧૯૪૨ ની સાલમાં જાતીભાઈઓએ ટીપ કરીને મકાન કરાવ્યું તે પછી સં. ૧૯૪૫ની સાલમાં ભગવાનભાઈના પીતા ગુજરી ગયા ત્યારે સર્વજાતીભાઈઓએ ન્યાતને અર્પણ કરેલું મકાન તમારે વેચવાનો હક નહીં છતાં વેચી નાંખ્યું તેની તકરાર દેસાવરથી આવેલા જાતીભાઈઓ પાસે મુક્તાં ભગવાનભાઈએ કરેલું કૃત્ય ગેરવાજખી જણાયાથી તેને સર્વેએ બહુ રીતે કહ્યું સાંભળ્યું પણ પોતાને આવેલી મોટી રકમ અને લાંબી મુદતનું વ્યાજ આપવા કોઈ રીતે ગળે ઉતરે નહીં અને જો નાત તે વખતે મમત કરે તો વૃદ્ધ ઉમરે પોહોંચી ભવીષ્ય પામેલા ભગવાનભાઈનું કાર્ય અગટે તે સાઈ. નહીં તેથી યોગ્ય ધસારો આપને પણ સુલેહ બલવથી એવા ધરાદાથી જાતીભાઈઓ પંચથી નીમ્મલ લેવા કપુડા થયાં તેથી નીમાએલા પંચોએ રૂ. ૪૭૫૨ જાતીને ભગવાનભાઈ આપે એવું કરાવ્યું તે દરમિયાન તથા તરફેણાનું સક્ષોએ લખી આપેલ પચાત નામાની નકલ આપના ધ્યાનમાં લેવા માટે આ સાથે સામેલ રાખી છે, જુલો પાને ૨૬.

સદરહું કાગળો ધ્યાનમાં લેવાથી એ રૂપિયા ઉપર જાતીભાઈઓ સીવાય ભગવાન ભાઈએ હાલ કોરટમાં જાહેર કર્યું તે પ્રમાણે તેમનો ખીલકુલ હક નથી. હક માત્ર એટલો છે કે મકાન થતી વખત સીલા લેખમાં તેનું નામ નાંખવાનું છે જે કે એ રૂપિયા ગોવીંદજી કોઠારીને ત્યાં રહે છે તેથી જાતીના રૂપિયા વ્યાજ ખાતર વેપારીને ત્યાં કોઠારી મજદુર ન્યાતની વતી પોતાને નામેથી રાખેલા હોય તો રાખી સકત પણ જાતીનું કામ એકથી વધારે ભાઈઓના નામે કરવાથી ભવીષ્યમાં અપવાદ ન આવે તેવા વીચારથી ખાસ તેજેજ પોતા સાથે દોસીભગવાનભાઈ તથા કાણુકીયા તુલશીદાસને નામે રગનાથ સદુરામને ત્યાં જમા કરાવ્યા આ રીતે મજદુર કોઠારીએ વાપરેલી પોતાની ભલમનસાઈનો ખદલાનો ભગવાનભાઈએ ઉલટી રીતે ઉપયોગ કર્યો.

આ હકીકત ઉપર આપ વીચાર કરશો કે ભગવાનભાઈએ નોટીસ આપી જાતીના રૂપિયા અટકાવ્યા અને તેને વારં વાર જાતીભાઈઓને રગનાથ સદુરામ પાસે નોટીસ અપાવી ધનસાગની દેવડીએ ચડવાનો વખત મેળવી આપી ખરચના યોજનામાં ઉતાર્યાં તે તેણે વ્યાજખી કર્યું કહેવાશે એમ કોઈ માનશે ?

ઉપર જણાવેલ રૂપિયાને માટે તથા હવે પછીને માટે તકરાર નહીં ઉઠે તેને વારં વાર મોકલેલ ભાઈચંદ મેહતા વીજેરેની સાથે માંજનની અને ભગવાનભાઈની વચે નીચેની વાત ચાલતી હતી દરમિયાન ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કોઠારી ચત્રબજ તથા કાણુકીયા તળાશીદાસને

નોટીશ અપાવી જેની નકલ સાથે છે. હવે જેવાનું એ છે કે એ નોટીશમાં ભગવાનભાઈની સાથે મળી રૂપીઆ લઈ જવાનું સાફ લખેલું છે. ભગવાનભાઈથી આ કૃત્ય થએલું છે ત્યારે તે રૂપીઆ લેવા જવામાં સામેલ થાય એ આશા વ્યર્થ નોટીશમાં જણાવ્યા મુજબ વેપારી ન્યારે વ્યાજ ન આપે તેની નુકસાની તથા રૂપીયાની કમરગળના ભયથી ડોરડને બારણે ચડાવવાની પ્રરજ ભગવાનભાઈ તથા તેના મદદગાર ગોપાલજી સંઘવી વીગેરેએ પાડી છે એ કહેલું અપવાદ ભરેલું કહેવાસે નહીં.

ભટ રઘનાથ સદુરામ પાસેથી વીયાજ સાથે નાણા વસુલ લેવા દાવા અરજી ડોરડે કરવી પડી તેની નકલ આપ વીગેરે ભાઈઓને ઉલટો અસર થવા માટે બકોર અને શામજીવાળી ચોપડીને પાને ડાં એકત્રીસમે દાખલ કરીછે પરંતુ તે દાવામાં તેઓએ ડોરડમાં જવાખ પોતે આપ્યો તે ખીલકુલ દાખલ કરેલો નથી તે એવા હેતુ માટે કે એ જવાખ સાથે છાપેતો તે ભાઈઓ વીવેકની હદ ઓળંગી કહેવી ભાયા વાપરી છે તેની તુલ્યતા ધોધારીભાઈ એકજ નહીં પણ સમજી વર્ગના દેલવાડીઆ ભાઈઓને પણ જોડુંલાગે તેવી વસ્તુક તેમાં ચલાવી છે જેની નકલ આ સાથે રાખીછે. ઇનસાફ કોઈનું મો રાખનાર નથી જે વીયાજખી હસે તે થસે પણ ભગવાનભાઈ પોતાનું રૂપ ચુકી જઈ ખીજને આધીન થઈ તેના દોર્યા આડે રસ્તે દોરવાઈ એ ભાઈએ જે શખ્તે વાપરેલા છે તે શખ્તે શખ્તેના સામે રદીઓ આજગોએ આપવો એ પણ આ કાગળ લખનાર અમો સરખ ભરેલો માનીએ છીએ. પરંતુ આપ વીગેર ભાઈઓને તુલ્યતા કરવાની છે કે એ બુજરંગ અને અનુભવી ભગવાન ભાઈએ પોતાના નુપણનો કોઈ પણ વીચાર નહીં કરતાં પોતાના હીમાયતીઓના હાથમાંથી આર થઈ વીવેકની હદ ચુકી ગયા એટલું નહીં પણ ધોધારી ભાઈઓનેહલકા શખ્તે કહેવામાં સતોપ માની સમજી દેલવાડીઆ ભાઈઓને તેની પરીક્ષા કરવાનો વખત પોતે લાવી આપ્યો. આ કહેવું જરા માત્ર પણ જોડું માનતા નથી, ભગવાનભાઈ ખીજનું હથીયાર થઈ આડે રસ્તે દોરાઈ જોડું કરવામાં આગળ પડી આપને જોડું જણાવવામાં જે હીમત કરીછે તે એક આપ ઉપરના પત્રમાં મકાન અને વાસણનો કળને પોતાના તરફનોજ હોય એવું મનાવવા પોતા તરફ રહેનારા અગવડ વેડી ઉદાર દીલે અમોને છુટથી આપવાનું જણાવે છે તે ભાઈ જોડા તે જોડા તેનું પગ વગરનું ટટું આગળ ચાલસે કે કેમ તેનો પક્ષવાર પણ વીચાર કર્યા વગર હડ હડતું જુડું ખીજ જુડા સાથે જેડી કાઢ્યું. અમે હીમતથી કહીએ છીએ તેની લખેલી વાત ખીલકુલ પાયા વગરની છે. છુંડા પડ્યા અગાઉ લાંબી મુદતથી જગ્યો અને વાસણોનો તેનો કળને નથી તેની અગવડ ન આવે તેથી તે જે અમો વાપરવાં આપતા તે ભાઈઓને આપ મેહરગાની કરી પુછવા તરફી લેસો તો જણાઈ આવસે કે ન્યાતના આવક ગવકના હીસાચના ચોપડા સીલક અને દસ્તાવેજ વંડાની કુંચીઓ તેમને ત્યાં કોઈ દાવસ રહેલી છે એ સવાલ કરવામાં આવસે તો ભોળા ભટના ભોપાણાની પેડે ભગવાનભાઈનું ભોપાણું નીકળસે પણ ખરી રીતે ઘણા લાંબા વરસો થયાં ચત્રભજ કોઠારી ન્યાત તરફથી અમો કહીએ છીએ કે તેઓને ત્યાં સંઘજો વહીવટ છે;

જાતીના મકાન અને વાસણો પણ ચત્રભજ કોઠારીના કળજમાં હોઈને હાલ સુધી જાતી ભાઈઓ તેની પાસે ખપ વખતે રજ મેળવવા જવાનો રીવાજ છે ભગવાનભાઈ વીગેરેને નહીં જોડવાથી તેમના હીકરા તથા એ તરફના ખીજ ભાઈઓ માણસોની મદદ લઈ

જાતીના વંડામાં ચુપકીથી દાખલ થવાનો પ્રયત્ન આદરેલ પણ તેની તેરી વર્તણૂકની સર્વ ભાઈઓને ખબર મળવાથી ત્યાં જઈ પોહોળ્યાં આ તરફના ભાઈઓની સહનસીલતાને લીધે સારા ભાઈએ તેવો શીસાડ કરવા આવ્યા હતા પણ સામો નહીં કશું ધીરજથી આવેલું આફત રૂપી વાદળું દુર થઈ અને તે ભાઈઓને છુપા કૃત્ય કરવાનો ધરાડો બહાર પડતાં પાછું જવું પડ્યું હવે આ રીતે તેવોએ કરેલી ગેર વરતણુંકથી હવે પછી એવી ચાલ ચૂલા વી વખતે મકાનનો કબજો કરી લીધે તેમ નહીં થવાને માટે સર્વ ભાઈઓને બંદોબસ્ત ના ખર્ચમાં ઉતરવાની ભગવાન ભાઈએજ શરજ પાડી છે નહીં તો પેરીઆફ ૪ માં લખા મુજબ એ મકાનની વપરાસ કરવા દેવા માટે આ તરફથી ક્યારે વાંધો લેવામાં આવ્યો નહીં હતો. સથરાવાળા મેહતા બોટ કમળશીને ત્યાં કારજમાં ન્યાતને નામે પ્રગણામાં અમને આમ-ત્રણ કરાવ્યું પણ તેમાંજ મહુવાના પારેખ લવજ સાથે સખંધ રાખનારા સીવાય સમસ્તનાં પધારતું ઇલાદી ઇલાદી,

એવું પોતાને અપમાન આપવાના હેતુથી મજા કરવા તેડું મોકલું. પણ તેમ આપના ઉપરના કમળમાં જણાવ્યું છે આ માનતું તે ભાઈઓનું ભુલ ભરેલું છે પરંતુ ખરી ખીના એવી છે કે સીદોરના ચોરા સાથે ૭૨ ગામ જોડાએલાં હોઈને તેને પ્રગણું કહેવામાં આવે છે કોઈ પણ જાતી ભાઈ પ્રગણા ખર્ચ કરે ત્યારે તે સખંધ ગામોના કપોલ સમસ્ત ઉપર અસલથી જેના નામે લખાતાં હોય તે લખીને સમસ્ત જાતી ભાઈઓને આ મંત્રણ કરવા ચાલતો વહીવટ છે હવે હાલને પ્રસંગે મેહતા બેચરભાઈ બોટભાઈએ પ્રગણાનું ખર્ચ કર્યું તેનું લખાણ જાતી સમસ્ત એવુંજ કર્યું જોઈએ જે ભાઈઓ સાથે વહેવાર અંધ છે છતાં સમસ્ત લખલામાં આવે અને તે પેકાનાં કોઈ ભાઈ અ મંત્રણને લીધે કાર્યમાં આવેતો મોટો ધુચવાટો થઈ પડે એટલે હાલને પ્રસંગે તેવું લખાણ કયા સીવાય ખીજે ઇલાજ નહીં હતો મજા કે આપવાની વાત તે માનતા હોય તો ભુલ છે કારણ ઉપર જણાવ્યા મુજબ ન્યાત સમસ્ત લખી ખીજી હકીકત ન લખી હતે તો તે ભાઈઓ પૈકી કોઈને આ-વવાથી મોટો ગુજવાટો થઈ પડતાં તેઓ વધારે અપમાન થયું માનત પણ આ પ્રગણાના ૭૨ ગામોમાં કોણ કોણ ભાઈઓ લવજ સાથે સખંધમાં જોડાયાં છે તે આ કલેસ ઉડા પછી પ્રગણા ખર્ચ નહીં થવાથી તે વાત પ્રસીધીમાં આવી દીપ થએલી નહીં હતી વળી ન્યાત સમસ્ત એવા સખંધો પ્રગણાને લખવા જોઈએ તેમજ ઉપરની મોટી અડચણ આવી પડે એને લીધે જે લખાણ કર્યું તે વાસ્તવીક અને ખરાબર હતું એમાં કોઈનું અપમાન કે મજાક ખીજકુલ છે નહીં સથરાવાળાને ત્યાં પ્રગણામાં રહેનારા દેલવાડીઆ ભાઈઓ તથા ઘોઘારી ભાઈઓને આ-પવામાં કોઈ રીતે અપરાધ નહીં હતો તેથી આ કાર્ય ઘોઘારીને ત્યાં છતાં દેલવાડીઆ ભાઈઓ પણ આવેલા હતા તેઓ સર્વની સાથે ચાલતા વહીવટ મુજબ લાણાં ખુસીથી લીધેલાં છે વલી ઉપર બતાવેલ ૭૨ ગામ સીવાય ખીજ ગામોએ લખાણ થએલું તેમાં ઉપર જણાવ્યા મુ-જબ ખીલકુલ લખાણ તેવું નહીં હતું અગરજે તેઓના ઈરાથી અપમાન કરવા આહો તરફથી વીચાર હતે તો ખીજ ગામોએ પ્રગણાની રીતે સામાટે લખાણ નહીં કરત પણ તે વું આ તરફથી કોઈનું પણ જરાં માત્ર કરતવ્ય હતું નહીં એટલે આ થએલી કૃતી આપ વીગેરે ભાઈઓ ખોટી માનસોજ નહીં;

ઉપરની વાતથી ખુલાસો થઈ જાય છે કે ભગવાન ભાઈ વીગેરે તમામ દેલવાડીઆ ભા-

ધર્મોને પોતાની તરફથી આગળી (પક્ષમાં) ધોધારી બાઈઓને જુદા મતાવ્યા છે(પક્ષમાં) પરંતુ આ તકરાર દેલવાડીઆ બાઈઓં ઉત્તમ થઈને દેલવાડીઆ બાઈઓંનો મોટો જયો જાહેરાવાદ અને દેલવાડા અને તેથી આજુ બાજુના ગામોમાં છે તે સર્વ બાઈઓની સાથે ધોધારી બાઈઓ પણ જાતીની મરીયાદ સાચવવા ધર્મપક્ષે રહેવું છે તે સર્વની સાથે કાઠ રીતે વહેવારમાં વાંધો નથી;

કોળમાં છ હજાર કહેવાતાં ઘરમાં પોતાની હકીકાઈથી થોડા ઘરથી જુદા પડેલા બાઈઓ પોતાનું મહત્વ જતાવવા વાસ્તે સવ દેલવાડીઆ બાઈઓને ધોધારી મેંમરી કરવા માગે છે એવું ઠસાવવા કેટલું બધું જુદું જણાવ્યું છે તે એટલુંજ નહીં પણ પોતે અને તેના પક્ષવાળાએ કરેલી યુક્તિ એટલે ધોધારી દેલવાડીઆ વચ્ચે વીક્ષેપ પાડવા મેંમરી બોલ ધોધારી મેંમરી કરે છે એવા શબ્દો વાપરી થોડી સમજવાળા બાઈઓને જનુન ચડાવી ઇશ્વરના અનુગ્રહથી લાંબી મુદતે મુજબમાં પડેલ વડાની ઐક્યતામાં વીક્ષેપ લાવી કોળ જાતીને દુરદશાએ પોહોંચાડવા લવજીને પંગતમાં લેનાર અને તેની સાથે રહેનાર બાઈઓનું કેટલું હઠીલું રહસ્ય છે તે વાત સમઘટી તથા જાતીની ઐક્યતા જાળવનાર અને હિત દેશ માટે બાઈઓ સહેલાઈથી જાણી શકશે.

આ પત્ર બધે કરતી વખત છેવટ એટલું જણાવવાને રમ લખ્યે છીએ કે ઉપર જતાવેલી નાટક રૂપી અંકાર અને શામજી નામની ચોપડીને પાને ૨૫-૭૪-૮૪ ને કાગલો છપાવ્યા છે તે વાત તદ્દન પાયા વગરની છે એમ અમારી ખાત્રી સાથે માન્યતા છે ખીલકુલ પાયા વગરની આવી વાત મુકાબલો થયે ટકવાની નથી તે વાત એ ચોપડીના લેખક જે જે શેઠ મોનદાસના આશરથી જેના નામના કાગળો છપાવ્યા છે તે સર્વ બાઈઓના જાણવામાં છતાં આતું સહસા જુદું કળાણ કરવાનો હેતુ એમજ સમજાય છે કે તે લખાણથી થોડી સમજવાળા દેલવાડીઆ બાઈઓ જનુનમાં આવી સમજીવર્ગના દેલવાડીઆ બાઈઓને ઉશકેરવાની પ્રજા પાડી પલટાઈ જુદા પાડશે પછી એક ખીજની રજીવાત થવાનો વખત નહીં રહેતાં ખરી વાત ક્યારે પણ બહાર આવવા પામશે નહીં એવા હેતુથી આ પગલું ભરું એમ કહેતાં જરાપણ ખોટું નથી.

જાતીના સર્વ બાઈઓ પુરવાપર વીચારા સીવાય પગલું ભરશે નહીં એમ આ પત્ર લખનારને ખાત્રી છે. પણ લાલની ચોપડી રચનાર ત્યા તેની મદદ આપનાર બાઈઓએ આંખે પાટા બાંધવાને કેવી યુક્તિ વાપરી છે તે આપ વીગેરે બાઈઓને તુલના કરવાની છે એ કે છપાએલી ચોપડી ઇંગ્લેન્ડ રૂપી હોવાથી આ લાંબુ લખાણ આપ વીગેરે બાઈઓના ધ્યાનમાં આવવા તરફી આપી છે તે ખાતે આપનો કીમતી વખત રોકાઈ અને જે શ્રમ પડે તેને માટે મારી ચાહીએ છીએ વીશેષ જાહેર કરીએ છીએ કે આ ખીના આપણા બાઈઓના ધ્યાન ઉપર લાવવા આપ મેહેરબાની કરી આ પત્ર ખીજ બાઈઓને વચ્ચાવવા તરફી લેશો અને આ બામતનો ઉત્તર આપના તરફથી વેલાસર મલશે તેમ ઉમેદ રાખીએ છીએ.

લા૦

શેઠ ગોપાળદાસ ખુસાળદાસ બાણજી તથાવાલા.

કેઠારી ચત્રમજવી ગાવીદજી

મોહી કુબેર ગોરધન.

શેઠ કરશન વનજી

કાણકીઆ તલશીદાસ જેઠા

દાસી વીઠલ રવાહા પ્રાગજી મોદીદાસ વીગેરેના યથાયોગ વાંચ્યો.

ભાવનગરની ન્યાત તથા ભગવાનભાઈએ પંચને લખી આપેલું.

પંચ શેઠ મોનદાસ ત્રંબકભાઈ તથા મેહતા ભાઈચંદભાઈ શામજીભાઈ તથા પારેખ ભગવાન જીવાભાઈ તથા ગાંધી જદવજી માવજી તથા ગાંધી દેવચંદંડક્યાણજી નેગ લી. ભાવનગરની કપોળ નાત સમસ્તના તરફથી અમો સહી નીચે કરનાર તથા દોસી ભગવાન ભવાનભાઈ જત દોસી ભવાન રામજીએ સં. ૧૯૧૫ ની સાલમાં કરોળની નાત જન્મવાંની જો આપેલી તે બાબત પડેલા તકરારનો નીકાલ કરવા તમો ઉપર લખા પાંચ આસાં-મીને પંચ ઠરાવી લખી આપીએ છીએ કે નાતના તરફથી નીચે લખા આસામી તથા દોસી ભગવાનભાઈના તરફથી લકીકત સાંભળી જે ફેસફો આપશે તે છેવટનો સમજી પંચે ઠરાવેલી રકમ દોસી ભગવાન ભવાનભાઈ આપે અને નાતના તરફથી એ રૂપીઆ હાલ જ્યાં રહેતા હોય ત્યાં રાખી દોસી ભગવાનભાઈ તથા કોઠારી ચત્રભજ ગોવીંદજી નાતની જગ્યા છે તેમાં વાપરે આ કબુલતથી આ પંચાતનામું બંને તરફવાળા લખી આપીએ છીએ તે કબુલ મંજૂર સહી છે સં. ૧૯૪૫ ના માગસર વદ ૬ સોમવાર.

મીતી સદર.

કોઠારી ગોવીંદજી ઘોડાની સહી દ. પોતાના

મુની હરગોવીંદ જેઠા સહી દ. પોતે.

શેઠ ડાસા કરસન સહી દ. પોતે. .

કાણુકીઆ તલસી જેઠા દ. પોતે.

મોદી લીમ કાનજી સંહી દ. કુબેર ગોરધન.

મોદી દોયાલ હેમજી સહી દ. મોદી ગોપાલજી.

મેહતા ગીરધર પ્રાગજીની સહી દ. પોતાના.

દોસી ભગવાનદાસ ભવાનભાઈ દ. પોતે.

મેહતા મોના પ્રેમજી સહી.

ગાંધી ભગવાન કાનજી સહી.

દોસી ઝાંધવજી ખોડીદાસની સહી દ. પોતાના.

વોરા કેસવજી વીરજીની સહી દ. પોતે.

પારેખ રણછોડ દામોદરદાસ દ. પોતે.

પંચનો ઠરાવ.

ઉપરના પચાતનુમામાં તરફેણવાળા મંજુરી આપ્યાથી બંનેની સઘળી હકીકત સાંભળી એ મકાનની બાંધતના કપોલ જાતીને દોસી ભગવાન ભાઇ રૂ. ૪૭૫૧) અને રૂપીઆ સડતાલીસેએકાવન આપે.

ઉપરનું પંચાતનામું લખાયા પછી તરફેણનાં સખ્સોએ અંદર વીચાર કરી સદરહું રૂપીઆ દોસી ભગવાનભાઇ ભવાનભાઇ તથા કોઠારી ગોવીંદજી ધોલા તથા કાણુકીઆ તળસી જેઠા કપોલની નાતના મકાનમાં એ રૂપીઆ જગો કરવામાં વાપરે જે હાલ ઉપર લખ્યા રૂપીઆ કોઠારી ગોવીંદજી ધોલાને ત્યાંહા જમે કરાવવા તથા ઉપર બતાવા મુજબ કપોલની નાતના મકાનમાં જે મકાન ઉપરના રૂપીઆનું કરાવામાં આવે તેનાં દોસી ભગવાન ભાઇ કે તેના નામના સીલા લેખ એ મકાનમાં નખાવવો એમ દરાવેલો છે તે પ્રમાણે અમે પંચ પણ દરાવીએ છીએ માટે બંને પક્ષધરોએ તે પ્રમાણે વર્તવું શ. ૧૯૪૫ના માગશર વદી ૧૦ વાર સુકરે તા. ૨૮-૧૨-૮૮.

૧ મેહુતા ભાઇચંદ સામજી ભાઇ સહી દ. પોતાના

૧ સેઠ મોનદાસ ત્રુબક દ. પોતાના

૧ પારી ભગવાન જીવા સહી દ. પોતે

૧ ગાંધી દેવચંદ કલાણજી સહી દ. પોતે

૧ ગાંધી જદવજી માહાવજી સહી દ. પોતાના

ભગવાન ભાઇની સાથે રહેનાર નજીકનાં સગાનું લીસ્ટ.

મહુવાના પારેખ લવજી વીઠલે જદરાવાદની ન્યાતે ન્યાત બહાર મુકેલી કુંવારી કન્યા કાસીને લખ્ત વીધી સીવાય પોતાના દીકરા માધવજીના ઘરમાં બેસારી આ નીંદાયુક્ત કૃત્ય કરવાથી મહુવાની સમગ્રહ ન્યાતે ન્યાત બહાર મુકેલો તેવા ન્યાત બહારવાળાને સાથે જાતી વીરહ ભગવાનભાઈ તથા તેના ઘણા નજીકના સંબંધી પૈકીએ એ ન્યાત બહાર મુકેલાની સાથે વહેવાર કરી મદદમાં રહીયા તેઓની સાથે ભાવનગરની જાતીએ વહેવાર બંધ કર્યો છે. તેઓનાં નામ અને સંબંધ નીચે પ્રમાણે.

૧ દોસી ભગવાનભાઇ અને તેના પેટાના

૧ પોતાનું ઘર—... ..

૧ પોતાના સગા ભાઇ હરજીવનદાસની વીધવા છે તે—

૧ પારેખ સામજી દામજી ભગવાનભાઈનો ભાણેજ

૧ પારેખ હરગોવીંદ સામજી ભગવાનભાઈના ભાણેજનો દીકરો

૧ વોરા જગજીવન સામજી ભગવાનભાઈની દીકરીનો દીકરો—

૧ મોદી મથુરાદાસ મુલજી ભગવાનભાઈની દીકરીનો દીકરો

૧ ગાંધી હરગોવીંદ ગોડળ ભગવાનભાઈના બનેવી

૧ મેતા કાળા મુળજી નોકર તથા ભગવાનભાઈનું મોસાળ—

- ૧ સંધવી ગોપાળજી તેજપાળ ભગવાનભાઈની દીકરીનો સસરો એટલે દીકરીનું ધર
 ૧ સંધવી ખીતાંબર તેજપાળ ભગવાનભાઈની દીકરીનો સસરો એટલે દીકરીનું ધર
 તથા પોતાના સગા ભાઈને લીધે :.
 ૧ સંધવી દુવારકાદાસ તેજપાળ તે ભગવાનભાઈની દીકરીનો કાકાજી—
 ૧ ગાંધી રણછોડ ગોવરધન તે ભગવાનભાઈની નજીકની કુટુંબની દીકરીનો વર .
 ૧ ગાંધી ભવાંન ગોવરધન ભગવાનભાઈની કુટુંબની દીકરીનો દેરચલી તે ૧ વીધવા છે તે
 ૧ વોરા પરસોતમ વીરજી તે ભગવાનભાઈની જેન. બાઈદેવનો સગો ભત્રીજો
 ૧ વોરા કેસવજી ભગવાનભાઈની જેન બાઈદેવનો ભત્રીજી... :.
 ૧ વોરા બાળકીસન ગોવરધનની વીધવા. ૧ છે તે—... :.
 ૧ મેતા કરસન કેસવજી તે ભગવાનભાઈનો આંધ્રય તથા ધરનો ભાઈ તથા વોરા

૧૭

- પરસોતમની દીકરીનો સસરો
 ૨ પારેખ. રણછોડ દામોદર તે નાત બાહારવાલા લવજીનો ભાયાત. નજીકમાં છે તેથી.
 ૧ પારેખ રણછોડ પોતે.
 ૧ સંધવી હરગોવીંદ હરજીવન તે રણછોડ પારેખનો સગો
 ભાણેજ તથા સંધવી ગોપાલજીના સાલાનો જમાઈ
 ૧ પારેખ જવેર આણંદજી તે રણછોડ પારેખનો ભત્રીજો
 થાય, તેની વીધવા બાઈ છે તે

૩

જહરાવાદની કપોળ જ્ઞાતીયે ભેળી થઈ કરેલો ઠરાવ

જહરાવાદની રહીસ બાઈ સામબાઈ તે વોરા કમળસી તેજપાલની વીધવા તથા વોરા પરસોતમ કમળસી એઓએ જ્ઞાતીભાઈઓની પરવાનગી વગર અને ઉદ્દમતથી કાશીના લખ મહુવે કરાવ્યાં તે ઉપરથી તે સામબાઈ તથા તેના ધરનાં માણસોને આપણી જ્ઞાતી ભાઈઓ ભેળા થઈ સં. ૧૯૫૧ ના મહા સુદ ૪ ભોમવારના દીવસે તેની સાથે ભોજન વહેવાર નહીં કરવા ઠરાવ કરવામાં આવેલો અને તે મુજબ આજ પરીયંત ચાલતો આવે છે.

એ સામબાઈ તથા વોરા પરસોતમ કમળસીએ પોતાની જ્ઞાતીમાં આવવા વાસ્તે જ્ઞાતી ભાઈઓ પાસે અરજી કરી પોતે અનેએ કરેલા ગુન્હાઓ કમુલ કરી આજીવની સાથે પંગતમાં લેવા પારાવાર વીનંતીઓ કરી તે બદલની અરજી મેળુંદ છે.

આ ઉપરથી આપણા જ્ઞાતીભાઈઓ ધણી વખત ભેળા થએલ સામબાઈ તથા પરસોતમ બદલ સુંસું તળવીજ કરી તેને માથે ભોળે મુકવો તે બદલ વીચાર કરતાં સદરજી સામબાઈ તથા પરસોતમે જે ઉદ્દમતથી કૃત્યો કર્યાં છે અને આવી રીતે ઉતાવળેથી અને જ્ઞાતીઓ વીરૂદ્ધ અને શાસ્ત્રી વીરૂદ્ધ કાશીના લગ્ન કરવાથી આખી આપણી કપોળ જ્ઞાતીમાં

મોટા બજવાડ ઉત્પન્ન થયો છે તેનું મુખ્ય કારણ એ છે જે આપણી કપોળ જાતીમાં કું-
વારી કન્યા સસરાને સોંપી આવું કાષ્ટએ પણ જાતીમાં થયું નથી. તેવું લગ્ન-દ્રીધા વગ-
રનું થયું તેમાં પરસોતમ પાસે રહી ભાગ લીધો.

એ સામબાઈએ તથા પરસોતમ કમળસીએ જાતી વીરુદ્ધ અને નહીં છાજે તેવી રીતે
અપરાધો કરાં છે આ બદલ તેને ભરપુર રીતે કરવું જોઈએ પરંતુ બાઈ અબળા હોવાથી
તેના ઉપર જાતી બાઈઓએ દયા તથા રહેમ લાવી નીચે પ્રમાણે ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

૧ બાઈ સામબાઈ તે વેરા કમળસી તેજપાલની વીધવાએ જાતીબાઈઓના બોલવાનું
ઉક્ષંધન કરી અપમાન કર્યું તેમજ કાસીના લગ્ન જાતી રીવાજ વીરુદ્ધ અને શાસ્ત્ર
વીરુદ્ધ થએલાં છતાં તે લગ્ન પોતે કમુલ્લ કર્યાં અને તે લગ્ન કમુલ્લ કર્યાં બદલ કાસી-
નાં સાસરા પાસેથી અનાર્થ રીતે પેસાનો વેહેવાર કર્યો માટે તેને માથે નીચે પ્રમાણે
બોળે મુક્યો છે:—

૨ વેરા પરસોતમ કમળસીએ કાસીનું લગ્ન જાતી વીરુદ્ધ તથા શાસ્ત્ર વીરુદ્ધ થએલાં
તે કામમાં પોતે પાસે રહી લગ્નનાં કામમાં ભાગ લીધો.

ઉપર પ્રમાણે બંને જણાએ કૃત્યોં કર્યાં છે તેવો ઉપર ધ્યાન આપી તેઓને નીચે
પ્રમાણે સાસન કરવા આવે છે.

૧ સદરહુ સામબાઈ જાદરાવાદનાં અંદર ઉપર રત્નાગરમાં નાઇ હાથમાં દીવાનું
ઠાડીયું લઇ બજારમાં થઇ હજરસાને રસ્તે માતા સામોદરીના મંદીરમાં જઈ દીવો કરવો
અને ઠરાવેલા ૩ પુ પાંચ ધરવા—

૨—વેરા પરસોતમ કમળસીએ કરેલાં કૃત્ય બદલ શ્રી પરભાસપાટણ જઈ સાસન
પ્રમાણે દેઇ સુધ પ્રાર્થા કરવું તેમ તેને ફરમાવવામાં આવે છે માટે તેને શ્રી પર-
ભાસપાટણના તીરથ ગોર તથા ગોર પાસેથી કૃપા બદલનો કાગળ લાવી હાજર કરવો.

સદરહુ સામબાઈ તથા પરસોતમ કમળસી ઉપર ઉપર પ્રમાણે ફરમાવ્યું છે. તે સીવાય
તે બંને ઉપર બીજાં બોળે ૩ ૪૦૧ અંકે ચારસોએકની રકમ મુકવામાં આવી છે તે
રૂપિયા આવેથી નીચે પ્રમાણે વ્યવસ્થા કરવી.

૨૦૦—જાદરાવાદમાં પાંજરાપોળ વાસ્તે જગ્યા લેવા બાંધકામ ડબ્બા સાડ વાપરવા.

૧૦૦—જાદરાવાદના મદનમોહનજીની હવેલીમાં મંદીરમાં છરણ કામમાં વાપરવા.

૫૧—જાદરાવાદના હનમાનજીના મંદીરમાં છરણ કામમાં વાપરવા.

૨૦—જાદરાવાદના મોરલી મંદીરમાં મંડાણ કરવા સાડ વાપરવા.

૫—જાદરાવાદના મથુરાનાથના વાઘા વસ્ત્રમાં વાપરવા.

૫—જાદરાવાદના દુવારકાનાથના વાઘા વસ્ત્રમાં વાપરવા.

૫—જાદરાવાદમાં આશાપરી માતાના અલંકાર વસ્ત્રમાં વાપરવા.

૫—જાદરાવાદમાં માતા સામોદરીમાં બાઈશામબાઈએ ધરવા તે.

૫—જાદરાવાદમાં માજન ગોરની મેહનતના.

૨૫—જાદરાવાદના માજન ખુટના ખડમાં વાપરવા.

૨૫—જાદરાવાદમાં કચુતરની જાદરામાં વાપરવા.

આપણી જ્ઞાતીમાંથી બંજવાડ ચાલશે સાંસુધી એ શામબાઇ તથા પરશોતમ તથા તેના ધરના માણસોએ બાઇ કાશી તથા પારેખ લવજી વીઠલ તથા તેના ધરના માણસો સાથે ભોજન વેહેવાર કે પાણી વેહેવાર કરવો નહીં તેમજ કાશી ક્યાં હોય ત્યાં જતું નહીં તે વીરૂદ્ધ વરતણુંક કરશે તો તે બદલ જ્ઞાતીબાઇઓને જેમ યોગ્ય લાગશે તેમ વીચાર કરશે. બ્રહ્મરાવણની જ્ઞાત જેવી રીતે પારેખ લવજી વીઠલ તથા તેના બળતા સાથે વરતે તેવી રીતે તમારે વરતવું.

આ ઠરાવનો અમલ આજથી બે માસની અંદર પાળી આપવો ઉપર લખેલી મુદત સર ઠરાવનો અમલ પાળી ન આપે તો તેના વાસ્તે લીધેલ જમીન પાસેથી રૂ. ૧૦૧) અંકે એકસોએકની રકમ જમીન પાસેથી લેવી અને તેઓને વાસ્તે પ્રથમ તેઓને પંગત બાહાર મુક્યાનો ઠરાવ સં. ૧૯૫૧ ના માહા મુદ ૪ ને. ભોમવારના રોજ કરેલો ઠરાવ જારી રાખવો.

બાઇ શામબાઇ તથા પરશોતમ કમળશીએ તેના ઉપર મુકેલ ભોજન પ્રમાણે પાળી આપેથી તેને ન્યાતની પંગત આપવી. તારીખ ૯ ફેબ્રુઆરી સને ૧૯૯૭.

- ૧ શેઠ શામજી તુળશીદાસ.
- ૧ શેઠ પરભુદાસ કરસનદાસ.
- ૧ શેઠ મકનદાસ કીકાબાઇ.
- ૧ શેઠ રત્ના દામજી.
- ૧ વોરા પ્રાણજીવન બીખા.
- ૧ સંઘવી પીતાંબર વીરજી.
- ૧ ગાંધી ગંગાદાસ મુળજી.
- ૧ મતા જીવા કાનજી.
- ૧ ભુતા કાનજી માધવજી.
- ૧ પારેખ મુળજી હરજીવન.
- ૧ મેતા કેશવજી દામજી.
- ૧ ગોરડીયા-જીવા ગોવીંદજી.

- ૧ વોરા પીતાંબર વણારશી.
- ૧ સંઘવી જીવા ઘેલા.
- ૧ જોગ બાણજી દુવારકાદાસ.
- ૧ મેતા દુવારકાદાસ શામજી.
- ૧ વોરા નાગરદાસ જીવન.
- ૧ સંઘવી હરખજી વશરામ.
- ૧ સંઘવી વજ્રજી અમીદાસ.
- ૧ પારેખ રૂપામાલજી.
- ૧ મેતા લાલા મનજી.
- ૧ વોરા બાણજી રામજી.
- ૧ મેતા હરજોવીંદ જેઠા.

શહેર ભાવનગર મેહરખાંન પહેલા વર્ગના દીવાની ન્યાધીસ શાહેખના કેટર્મં

ભાવનગરની કપોળ જ્ઞાતી તરફથી વહીવટ ચલાવનાર કોઠારી ચતુર્ભજ ગોવીંદજી તથા કાણુકીઆ તુલશીદાસ જેઠાબાઇ જાતે કપોળ વાણીયાં ઊમર આસરે અનુક્રમે વરસ ૫૫, ૬૫. ધંધો નં ૧ નો વેપારનો નં ૨ નો નોકરી રહેનાર ભાવનગરના.

વાદી

ભટ રંગનાય સદુરામ ન્યાતે શ્રીમાલ્લી બ્રાહ્મણુ હિમર આશરે વર્ષ ૬૦
ધધો વેપારનો.

શેડ ભગવાનભાઈ ભવર્તનભાઈ જાતે કપોળ વાણીઆ હિમર આસરે
વર્ષ ૭૫ ધધો વેપારનો રહેનાર જાને ભાવનગરના

પ્રતીવાદી.

દાવો રૂ ૩૧૨૨-૧૨-૦

અમો વાદીઆ નામદાર કાઠને અરજ કરીએ છીએ કે—

૧ શહેર ભાવનગરની કપોળ જાતીનો વહીવટ ન્યાતનાં ફરમાનથી અમો વાદીઆ ધણી
મુક્ત થીઆં કરીએ છીએ તેથી કપોળ જાતીની મીલકતનું રેશન ઉપરનું મકાન જે કે અ-
મારી ન્યાતના વડાના નામથી ઓલખાય છે તે આખું મકાન ન્યાતનાં સધલાં વાસણો અને
ન્યાતની રોકડ રકમ અને ચોપડા અમારાં કબજામાં છે તેથી એ સધલી મીલકતનો
વહીવટ અમો કરીએ છીએ.

૨—ભાવનગર કપોળ જાતીની મીલકતનાં રૂપેયા વ્યાજે મુકવા લેવા વીગેરેનું કામ
પણ અમારાં હસ્તકમાં છે તેથી

૩—નગર ૧નાં પ્રતિવાદી રંગનાથ સદુરામની ચાલતી દુકાને તેમને અમારી ન્યાતખાતાના
રૂપેયા સં ૧૯૪૬ની સાલથી વ્યાજે ધીરવામાં આવેલાં છે. તે પ્રતિવાદીએ ખોતાનાં
ચોપડામાં અમારી કપોળ જાતીને ખાતે જમા કરેલ છે.

૪—સં ૧૯૪૬માં પ્રતિવાદીને ધીરેલા રૂપીઆમાંથી વસુલ આવેલ રૂપીઆનો હીસાબ
કરી સં ૧૯૪૮નાં કારતક સુદ ૧ સુધીનાં તે અરજામાં તેની પાસે રૂ. ૧૩૨૧=લેણા
નીકળ્યા તેની બાકી અમારી ન્યાત ખાતાની ચોપડીમાં પ્રતિવાદી તરફથી બાકી મુકી
આપવામાં આવેલ છે. અને પ્રતિવાદીએ ખોતાનાં ચોપડામાં પણ બાકી મુકેલ છે
સાર બાદ

૫—શવત ૧૯૪૮ નાં પોશ સુદ ૧૦ ના રોજ એક રકમે રૂ ૪૫૦-૦-૦ તથા ચૈત્ર સુદી
૧૨ નાં રોજ એક રકમે રૂ ૧૮૩૨-૦-૦ મલી બે રકમથી રૂ ૨૨૮૨-૦-૦ પ્રતિવાદીને
ધીરેલા છે. જે અમારી ન્યાત ખાતાનાં ચોપડામાં પ્રતિવાદીને ખાતે બિધરેલ છે
જેની નકલો આ સાથે સામેલ છે.

૬—સદરહુ ખાતાની લેનદેનનો નંબર ૧ ના પ્રતિવાદીની સાથે સં ૧૯૫૦ ના કારતક
સુદ ૧૨ના રોજ હીસાબ સમજી તેની પાસે રૂ ૨૬૦૬૧૧ અમારી ન્યાતનાં લેણા નકી
કરી તેની બાકી ન્યાતની એકા ખાતાની ચોપડીમાં પ્રતિવાદી તરફથી મુકી આપ-
વામાં આવેલ છે.

૭—અમારાં તાખામાં કામ કરવા સાડ ગાંડા ત્રીકમજી રાખેલ તે ગાંડાને પ્રતિવાદીને ત્યાંથી
રૂપીઆ લેવા હોવાથી પ્રતિવાદીના ખાતાની બાકીવાલી ચોપડી તેને આવેલ દરમ્યાન
તે ગાંડાનાં કામકાજને સંબંધે તેણે કેટલીએક અધીત વર્તણૂક ચલાવ્યાનું જણા
વ્યાથી તે બાબતની તેને પુછપરછ કરવા માંડયાથી મજબુર ગાંડાને પ્રતિવાદીના
ખાતાવાલી ચોપડી સંપેક્ષી માગતાં તે આપનો નથી અને બીજા અનેક કારણોથી
પાનાકારણે રાખી ગેરે છે.

૮—પ્રતીવાદી રગનાથ સદુરામ પાસેના લેહણા રૂપીઆ લેવાનો અમારો ન્યાયની તરફથી લેવાનો અમારો હક છતાં હાલમાં આહીની ન્યાતે નંબર ૨ના પ્રતીવાદી સાથે વહેવાર બંધ કરેલ હોવાથી એ રૂપીયા અમેને નહીં આપવાની નંબર ૧ના પ્રતીવાદીને નંબર ૨ના પ્રતીવાદીએ નોટીસ આપેલી છે એવું નંબર ૧ના પ્રતીવાદી પાસે લેહણા રૂપીયા ચુકાવી આપવાવાની તેને નોટીસ આપતાં તેના જવાબમાં જણાવ્યું છે તેથી અમારા જણવામાં આવ્યું છે એ પ્રમાણે નોટીસ આપી રૂપીયા અટકાવવાનો નંબર ૨ના પ્રતીવાદીને ખીલકુલ હક નથી તેમ એવી નોટીસથી નંબર ૧ના પ્રતીવાદી રગનાથ પાસે લેણા નીકળતા રૂપીયા ચુકાવી આપવા અટકાવવા જોઈતી નહીં હતી. ઉપર પ્રમાણે નંબર ૨ના પ્રતીવાદીએ નંબર ૧ના પ્રતીવાદીને નોટીસ આપેલી માત્રુમ ૫૭-વાથી નંબર ૨ના પ્રતીવાદીને પ્રતીવાદીમાં દાખલ કરેલ છે.

૯—નંબર ૧ના પ્રતીવાદીની પાસે લેહણા નીકળવા રૂપીયા વીના કારણે તે અટકાવી ખેઠો છે અને તેના ઉપર કરેલ નોટીસના આવેલા જવાબોથી તે નંબર ૨ના પ્રતીવાદી સાથે મળી ગયાનું લાગે છે.

૧૦—સબબ નંબર-૨ ના પ્રતીવાદી પાસે ઉપર પ્રમાણે થએલી લેનદેનમાં આજ સુધી મુદત છેલ્લી સં. ૧૯૫૦ ની બાકીના રૂ ૨૬૦૬૧ તથા કરાર પ્રમાણે દરેક વરસની મોસમની મુદત સુધી ટકા ૦૧ લેખે અને તે પછીને માટે ટકા ૦૧ લેખેના વ્યાજ ના રૂ ૫૧૬-૪-૦ મહી રૂ ૩૧૨૨-૧૨-૦ અમારા નંબર ૧ પ્રતીવાદી પાસે લેણા થાય છે તેથી આ દાવો કરી એવી દાદ માગીએ છીએ કે—

૧—આ દાવાના રૂ ૩૧૨૨-૧૨-૦ તથા આ દાવાનો તમામ ખર્ચ ચુકતે ચુકતા ૫ સુલ થતાં સુધી દર માસે દર સેક્ટે ટકા ૦૧ લેખેના ચડતા ચક્રવૃદ્ધી વ્યાજ સાથે નંબર ૧ ના પ્રતીવાદી રગનાથ સદુરામ પાસેથી વસુલ કરવાનું હુકમનામું મળવા અર્જ છે.

૨—નંબર ૨ના પ્રતીવાદીએ એ રૂપીયા જો નંબર ૧ ના પ્રતીવાદી જણાવે છે તે પ્રમાણે નોટીસ આપી અટકાવેલા હોય તો તે પ્રમાણે અટકાવવાનો તેનો હક નથી એવું દરાવી આપસો.

૩—નંબર ૨ના પ્રતીવાદીની વીરૂદ્ધમાં ખીજ જો કાયદેસર દાદ આપવાનું વ્યાજખી લાગે તે આપસો—

૧૧ દાવાનું કારણ નંબર ૧ ના પ્રતીવાદી વીરૂદ્ધ સં. ૧૯૫૦ ની સાલમાં અને નંબર ૨ ના પ્રતીવાદીની વીરૂદ્ધ તેણે નોટીસ આપી ત્યારથી ઉત્પન્ન થયું છે
રજુ તા. ૨૭-૫-૯૭

૧ કોઠારી ચત્રભજ ગોવીંદજી સહી દ. પોતાના

૧ કાલુકીઆ તળશી જેઠા સહી દ. પોતાના

૧ વકીલ પરબુદાસ મોતીચંદ વાદીના વકીલ

અમે વાદી ઈકરાર કરીએ છીએ કે સદરહુ અરજમાં લખેલી ખીના અમારા જણવા તથા માનવા પ્રમાણે સાચી છે તા. સદર

૧ કોઠારી ચત્રભજ ગોવીંદજી સહી દ. પોતાના

૧ કાલુકીઆ તળશી જેઠા સહી દ. પોતાના

નંબર ૯૫૧ સં. ૧૯૫૩

ભાવનગર દીવાની ન્યયધીશ સાહેબની ડોર્ટ.

ભાવનગર કપોળ ઝાતીનો વ. ચ. કોઠારી ચત્રબુજ ગોવીંદ્રજી વીગેરે ભાવનગર.

બટ. રગનાથ સદુરામ તથા બગવાનદાસ બવાનભાઇ ભાવનગર પ્રતિવાદી.

દાવો રૂ. ૩૧૨૨—૧૨—૦

આ કામમાં હું નંબર-૧ ના પ્રતિવાદી રગનાથ સદુરામનો જવાબ.

૧ કપોળઝાતીના તરફથી આ વાદીઓ એ ત્યા નંબર-૨ ના પ્રતિવાદીએ એ રીતે ત્રણ જણાએ અમારી દુકાને કપોળ ઝાતીના રૂપિયા મુકેલા તે રૂપિયાની સં. ૧૯૫૦ ના કારતક સુદી ૧ સુધી સમજણ કરી તેની બાકી રૂ. ૨૬૦૬—૮—૦ ની કપોળ ઝાતીની બેઠી ખાતાવહીની ચોપડીમાં મૂકી આપી છે. પણ નંબર ૨ ના પ્રતિવાદીએ સં. ૧૯૫૨ ના માગશર વદી ૫ સુકરવાર તા. ૬-૧૨-૯૫ ના રોજથી નોટીશ અમોને ટપાલ દ્વારાએ આપી. તેમાં એ રૂપિયા પોતાની ઝાતીમાં તકરાર પડવાથી ઝાતના કોઇ ગૃહસ્થ કે ઝાતના ખીજા માણસને કે કોડલીઆ (ઝાંડા ત્રીકુમને) અમારી મંજુરી સીવાય આપવા નહિ” એ પ્રમાણે આપ્યાથી એ રૂપિયા મજબૂર વાદીઓ ત્યા નંબર-૨ ના પ્રતિવાદીને એ રીતે ત્રણ જણાને રૂપિયા લઈ જવા અને નોટીશની તારીખ પછી રૂપિયાનું વ્યાજ નહીં આપવા તેમને ઘણી વખત કહા કહેરાવ્યાં છતાં ત્યા એવી નોટીશ આપી છે કે રૂપિયા લઈ જઈને છતાં તેઓ મળી રૂ. લઈ ગયા નહિ તેથી એ રૂપિયા અમારે ત્યાં નોટીશની પછી વગર વ્યાજ રહેલા છે એ માટે નોટીશની તારીખ સુધી રૂ. ૨૮૯૧—૨—૦ કરાર મુજબ વ્યાજ સુધાં યાય છે તે રૂપિયા નામદાર કોર્ટ દરમિયાને તે વખતે રજુ કરવા હું તૈયાર છું નામદાર કોર્ટ અમારી બાંકીવાંળી ચોપડી મગાવી રૂપિયા જમા કરાવી ખાતુ સરખું કરાવી આપશે. નોટીશ નોટીશની તારીખ પછીનું વ્યાજ વાદીઓ ત્યા નંબર-૨ ના પ્રતિવાદી રૂપિયા લઈ મયા નહિ તેથી તે માગી શકતા નથી. તેમ છતાં નામદાર કોર્ટને નોટીશ પછીની તારીખ નું વ્યાજ અપાવવું વ્યાજખી લાગે તો જે પ્રમાણે કોર્ટ હુકમ કરે તેટલા રૂપિયા કોર્ટ માં ભરવાને તક્યારણું.

૨—વાદીઓ ત્યા નંબર-૨ ના પ્રતિવાદીની વચમાં તેમની ઝાત સંબંધી વાંધો પડ્યો છે તો કપોળ ઝાતીના મારે ત્યાં જે રૂપિયા છે ને નામદાર કોર્ટ જને અપાવવા હુકમ કરે. તેને અગર કોર્ટમાં અનામત મૂકવા હુકમ દરમિયાને તે પ્રમાણે કરવાને તક્યારણું.

૩—ઉપર પ્રમાણે વાદીઓ ત્યા નંબર-૨ ના પ્રતિવાદીને તકરાર છે તેથી આ દાવો થયો છે અમારી કાંઈ કસુર નથી આ દાવાના ખર્ચાની ત્યા ચડતા વ્યાજની મારા ઉપર કોઈ પ્રકારે જવાબદારી રહી શકે નહિ માટે તે કાઢી નાખશે.

૪—મારી કોઈ જાતની કસુર નથી વાદી અને નંબર-૨ ના પ્રતિવાદીઓ વચે મોટી તકરાર પડી છે ને તેઓની તકરારને લીધે તેઓએ રૂપિયા રોકાવ્યાં છે છતાં મારા ઉપર

દાવો કરી મને ગેરવ્યાજબી ખર્ચમાં ઉતારેલ છે માટે મને પ્રતિવાદીમાંથી કાઢી નાંખી મારે ખરચ વાદી પાસેથી અપાવશે.

નંબર—૨ ના પ્રતિવાદી તરફ આવેલી નોટીશ આ સાથે રજૂ કરું છું.

તા. ૧૫—૬—૯૭

ભટ. રગનાથ સદુરામ સહી દા. મુનીમ જમના દાશ લીમજી

(કંકરાર)

(સહી)

નોટીશ.

ભટ રગનાથ સદુરામને અમે નીચે સહી કરનાર દોસી ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈ આ નોટીશથી ખબર આપું છું કે અમારા વડીલ દોસી ભવાનભાઈ રામજીનું કપોલ જ્ઞાતીની અંદર કાયમ નામ રાખવા સાથે અમોએ મોટી રકમ કાઢેલી છે. તેની વ્યવસ્થા પુરી થતા દરમ્યાન તે રકમમાંથી જુદે જુદે વખતે તમારે ત્યાં રૂપિયા વ્યાજે મુકેલા છે તે સં. ૧૯૫૦ ના કારતક સુદ ૧૨ સુધી રૂ. ૨૬૦૬૧૧ તમારી પાસે લેણા નકી કર્યા છે. ઘણા વરસો થયાં અમારા કપોલની બે પક્ષોનો ધ્યવદાર ભેજો ચાલ્યો આવતો હતો જેમાં હાલ માં કેટલીક તકરાર પડવાને લીધે બે ભાગ પડ્યા છે. તેથી તમોને આ નોટીશ આપવાની ફરજ પડી છે કે અમારી મંજુરી વીના જ્ઞાતનો કોઈ ગૃહસ્થને કે જ્ઞાતના માણસ કંડોલીઆ જાંડા ત્રીકમને રૂપિયા આપવા નહિ ને આપશે તો તમો અમારી જવાબદારીમાંથી મોકળા થશો નહિ ને તમારા નાણાં જશે.

સં. ૧૯૫૨ ના માગસર વદ ૫ સુકરવાર તા. ૬—૧૨—૯૫

ભગવાનદાસ ભવાનભાઈ દા. પોતે.

નંબર ૯૫૧ શં ૧૯૫૩.

ભાવનગરના દી. ન્યા. સા. ની કોર્ટમાં.

વાદી—ભાવનગર કપોળ જ્ઞાતીનો વ. ચ. કોઠારી ચત્રભુજ ગોવિંદજી વીગેરે.

પ્રતિવાદી—ભટ રગનાથ સદુરામ તથા ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈ ભાવનગર.

દાવો રૂ. ૩૧૨૨—૧૨—૦

અમે નંબર ૨ ના—પ્રતિવાદી જવાબ આપું છું કે.

૧—ભાવનગર કપોળજ્ઞાતીના વહીવટ ચલાવનાર પોતે છે એમ કહી વાદીઓએ દાવો કરેલો છે પણ તેઓ દાવો કરવા હકદાર નથી.

૨—દાવા અરજીના પહેલા પેરામાં લખેલ હકીકત ખરી નથી.

૩—નંબર ૧ ના પ્રતિવાદીને ત્યાં જે રૂપીઆ વ્યાજે મુકેલા હતા તે મુલ મહારાજ રૂપીઆ છે. અને તે મેં મહારી ન્યાતને આપેલા છે જે ન્યાતમાં વાદીઓ ગણાતા નથી

તે છતાં હવે પછી જણાવ્યા પ્રમાણે તેઓ સાથે સગવડતા માટે સંબંધ જોડાએલો તેપણુ હજીજી અંધ પડેલ છે. એટલે વાદીઓનો કસો હક નથી.

૪—કપોલ જ્ઞાતીમાં બે શાખા છે. જે તદ્દન અલગ જ્ઞાતી તરીકેજ છે એ શાખાઓમાં એક સોલવલાઓની અને બીજી બારવલાની છે જે બે શાખા પ્રાચીનકાલથી છે. સદરહુ બે શાખાને જોમ બીજી વાણીયાની જ્ઞાતી સાથે જમવા વહેવાર છે. તેમ જમવા વહેવારજ ફક્ત હતો તે સીવાય કન્યા વેદવાર પણુ નહીં હતો અને આજે પણુ નથી તે છતાં જો સોલવલા શાખાવાલામાંથી કોઇ બારવલાની કન્યા ન ચાલતાં લાવે તો તે સોલવલામાંથી ખાતલ થાય છે અને બારવલાને પૈસાને લોભે કોઇ કન્યા આપે તો તે કન્યા સ્વાભાવીક રીતે તેના ધણીની શાખમાં જાય છે અને તેના છોકરાં બારવલા થાય છે. જોમ એ બે જ્ઞાતીને કન્યા વહેવાર નથી તેમ મરણને પ્રસંગે પણુ વ્યવહાર નથી અને તે એટલે સુધી કે મરનાર સોલવલા જ્ઞાતીનો હોય અને તેનો પુત્ર બારવલામાં પરણેલો હોય તો તે પુત્ર તેમજ તેની દીકરી બારવલામાં આપેલી હોય તો તેના છોકરા તે મરનારના શખને અટકી શકતા નથી. એ રીતે સોલવલા કરતાં બારવલાની જ્ઞાતી તદ્દન જુદી અને ઉતરતી છે તે છતાં તે બે જ્ઞાતીને જમવા વ્યવહાર હોવાથી સગવડતા માટે મીલકત એકઠી રાખવામાં આવે છે.

૫—વાદીઓ બારવલાને અને હું ત્યા મહારી પક્ષના સોલવલા છીએ.

૬—જે રૂપિયાને માટે દાવો છે. તેની હકીકત એવી છે શં. ૧૯૧૫ માં મેં ન્યાતને જમણવાર કરવા માટે વડો આપવા ખુશીથી જણાવેલ જેથી તે વડાની માલેકી અમારી જ્ઞાતીની ન્યાત અનેવાદીઓનો પક્ષ માત્ર જ્યાં સુધી અમારા પક્ષની સાથે સંબંધ ધરાવતો હોત ત્યાં સુધી તેઓ એ મકાનનો જમણવારમા ઉપયોગ કરી શકત પણુ તેઓ કોઇ તે મકાનના માલેક કે હકદાર તરીકે હિસેદાર થઈ શકે તેમ નહીં હોત સદરહુ વડો તે વખતે અપાએલો નહીં અને શંવત ૧૯૪૫ માં મહારા પીતા ગુજરી ગયા ત્યારે એ વડોને બદલે રૂ. ૪૭૫૧ મેં આપ્યા છે જેને માટે લવાદીના મામા ઠરાવ થયો છે કે તેનું એક મકાન બનાવવું અને તેમાં મારી તરફનો શીલાલેખ રાખવો વીગેરે એ રૂ. ૪૭૫૧ વખતો વખત જુદા વેપારીને ત્યાં રાખેલા હતા અને તેમાંથીજ નંબર ૧ ના પ્રતિવાદીને ત્યાં રૂપિયા બાજે મુકેલા છે.

૭—ઉપર મુજબ હકીકત હોવાથી સદરહુ રૂપિયા નંબર ૧ ના પ્રતિવાદી પાસથી લેવાનો હક મારો છે વાદીઓનો કંઈ પણુ હક નથી અને જ્ઞાતીવાલાને જમવા વહેવાર હોય ત્યાં સુધી અમારી મરજીથી સામી પક્ષવાલા તે મકાનમાં જમણવાર કરી શકાય પરંતુ દાવા અરજીમાં વાદીઓજ કહેછે કે તેમના પક્ષનો એ વ્યવહાર પણુ અંધ થયો છે તો પછી વાદીઓનો પક્ષનો કશોએ સંબંધ રહેતો નથી બ્યારે તે રકમ મારી આપેલી છે ત્યારે તે ઉપર મારો અને મારી પક્ષનોજ હક રહે છે તેથી વાદીઓનો દાવો રદ થવો જોઈએ અને નંબર ૧ ના પ્રતિવાદી પાસેથી તે રૂપિયા મને મલવાનું હુકમનામું થવું જોઈએ.

૮—વાદીઓ પોતે કમુલ કરે છે કે અને કહે છે કે હાલમાં બે પક્ષોને વ્યવહાર અંધ પડેલ છે તો પછી વાદીઓ કપોલ જ્ઞાતીના તરફથી વહીવટ કરનાર છેજ નહીં તે ખુલું છે.

૯—જાતી તરફનો સબસો વહીવટ હું અસલથી કરું છું તેથી પણ નંબર ૧ ના પ્રતિવાદી પાસેની લેણા રકમ લેવાનો હક મારો છે અને ન્યાતની તમામ મીલકત (મકાન) વાસણ (વીગેરે) પોતાના હવાલામાં હોવાનું વાદીનું લખવું ખરું નથી.—

૧૦—દાવા અરજીમાં નંબર ૧ ના પ્રતિવાદીને જે રૂપિયા ધીર્યાનું અને બાકી મુકાબ્યાનું લખેલ છે તેમાં તે રૂપિયા પોતે ધીરેલા કે પોતે બાકી મુકાવી એમ તો તેઓજ કહેતા નથી એટલે તેમને દાવો કરવા હક નથી.

૧૧—દાવા અરજીની કલમ ૭ મી માં લખેલ હકીકત ખરી નથી.

૧૨—મહારી સાથે ન્યાતે વ્યવહાર બંધ કરાવું વાદીઓનું લખવું મીલકુલ ખોટું છે. પણ સોલવલા યાને દેલવાડીઆ અને બારવલાને ગોધારી વચે કેટલાક કારણથી અણ બનાવ થતું તે બારવલા જુદા પડ્યા છે, અને તેથી હું મારા સોલવલા પક્ષમાંજ છું અને તેઓ બ્યારે તેમનો પક્ષ જુદો પડ્યો છે ત્યારે અમારા પક્ષવાલા એ કોઈએ પણ આપેલી મીલકત ઉપર તેમનો હક કંઈ પણ રહેતો નથી છતાં જે રૂપમાં દાવો કરો છે તે ચાલી શકતો નથી.

૧૩—નંબર ૧ ના પ્રતિવાદીએ મારી સાથે મલી જઈને અયોગ્ય રીતે રૂપિયા રોક્યા નથી પણ તે વાદીઓને જે આપીદે તો તે અટકાવવાનો મારો વ્યાજખી હક હતો તે મેં વાપર્યો છે.

૧૪—વાદીઓ પાસે અમારી જાતીના કેટલાક ચોપડા વીગેરે દસ્તાવેજો છે તે વાદીઓએ હાલમાં જાતીમાં તકરાર પડતાં ગેર વ્યાજખી રીતે કળજ કરી રાખેલા છે.

૧૫—નંબર ૧ પ્રતિવાદી સામે કે મારી સામે માગેલી કાંઈ પણ દાદ વાદીઓ માગવાને હકદાર નથી.

૧૬—ઉપરના કારણો ધ્યાનમાં લઈ વાદીને કાંઈ પણ દાદ નહીં આપતાં અમારું ખર્ચ વાદીઓ પાસેથી અપાવશો અને દાવાનું લેણું વશુલ કરવાનો મારો હક છે તેવું ઠરાવશો અને તેટલા માટે જરૂર લાગે તો મારું નામ પ્રતિવાદીમાંથી કાઢી નાંખીને વાદીમાં દાખલ કરશો અગરજો નામદાર દોષ્ટને તે રૂપિયા મને એકલાને આપાવવાનું દુરસ્ત ન લાગે તો કામની હકીકત ઉપરથી યોગ્ય લાગે તેવો ખીજી રીતનો હુકમ કરમાવશો. તા. ૧૬-૬-૯૭.

૧ ભગવાનદાસ ભગવાનલાલ સહી દ. પોતે.

પ્રતિવાદીના વકીલ મહાશંકર.

ઈકરાર.

(સહી)

દીવાની ફરીયાદ નંબર ૯૫૨ શંવત ૧૯૫૩

ભા. દી. નયા કોર્ટમાં.

વાદી—ભાવનગર કપોળ જાતી તરફથી વ૦ ચ૦ મા૦ ચત્રબુજ ગોવીંદજી વીગેરે ભાવનગર

પ્રતિ—બટ રંગનાથ સદુરસ તથા ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈ રહેવાસી મગકુર

દાવો ૩. ૩૧૨૨-૧૨

આ કામમાં અમો નીચે શહી કરનાર શંઘવી ગોપાળજી તેજપાલ ત્યા પારેખ રજુ છોડ દામોદર ત્યા વેરા પરશોતમ વીરજી ત્યા ગાંધી હરગોવન ગોકળ નામદાર કોઠને અ-રજ કરીયે છીયે કે,

૧—અમો નંબર ૨ ના—પ્રતિવાદીની જ્ઞાતીના છીયે અને વાદીઓ અમારી ખાસ જ્ઞાતી નથી તેઓ ખાસવાલા છે અને અમો સોલવાલા છીએ અમે જુદી જુદી જ્ઞાતીના હોઈ ને માત્ર જમવા વહેવાર છે કન્યા વહેવાર નથી અને કદાચ અમો તેની કન્યા લઈએતો અમો અમારી ન્યાતથી ઉતરી જઈયે છીયે.

૨—નંબર ૨ ના પ્રતિવાદીએ પોતાની કીર્તી માટે અમુક શરતે જે રકમ આપેલી છે તે રકમ પૈકીના દાવાવાળા રૂપીયા છે અને તે રૂપીયા તેણે પોતાની ન્યાતને આપેલા છે તેથી તે રૂપીયા ઉપર વાદીઓ કે તેમની ન્યાતવાળાનો હક નથી પણ અમારી ન્યાતવાળાનો હક છે.

૩—ભાવનગર કંપોળ જ્ઞાતીનો વહીવટ ચલાવનાર પોતે છે એમ કહી વાદીએ દાવો કરેછે પણ તેવો દાવો કરવા હકદાર નથી.

૪—વાદીઓની સાથે અમારે જમવા વહેવાર છે તેથી જ્યાં સુધી તેઓ અમારી સાથે તેવો વહેવાર ચલાવે ત્યાં સુધી દાવાવાલા રૂપીયા કે શરત પ્રમાણે તેના આધારે ખનાવેલી મીઠકત વાપરવાનો લાભ અમારી સાથે તેમને મલી શકે પણ જ્યારે તેઓ અમારી સાથે વહેવાર બંધ થયાનું પોતેજ લખેછે તો હવે દાવાવાળા રૂપીયા ઉપર તેમનો કાંઈ હક રહેતો નથી.

૫—દાવાવાલી રકમ નંબર ૨ ના પ્રતિવાદીએ આપેલ રૂપીયા પૈકીની છે તે રકમ વાદીઓ લેવાનો હક નથી પણ નંબર ૨ ના પ્રતિવાદી અને તેની ન્યાતના અમો સોલવાલા ન્યાતનો છે અને નંબર ૨ ના પ્રતિવાદી અને અમો અમારી ન્યાતના આગેવાન છીયે માટે દાવાના રૂપીયા નંબર ૧ ના પ્રતિવાદી પાસેથી લેવાનો અમારો હક છે.

૬—દાવાવાલા લેણા ઉપર કંપોળ જ્ઞાતિનો બંને પક્ષનો હક પહોંચી શકતો હોત તોપણ તેમાં વાદી તરીકે અમો વીગેરેનું હિત રહેલું છે તેથી વાદીઓ જને અમો અમારા વહીવટદાર તરીકે કબુલ રાખતા નથી તે આખી ન્યાતના વહીવટદાર પોતાની મેજે બની દાવો કરે છે તે કોઈ રીતે તેમ કરવા હકદાર નથી.

માટે એવી દાદ માગીએ છીયે કે અમોને વાદીમાં દાખલ કરશો અને દાવાવાલા રૂપીયા નંબર ૧ ના પ્રતિવાદી પાસેથી અમોને અપાવશો એ રીતના કારણો ધ્યાનમાં લઈ અમારા લાભમાં ઠરાવ કરશો તા. ૧૫ મી જુન શને ૧૮૯૭

શંઘવી ગોપાલજી તેજપાલ શહી દ. પોતે

પારેખ રજુછોડ દામોદર શહી દ. પોતે

વેરા પરશોતમ હીરજી શહી દ. પોતે

ગાંધી હરગોવન ગોકલ ની સહી દ. પોતે

(ઈકરાર) ઉપર પ્રમાણે સહી.

માંડાશંકર મોરારજી પ્રતિવદીના વકીલ

શેરો

મી૦ દામોદરદાસ જણાવે છે કે તેનો અસીલ અને ભગવાનભાઈ એકજ છે મી૦ મહાશંકર પણ તેનું જણાવે છે માટે ભગવાનભાઈ સીવાયના ઉપર સહવાદીમાં દાખલ થવાની આ અરજી છે તેની સામે કારણ અતાવવાની નાદીશ કરવી. તા૦ ૧૫-૬-૯૭.

મોતીલાલ વી. ત્રીભોવનદાસ દીવાની ન્યાધીશ

કેશ નંબર ૯૫૧-૫૩

વાદી—ભાવનગર કપોલ માતીનો વ. ચ. મા. તલશી જેઠા વીગેરે.

પ્રતિ—રગનાથ સદુરામ તથા ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈ.

દાવો ૩ ૩૧૨૨--૧૨--૦

આ કામમાં પ્રતિવાદી ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈ તરફથી વાદી ચત્રભુજ ગોવીંદજીને પુછવાના સવાલ પત્ર.

૧--ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈ પાસેથી શંવત ૧૯૪૫ ના સાલમાં લવાદી મારફતે ૩ ૪૭૫૧) લેવાનો ઠરાવ લખીતવાર થયો છે.

૨--જેઠા કહેા તેા તેલવાદી નામું તથા ઠરાવ રજુ કરો.

૩--ઠરાવ પ્રમાણે ભગવાનભાઈએ ૩ ૪૭૫૧) આપેલા છે.

૪--દાવાવાળું લેણું ઉપર પ્રમાણે ભગવાનભાઈએ ૩ ૪૭૫૧) આપ્યા પૈગીતુ છે.

૫--જે ના કહે તેા દાવવાવા રૂખીયા ક્યાંથી આવેલા છે તે કહેા.

તા૦ ૧૬-૫-૯૭.

મહાશંકર મોશરજી

પ્રતિવાદીના વકીલ.

શેરો.

શા માટે આ સવાલ પત્ર આપેલા છે તે જણાવ્યું નથી. હાલ સવાલ પત્રથી ખુલાશો લેવાનું કાંઈ કામ નથી મુદ્દા મુકરર કરવાને જરૂર જણાય તેા ગમે તે પક્ષકારને કોરટ કોઈ સવાલ પુછી શકે છે માટે આ અરજી કામમાં સામેલ રાખવી.

તા૦ ૧૫-૬-૯૭.

મોતીલાલ વી. ત્રીભોવનદાસ દીવાની ન્યાધીશ

ફરીયાદ નંબર ૯૫૧ સં. ૧૯૫૩.

ભાવનગર દીવાની ન્યાયાધીશ કોર્ટ.

મી. મોતીલાલના કોરટનો ફેસલો.

કોઠારી ચત્રભજ ગોવીંદજી તથા તળશી નેકા—વાદી

બટ રઘનાથ સદુરામ તથા ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈ—પ્રતીવાદી

કેસ નંબર ૫૯૧ના પડના આંક ૨૦ વાલી અરજી ઉપર પરચુરણ કરાવ.

આ પરચુરણ અરજીનો દરાર ખુલાશાથી સમજી શકાય તે શરૂ આ દાવાની કેટલી હકીકત જણાવવાની જરૂર રહે છે. વાદીઓ પોતાને ભાવનગર કપોળ જ્ઞાતિના નામથી ઓળખાતાં વડાવાલો મકાન તથા વાશણ રોકડો અને ચોપડા વીગેરે પોતાના કબજામાં હોવાનું તેઓ જણાવે છે નાતના વ્યાજી રૂપીઆ નંબર ૧ ના પ્રતિવાદીને ત્યાં મુકેલાં તે લેવાને વાદીઓ નાતના વહીવટ ચલાવનાર તરીકે આ દાવો લાવે છે નંબર ૨ નો પ્રતીવાદીએ નંબર ૧ નાં પ્રતીવાદીને લખી નોટીસ આપી તે રૂપીઆ કોઈને નહીં આપવા એવી અટકાયત કીધી છે ખરી લડત વાદીઓ અને આ પ્રતીવાદી વચ્ચે છે. નંબર ૧ ને પ્રતીવાદી તેને રૂપીઆ આપી નાતને કેં કોરટ ફરમાવે તેને દેવાની પોતાની ખુશી બતાવે છે નંબર ૨ નો પ્રતીવાદી કહે છે કે એ રૂપીઆ લેવાનો વાદીઓનો હક નથી અમે શોલવલા છઈએ ને વાદીઓ ખારવલા છે. અમારી અને તેઓની વચ્ચે સાધારણ રીતે કન્યા વેહેવાર નથી તેમ છતાં કોઈ શોલવલો ખારવલાની કન્યા લાવે તો તે અને તેના દીકરાં શોલવલા નહીં પણ ખારવલાં ગણાય છે. જેમ બીજી નાતો જોડે જમવા વહેવાર છે તેમ શોલવલાં અને ખારવલાં સાથે અત્યાર સુધી તેવો વેહેવાર હતો અને તે કારણથી સગવડના ખાતર બનેની મીલકત એકલી રાખવામાં આવતી હતી. સવંત ૧૯૪૫ માં પોતાના બાપની પાછલ આ પ્રતીવાદીએ ૩ ૪૭૫૧) એક મકાન બનાવવાને કાઢ્યા તેમાંથી દાવાવાલાં રૂપીઆ પ્રતીવાદીને ત્યાં વ્યાજી મુકાયા છે નંબર ૨ નો પ્રતીવાદી જણાવે છે કે હવે જ્યારે આ વાદીવાલા અને અમે નંબર ૨ નાં પ્રતીવાદીનો જમવા વહેવાર બંધ પડ્યો છે. તો તે રૂપીઆ જોડે આ વાદીઓનો કશો સંબંધ નથી. અને રૂપીઆ લેવાનો મારાં ને મારાં પક્ષકારોનોજ હક છે. આ પરમાણુ દાવાની હકીકત છે. કામમાં ઈચ્છુ કાઢવામાં આવે તે દરમ્યાન તારીખ ૧૫-૬-૯૭ ને રોજ ગોપાળજી તેજપાળ વજેરેએ આંક ૨૦ વાલી અરજી આપી પોતાને શહવાદીમાં દાખલ થવાની માગણી કરી છે જે ઉપરથી યોગ પક્ષકાર ઉપર નોટીસ કરી બધાં પક્ષકારોને વકીલની તકરાર શાંભળવામાં આવી છે તેમને શહવાદીમાં દાખલ કરવો કે નહીં તે સવાળ મને સહેલો લાગે છે શહવાદીમાં દાખલ થનાર અને પ્રતીવાદી નંબર ૨ નો શોળવલા છે વાદીઓ ખારવલા છે. આંકર ૦ની અરજી નીચે કોરટે જે શેરો કીધા છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે શહવાદીમાં દાખલ થનાર અને નંબર ૨ નો પ્રતીવાદી એકજ છે. એ હકીકતમાં બનેતાં વકીલ જણાવે છે એટલુંજ નહીં પણ આંક ૨૫ માં નંબર ૨ ને પ્રતીવાદી જે વકીલને પુછેલ સ્વાલનાં જવાબમાં તે જણાવે છે કે શહવાદીમાં દાખલ થનારા પ્રતીવાદી નંબર ૨ ને જે મેનેજર છે મનસૂબ કે જે શહવાદીમાં દાખલ થ-

નાર અને ભગવાનભાઈનું હીત આ દાવામાં એક શરખું છે કે દાવાનાં રૂપીઆ લેવાને હક આ વાદીઓનો નથી પણ અમારો છે તેની સાથે વાદીઓને અને શહવાદીઆમાં દાખલ થનારાનું હીત એક ખીજથી વીરૂધ છે કારણ કે શહવાદીમાં દાખલ થનાર વાદીને એમ નથી કેતાકે આ રૂપીઆ લેવાને તમારો અને અમારો સરખો હક છે તમે તો એમ કહે છે કે એ રૂપીઆ લેવાનો વાદીઓ કે તેમની નાતવાલાનો હક નથી પણ અમારી નાતવાલાનો હક છે જુવો આંક ૨૦ પેરો ૨ ને અને પાંચમો. સારાંશ કે તેઓની જે લડત છે તેજ લડત નજર રનાં પ્રતીવાદીની છે કે વાદીઓના દાવાવાળા રૂપીઆ લેવાનો હક નથી શહવાદીમાં થનારા અને વાદીમાંનું હીત એક ખીજથી વીરૂધ છે અને તેઓનું અને નંબર ૨ નાં પ્રતીવાદીનું હીત એક સરખું છે તો દેખીતું છે કે તેઓની શહવાદીમાં દાખલ થવાની માગણી મજબૂર કરી શકાતી નથી શીર્ષીક પ્રેશીડેંંગ કોડ કળમ ૨૬-૩૨

શહ પ્રતીવાદીમાં તેઓને દાખલ કરવો કે નહીં એ એક જુદો શવાલ છે કાંઈ પક્ષ કારની તેવી માગણી નથી નંબર ૨ ના પ્રતીવાદી સાથે તેઓનું એક સરખું હીત હોવાથી નંબર ૨ ના પ્રતીવાદીની જે લડત છે તે લડત તેઓની હોવાથી કલમ ૩૨ માં કોરટને તેવી સતા હોવા છતાં તેઓને શહપ્રતીવાદીમાં કાંઈ દાખલ કરવાની કોઈ જરૂર નેતો નથી શખખ આંક ૨૦ વાલી અરજી માંડી વાળવામાં આવી છે. પ્રતીવાદીના જવાબ ઉપરથી મુદ્દા કાઢવાને આ કામની મુદત નાખવી તા. ૧૬-૭-૯૭

મુ. ઇચ્છા શંકર કાલીદાશ

(શહી) મોતીલાલ ત્રિભોવનદાશ.

દી૦ ન્યા૦

(ખરી નકલ)

મોતીલાલ.

દી૦ ન્યા૦

તૈયાર થઇ તારીખ ૨૧-૭-૯૭

મોતીલાલ. દી૦ ન્યા૦

આ નકલ વાદીને આપી છે

તા ૨૨-૭-૯૭

ક૦ ત૦

સીરેસ્દર

મી. મીરજ સાહેબની કોર્ટનો ફેશલો.

તા. ૧૧-૮-૯૭.

શંભુપ્રસાદ પરબરામ,

સંસ્થાન ભાવનગરના જોઇન્ટ આસીસ્ટન્ટ સર ન્યાધીશની
કોર્ટમાં.

પરચુરણ અપીલ નં. ૯ શ. ૧૯૫૩.

જોઇન્ટ ઓ. સર ન્યા. ભાવનગર કપોળ માતી દીવાની પરચુરણ અપીલ નં. ૯.
સ. ૧૯૫૩ના કામમાં થએલ ફરાવની નકલ મળવા સાર સામાવાલાના વકીલે કામલ રજુ
કર્યો તા. ૧૧-૮-૯૭

દામોદર ગોવીંદજી.

૧ શંધવી ગોપાલજી તેજપાલ માટે કપોળ વાણીઆ ધંધો વેપાર ઓ. ૫૦ વે રહેનાર
ભાવનગર.

૨ પારેખ રજુછોડ દામોદર માટે કપોળ વાણીઆ ધંધો વેપાર ઓ. ૬૦ વે રહેનાર
ભાવનગર.

૩ વોરા પરશોતમ વીરજી " " " } એપેલટ
૪ ગાંધી હરગોવિન ગોકળ " " " }

વીરધ.

૧ કોઠારી ચત્રભુજ ગોવીંદજી માટે કપોળ વાણીઆ ધંધો વેપાર
ઓ. વર્ષ ૬૦ રહેનાર ભાવનગર. }
૨ કાણુકીઆં તળશીદશ જોદાભાઇ " ચાકરી " } રેસ્પન્ડન્ટ
૩ બટ રગનાથ શદુરામ શ્રીમાળી બ્રામ્હુ વેપાર ૫૦
૪ શેઠ ભગવાનભાઇ ભવાનભાઇ કપોળ વાણીઆ " ૬૫

સહવાદીમાં થવા માટે સ્થાનિક દીવાની

ધારાની કલમ ૪૯૩ નાં પેટા કલમ ૧ મુજબ
મુદ્દા.

૧ અપીલ ચાલી શકે છે કે કેમ ?

ઠરાવ.

નકારમાં કારતાં કારણો:—આ સંસ્થાનની દીવાની ધારાની કલમ ૧૯—અને ૪૯૩

હાલની તકરારને લાગુ પડતી છે. એને જે લગતી ઇચ્છે છે ધારાની કલમો ૩૨ અને ૫૮૮
જોતાં જણાય છે કે ઇફતર ઉપરથી કોઇ આસામીતુ નામ પક્ષકારોની રોડમાંથી કાઢી
નાખવામાં આવે અથવા પક્ષકાર તરીકે ત્યાં ઉમેરવામાં આવે તો તેટલી જવાબસર
પરચુરણ અપીલ થઈ શકે છે કોઇ તરાહેત આસામી પક્ષકાર તરીકે શામેલ થવા બાબતની
અરજીને મંજુર કરવામાં આવે તો તે ઉપર અપીલ નથી એજ મુજબ ફેશલાઓ પણ
થયા છે અને જો કે મી. બેચરલાલ એથી ઊલટી તકરારને ટેકા આપવાને માટે

આઉટન સીવીલ પ્રીસીજર કોર્ટમાં ૮૨ ની શાળના એક અસહાયાદનો. કેસ ટાકયો છે. તે ખતાવે છે પણ તેજ અસહાયાદ કોર્ટ એ ૮૦ ની શાલમાં એથી ઉળટો અને ઉળટો વિચરે ને મળતો એક ફેસજો કીધો છે.

૧.

(ઇ. લા. રી. ૨ અસહાયાદ ૯૦૪) વલી ૮૬ ની શાળમાં કલકતા હાઇ કોર્ટ પણ એવોજ એક ફેસજો કીધો છે જેમાં ઉપસો આઉટનનો ટાંકસો કેસ દલીલમાં રજુ થયો-હોય. એવું દેખાય છે. છતાં કલકતા કોર્ટ પણ અપીલ નથી શાંભળી શકતી એવો ચુકાદો આપ્યો છે. સારાંશ કે સી. પ્રોસીડીંગ પ્રમાણે તો અપીલ શાંભળી શકાતી નથી.

પણ સ્થાનિક દીવાનો ધારાની કલમ ૪૯૩ માં અથવા સામેલ કરવા વિશેના “ વાકદ યથા ” વીરો “ શબ્દ ઉપર અપીલવાલાના વકીલ બહુ ભાર મુકે છે અને એવું જણાવે છે કે જ્યારે “ વીરો ” લખ્યું છે ત્યારે “ સામેલ ” “ શબ્દ ” માંના “ સામેલ ” પણ શુભાષ જવો જોઈએ અલખતાં આ વીરો શબ્દથી અપીલવાલાના વકીલને એવી દલીલ કરવાને સાર કારણ મલે છે. ખરૂં પણ આપણે દીવાની ધારો જે ઇંગ્લેન્ડ ધારાનો શદાખરોજ તરજુમો છે તે તરજુમો કરતી વખતે આપણા ધારા શાસ્ત્રીઓએ કાંઈ એવી ખાસ ધરિદો રાખ્યો હોય એવું જણાતું નથી. અને એજ કલમમાં ખીજા ફકરાઓમાં જ્યાં જ્યાં હકાર અને નકારના એ જુદા જુદા હુકમોને મારે લખવાનું આવે છે. ત્યાં “ વીરો ” અથવા “ બાબદ ” શબ્દથી શંતોપ પકડવામાં આવતી નથી. પણ હકાર અને નકાર બંને વાક્યો આખો લખવામાં આવે છે (જુઓ ૭ અને ૧૪ મો ફકરો) મુજબ અપાવવાની અને મુજરે અપાવવાની ના કહેવાના “ રદ કરવાની બાબતમાં ” અથવા “ રદ કરાવવાની ના કહેવાના બાબદના ” જે અપીલવાલાને વકીલની દલીલમાં કાંઈ ખામી નહીં હોતે તો આ ફકરાઓમાં માત્ર એટલુંજ લખવામાં આવતે કે “ રદ કરવાની બાબદનો ” અથવા “ મુજરે અપાવવાની બાબદના ” ગુણદોષ ઉપર પણ આ અપીલ શાંભળવામાં પણ આવે છે અને તે વીરો ધણું વીવેચન ન કરતાં એટલુંજ હાલતો કહી શકાય છે કે અપીલ વાલાને પક્ષકારમાં સામેલ કર્યા સીવાય કામનો ફેસજો પુરણ રીતો. ન થઈ શકશે એવું કાંઈ જણાતું નથી બલકે એ આસામીની આ કામમાં પણ જરૂર જણાતી નથી તેને સામેલ કરવાથી ઉલટો ગુચવાડો થવાને શંભવ છે કારણકે તેની લડત વાદી વીરુધ છે એટલુંજ નહીં પણ પ્રતીના બેની વીરુધ છે. અને તે પણ નકી અને ચોક્કસપણે નહીં પણ “ કદાચ એમ થાય ” અને “ કદાચ એમ થશે ” એવી મતલબ જે છે વાદીકે પ્રતીવાદી હારે કે જીતે તેમાં એ આશામીના જે કાંઈ હકો હશે તે નુકશાન પામવાના નથી.

સખખ તમામ ખર્ચ શીખે અપીલ રદ કરવામાં આવી છે.

તા. ૭ આગસ્ટ ૧૮૯૭.

(સહી) નં ૬૦ મીરમ

• જો. આ. સર ન્યાધીશ.

ખર્ચની તપસીલ

૧૧-૯-૧૦ અપલેન્ડનો ખર્ચ

૦-૪-૦ પરચુરસ રટાપના.

૦-૮-૦ વહીલાત નામા ઉપર.

૦-૪-૦ અસલ કોર્ટના ઠરાવની નકલ.

૧૫-૯-૧૦ વકીલ શી રૂ પ્રમાણે

૧૧-૧-૧૦ રીફોન્ડનો ખર્ચ

૦-૮-૦ વકીલના નામનો રટાપ

૧૫-૯-૧૦ વકીલ શી રૂ પ્રમાણે

(સહી)

નં ૬૦ મીરન

તારીખ સદર.

જે. આ. સર ન્યાધીશ.

મુકાબલ કેશવરાવ ગોપાલરાવ કારકુન.

(ખરી નકલ)

(સહી)

નં ૬૦ મીરન

જે. આ. સર ન્યાધીશ.

સદરકુ નકલ આજરોજ તૈયાર થવાથી વકીલ પરબુદાસ મોતીચંદને આપી.
તા. ૧૫-૮-૯૭.

શંભુપ્રસાદ પરજરામ,
શીરસ્તેદાર.

કંડોલીઆ “ગાંડા ત્રીકમ,” ને વાસ્તે ભાવનગરની

“કપોળ” ન્યાતે કરેલો ઠરાવ.

ભાવનગર કપોળ ન્યાતી તરફથી એવો ઠરાવ કરવામાં આવે છે કે આંહીની કપોળ શાતીનો સમલો વહીવટ કોર્ટની ચત્રબજ ગોર્વીદ્વજ કરે છે અને તેના તાબામાં રહી હુકમ પ્રમાણે ભાવનગરના રહેનાર કંડોલીઆ ગાંડા ત્રીકમ કામ નોકર તરીકે કર તો મજકુર ગાંડાને જે કામ સોંપેલ તે એ કે હામ હુકમ પ્રમાણે કામને ભાડે આપ્યા હોય તેને કાઢી આપતો અને તેનું ભાડું ઊધરાણી વસુલ લાવી કોર્ટની મજકુરની દુકાને ન્યાતી ખાતાના ચોપડામાં જમે કરાવી સોંપતો વીગેરે કામ કરતો. મજકુર ગાંડાને જે કામ ચીધવામાં આવે તેમાં બેદરકારી કરવી શરૂ કરી તેનો તપાસ કરતાં કેટલીએક ગડબડ અને અધરીત વર્તણૂક માલમ પડવાથી તે બાબતનો ખુલાસો પુછતાં અને તેની પાસે એક બે ન્યાતી ખાતાની ચોપડીઓ માંગતા તેપણુ આપતો નથી. તે ખીના ન્યાતીમાં જાહેર થતાં તે ઉપર વીચાર કરી ન્યાતી એકઠી મલી ઠરાવ કરે છે કે શાતી જો ખીજો ઠરાવ કરે નહી ત્યાંસુધી એ કંડોલીઆ ગાંડાને ન્યાતીના કોષપણુ ધરેથી કાંઈપણુ અતાજ લોટ શીધુ વીગેરે દાન દક્ષણા આજ દીન સુધીમાં આપવામાં આવતું હોય તે નહી આપવું અને ન્યાતી ભાઈઓએ તેની સાથે કોષપણુ જાતનો વહેવાર રાખવો નહી તેમ તેને સારે માટે અવસરે કાંઈ પણુ આપવું નહી અને તેને તથા તેના બધરી છોકરાંને જમાડવા પણુ નહી એ પ્રમાણે ઠરાવ કરેલ છે. આ ઠરાવ કંડોલીઆની ન્યાતીને જણાવવો કે તેને અને તેના બધરાં છોકરાંને

કપોળ ન્યાતીમાં જમવા વીજેરમાં ભાવે નહી તેમજ ન્યાતીમાંથી મલતા ઘન દક્ષણામાંથી તેનો ભાગ આપે નહી.

હવેરનો ઠરાવ ન્યાતીનાં શબ્દોં માણુશે પાળવો તેથી કોઈ વિરૂદ્ધ આશયે તો તેને જોતી સખ્ત વીચાર કરશે એ ઠરાવ અમોએ વાંચી સાંભલી કચ્છ સ રાખી સહી કરી આપી છે.

સં ૧૯૫૩ ના ચૈત્ર શુદ્ધ ૮ વાર ચનેઉ તા. ૧૦-૪-૯૭.

કોઠારી ચત્રમજ ગોવીંદજી
શેઠ ગોપાલદાશ પ્રસાદદાશ
દોસી ખેડીદાશ માધવજી
ઢાણુકીઆ તળશી જેઠા
શેઠ ડોશાભાઈ કરશન
મુની હરગોવન જેઠા
મોદી છગન ભવાન.
કોઠારી ઓધડ કલ્યાનજી.
મેતા ભદ્રવજી ગોરધન.
„ ગીરધર ગોરધન.
„ દેવચંદ ગોરધન.
„ પરમાણુદ કાળીદાશ.
„ મકન ગોરધન.
„ માધવજી ગોરધન.
મોદી દુલભ જગજીવન.
મોદી હીરજી બીમ.
મોદી દેવચંદ જગજીવન.
મોદી વીઠલ જગજીવન.
મોદી છગન ઓધવજી.
મોદી કુબેર ગોરધન.
મોદી મગન ભવાન.
મહેતા ગીમા વનમાણી.
મહેતા વીઠલ લાલજી.
મહેતા ગીરધર લાલજી.
મહેતા દીઆલ ડાલજી.
શેઠ ભાણુ મુલજી.
શેઠ ગોવીંદજી ભાણુ.
મહેતા જગજીવન જેઠા.
મહેતા ઓધવજી જગજીવન.
મહેતા જેઠા નથુ.

મોદી વનમાણી દેવજી.
મોદી લવજી શામજી.
મહેતા હેમરાજ નારણ.
મહેતા વણારશી નારણ.
મહેતા છગન હેમરાજ.
વેર દુલભ માવજી.
કોઠારી શામજી લવજી.
કોઠારી ત્રીભોવન લવજી.
શેઠ ભવાન લખમીચંદ.
મુખડીઆ મગવાન પુંજ.
મુખડીઆ ગોરધન ભવાન.
મેહતા મુળજી વનમાણી.
મેહતા ખીમા વાલજી.
મેહતા ઓધડ ગાંડા.
મેહતા પ્રસાદ હરજીવન.
મેહતા દારકાદાસ જુકળ.
મેહતા રગનાથ ખેચર.
મેહતા જગજીવન ખેચર.
મેહતા આણુદજી ખેચર.
મેહતા દામજી માધવજી.
કોઠારી ગાંડા ખેચર.
શેઠ દામોદર કરશન.
મુની મેધજી રામજી.
મેહતા મોના પ્રેમજી.
પારખ જેઠા ધનરામ.
કેસવજી વીઠલ.
મોદી લવજી હેમજી.
મણુકીઆ જીવજી જમનાદાસ.
મણુકીઆ મનલાલ ગોરધન.
ચાં. દીઆજી ઠાણુ.

મહેતા રાધવજી મુલજી.
 મહેતા જવેર મુલજી.
 ગાંધી નારણુ શામજી.
 મોદી દામોદરદાસ જવેર.
 મોદી નારણુ રતનજી.
 મોદી રામજી રતનજી.
 મોદી મોતી રતનજી.
 મોદી જશરાજ પ્રાગજી.
 વાલીયા ચત્રભજી ત્રીકમ.
 મોદી દીઆસ હેમજી.
 મેહતા કાળીદાસ મોનજી.
 મહેતા પરમાણુદાસ કાળા.
 હુતા પ્રેમજી રંગનાથ.
 મેહતા ગાંડા પદમજી.
 મેહતા દેવચંદ વનમાલી.
 મેહતા દુલભ માવજી.
 મેહતા કલાનજી મોનજી.
 મહેતા જુહા ગીગા.
 કોઠારી જેઠાભાઈ દેવચંદ.
 “ કોઠારી રણુછોડ દેવચંદ.
 મેહતા શામજી કંમલશી.
 કોઠારી મન્જેર દેવચંદ.
 શંગવી કાનજી જીણા.
 શેઠ પીઠલ લખગીચંદ.
 મોદી વાલજી ગોપીજી.
 મેહતા ભાઈચંદ પરશોતમ.
 ગીરીધર પ્રાગજી.
 હરગોવંન આપુ.
 મગન ગોપર.
 જમનાદાસ કરશન.
 શેઠ નરોત્તમ હશરાજ.
 શેઠ જેઠા હરજીવણ.
 શેઠ હરજીવન પુંગ.
 વોરા છગન ત્રીભોવન.
 “ વોરા પરશોતમ રામજી.
 “ વોરા જેઠા પરશોતમ.
 બદવજી પદમશી.

શા. ઓધવજી રખડ.
 કાણુકીઆ હેમજી રણુછોડ.
 કાણુકીઆ ભવાન રંગનાથ.
 કાણુકીઆ ઓધડ રંગનાથ.
 કાણુકીઆ ત્રીભોવન રંગનાથ.
 કાણુકીઆ આણુદંજી મુંદરજી.
 મેહતા ખોડીદાસ પરશોતમ.
 શા. જગજીવન જીવણ.
 શા. ગીરધર કાળીદાસ.
 મોદી નારણુ ચત્રભજી.
 મોદી આણુદંજી ભવાન.
 મોદી કીલા જેઠા.
 ગાંધી. ઓધવજી વાલજી.
 સુખડીઆ પુંગ જીણા.
 સુખડીઆ ત્રીભોવન ત્રીકમ.
 સુખડીઆ ગાંડા ત્રીકમ.
 સંધવી હીરજી વસ્તા.
 મેહતા પ્રાગજી બદવજી.
 મેહતા ગોઠલદાસ જેઠાભાઈ.
 મેહતા મુલજી જગજીવન.
 મેહતા નંદલાલ મકનદાસ.
 મેહતા જગજીવન મકનદાસ.
 મેહતા રણુછોડ હરજીવન.
 વોરા મોરાર મુંદરજી.
 મેહતા ગીરધર જેઠા.
 મેહતા ત્રીભોવન ધોળા.
 શા. ભવાન નરસી.
 મેહતા ભવાન મોતી.
 કોઠારી ચકુજી કલાનજી.
 કોઠારી જમનાદાસ કલાણુજી.
 પારેખ મુલજી આણુદંજી.
 મેહતા મનમોહન કંમલશી.
 સુખડીઆ ઓધવજી લવજી.
 સુખડીઆ રતનજી લવજી.
 સુખડીઆ ગોપાલજી લાલજી.
 પારેખ જેઠા વણુરસી.
 પારેખ પ્રેમજી જુહા.
 વીંગરે દશરાઈ.

સીહોર ભાવનગરની “કપોળ” ન્યાતે કરેલો ઠરાવ.

॥ સત્યમેવ જયતે ॥

શ્રીશીહોર કપોળ જાતીના નીચે સહી કરનાર સર્વ બાધઓ તરફથી શ્રીમહુવાના પારે-
ખ લવજી વીરલે મહુવા જાતી બાધઓ તથા બાદરાવાડ જાતી બાધઓના હુકમ વિરુદ્ધ તથા
જાતી રીતી વીરુદ્ધ તથા ધર્મ શાસ્ત્રના નીચમ વીરુદ્ધ પોતાના દીકરા માધવજીનાં લગ્ન
હુપી રીતે કર્યા, એ કૃત્ય મજબૂર લવજીએ નીંદવા લાયક કર્યું છે. એમ માની મહુવાના સર્વ
કપોળ જાતી બાધઓએ એ લવજી પારેખ તથા તેનાં ધરના અમુક માણસોને જાતી તીર-
સ્કાર આપી તેની સાથે ભોજન વ્યવહાર બંધ કરેલો તે પ્રમાણે વહીવટ જારી રાખ્યો દરમી-
આન ગયા કારતક માસમાં એ લવજીને જાતીમાંથી પંગત આપવી બંધ કરતી વખત
મહુવા કપોળ જાતી બાધઓમાં પેટા તકરારો માટે મત ભેદ ચલાવી એ પક્ષ ગણાઇ જુદા-
જુદા ભોજન કરવા લાગ્યા. પરંતુ જાને પક્ષના બાધઓએ એ લવજી ને સરખો
કેસુરપાત્ર ગણી જાને પક્ષવાળાઓ જાતી ભોજન વખત નોતર આપતા નહીં
તેમાંનાં એક પક્ષના બાધઓએ સર્વ બાધઓનો સંમત મેળવ્યા સીવાય એ
લવજીને જાતીમાં પંગતી આપવા હિંચવાય શરૂ કરી જે વાત બીજા પક્ષ-
કાર બાધઓને પસંદ નહીં આવી તેથી તેઓ બાધઓએ એ બાબત આંહીનાં જાતી
બાધઓ તરફ હકીકત લખી કે એક પક્ષના બાધઓ સર્વના સંમત સીવાય એ લવજીને
પંગતી આપે તો તેને માટે કેમ કરવું? ઇત્યાદી ખુલાશા માગ્યા.

કપોળ જાતી બાધઓના સમુદાયના ચાર ચોરામાંનું આ શીહોર સર્વ બાધઓએ મા-
નેલ છે આ સીહોર સાથે પ્રગણા વ્યવહારમાં અમુક ગામના કપોળ જાતી બાધઓ સાથે
ભોજન અને લાણાં વ્યવહાર હોઈને એ ગામોના જાતી બાધઓ ઘણે ભાગે આવી બાબત
આંહીના બાધઓને મળતા હોય છે. તેમાં ભાવનગર શહેરમાં જાતી બાધઓનો મોટો સમુ-
દાય હોવાના કારણથી મહુવેથી આવેલા બાધઓના કાગળનો જવાબ તેઓ બાધઓનો સં-
મત મેળવી લખવો એ વધારે સલાહ ભરેલું જણાયાથી ભાવનગર જાતી બાધઓ ઉપર
અહીંના અભિપ્રાય સાથે એ બાબત લખતા જાતીમાંના અમુક ગૃહસ્થો એ બાબત અહીં
શીહોર જાતી બાધઓ સાથે વીચાર કરવા આવેલા અને તે દરમિયાન લવજીને
એક તરફના પક્ષના બાધઓએ પંગતી આપવાના બંધર પણ આવેલ જેને
માટે ચરચા ચાલી નીજીય ઉપર આવેલું નહીં અને ભાવનગરથી આવેલા
બાધઓ પણ પાછા ભાવનગર ગયા. પરંતુ એ લવજીની સાથે ભોજન વ્યવહાર
કરનાર માણસો વીવાહ પ્રસંગે ભાવનગરમાં આવવાના સખખ આ બનેલા બનાવ
માટે વીચાર કરી ઠરાવ કરવાનો મુસદ્દો કરી મોકલાવવા ભાવનગરના જાતી
બાધઓએ અહીંના જાતી બાધઓ ઉપર લખ્યું. આ બાબત સર્વ બાધઓનો એવો સમત
થયો કે આ વિષે ભાવનગરના સર્વ બાધઓની સમક્ષ વીચાર કરી નીજીય કરવો એ વધારે
સારું છે એમ માની સર્વ બાધઓએ અહીંથી મેહેતા બાધચંદ શામજી તથા મેહેતા જીવરાજ
કેસવજી તથા દોશી કરશનજી બાધચંદ બાઈ તથા મેહેતા ત્રીકમજી વશરામ તથા શંખવી
મીરવર એવાજી તથા મેરા વીરમલસ રણુએડાશ તથા ચીતળીયા મોર્બીદજી માહાવજી

એ બાધઓને આ બાબતનો નીચું કરવા બસામણ આપી મોકલવામાં આવ્યા તેઓ અને ભાવનગરના શાતી બાઈઓએ વીચાર કરી એ બાબે લેખી ઠરાવ કર્યો જેની નકલ અહીં આવેલી છે તે સૂર્ય બાઈઓએ વાંચી ધ્યાનમાં લીધી તે બાજબી જણાય છે હવે સદરહુ બાબત શાતીની મર્યાદા રહેવા તથા હવે પછી શાતી રીતીથી ઉલટાં કૃત્ય નહીં થવાની જરૂર જાણી આ બાબત સર્વ બાઈઓ વિચાર કરવા એકઠા થએલ છે. ઉપર જણાવેલ પારેખ લવજી વીંઠે પોતાના દીકરા માધવજીના લગ્ન સંવત ૧૯૪૯ ના ફાગણ વદ ૪ ના રોજ ગોરડીયા નરોત્તમદાસ મંગળદાસની દીકરી બાધ મણી સાથે કર્યાં તેનો ઉત્તર લેવા અમાઉ અને વેવાઈઓમાં મીનાકશી શરૂ થયો. તેનાં અને તે પછી એ લવજીએ તેના દીકરા માધવજીનું વેશવાળ મહુવાના ગાંધી દેવરાજને ત્યાં કર્યું તેથી પોતાની નીહોંશ દીકરી છતાં દુઃખ મુદતમાં બાળક દીકરી ઉપર આવવાની “શોક” તે વાત ગોરડીયા નરોત્તમદાસ વીગેરેને અધીત માલુમ પડવાથી મહુવા શાતી બાઈઓ પાસે ફર્યાદ કરી જે વાત ફર્યાદીના કહેવા પ્રમાણે માલુમ પડતાં સર્વબાઈઓએ એ કરેલ વેશવાળ મજૂર લવજી પારેખ તથા દેવરાજ ગાંધીને ઠી મોકુફ રખાવ્યું તે તથા અમુક મુદત સુધી લવજીએ કોઈ જગોએ તેના દીકરાનું વેશવાળ કરવું નહિ એવો ઓરડર આપ્યો તેના દરકાર નહિ રાખતાં ગદરાવાદમાં વેશવાળ કર્યું ને તે અટકાવવા મહુવા શાતી બાઈઓએ શાતી બાઈઓ તરફ લખાણ કર્યું તે ઉપરથી તે બાઈઓએ લગ્ન ન કરવા આપેલ આજ્ઞા ઉલ્લંઘન કરવાથી ગદરાવાદમાં વેશવાળ કરનાર બહુરો વોરાની વહુ તથા તેના દીકરા તથા વેશવાળ થનારને શાતી તીરસ્કાર આપી મહુવા શાતી બાઈઓને ખબર આપ્યાથી વેશવાળ થયેલ કન્યાને લવજી પારેખની વહુ લગ્ન વાસ્તે મહુવે આવેલ એ લવજીને ગદરાવાદના લખાણની વાત જણાવી આવનાર કન્યા સાથે લગ્ન નહીં કરવા આજ્ઞા આપી તે વાંદરૂ ચુપકાથી શાતી રીતી તથા ધર્મ રીતી વીરૂદ્ધ રાત્રીએ લગ્ન કર્યાની વાત ફેલાવી તેથી સર્વ શાતી બાઈઓએ એ લવજીને એ કામ માટે સરખો કસુર પાત્ર ગણી એ લવજી પારેખ તથા તેની વહુ વીગેરેને પંગતથી તીરસ્કાર આપ્યો. માત્ર તેમાં ગોરડીયા વીગેરે બાઈઓ તથા શેઠ મેનદાસ વીગેરે બાઈઓનો મત ભેદ લાણાં કરી અથવા ભોજન શાતી તરફથી કરાની લવજીને પંગતથી બાદ કરવો વીગેરે પેટા કારણો માટે થયો પણ અને પક્ષના બાઈઓએ લવજી વીગેરેને શાતી તીરસ્કાર કાયમ માની તેની સાથે ભોજન વ્યવહાર બંધ કર્યો અને છેવટ કારતક વદ ૯ ના રોજ શાતી સર્વના સંમત સીવાય એ તીરસ્કાર આપેલ લવજી વીગેરેને શેઠ શ્રી મેનદાસ વીગેરે બાઈઓએ પંગતી આપી સાથે ભોજન કર્યું છતાં ખબર પડવાથી એકથી વધારે કાગળો લખી ગોરડીયા વીગેરે બાઈઓએ અહીંના શાતી બાઈઓને આપ્યા તે કાગળો આ સાથે આંક ૧-૨-૩-૪-૫ એ સામેલ રાખવામાં આવેલ છે તથા એ કેશીયત વિષે ભાવનગરના શાતી બાઈઓએ કરેલ ઠરાવમાં મુગતેસર લખેલ છે તે ઠરાવની નકલ આ સાથે સામેલ રાખવામાં આવેલ છે તેથી આ જગોએ આ બાબતનો વીસ્તાર આપવાથી લખાણમાં અતી લખાણ થાય જણી તેમ કરેલ નથી. કેમકે એ કાગળોથી તે ખીના પુરી પાડેલ છે આ લખાણ આવેલ હકીકતથી તથા ભાવનગર શાતી બાઈઓના ઠરાવમાં ખતાવેલ ગોરડીયા પુરપોતમદાસ વીગેરે બાઈઓ આ વિષેની હકીકત જાહેર કરવા શાતી બાઈઓ પાસે આવેલ તેણે કહેલ હકીકત તથા આ બાબત મહુવેથી આવનાર પ્રમાણપત્ર અતી બાઈઓ એ કે આ

આખત પુરાવા કેદમાર તેઓના કહેવાથી આ કામમાં પારખ લવજી વીક્ષને સરખી રીતે કમર પાત્ર ગણી ગાતીથી તીરસ્કાર આપી પંગતથી બંધ કર્યો માત્ર પેટા તકારોના કારણથી જોરડીઆ વીગેરે બાધઓ તથા શેઠ મોનદાસ વીગેરે બાધઓ જુદા જમવા લાગ્યા પશુ બને તરફથી આપેલ તીરસ્કાર લવજી વીગેરેને કાયમ રાખ્યો એ તો હાલ સુધીની ખીનાથી સર્વ બાધઓને નીચે ધબકા છે તેમાં ફેરફાર કરવા હજી સુધી કારણ જણાયું નથી જેમ જોરડીઆ વીગેરે બાધઓ તરફથી હકીકત લખાઈ આવી તેવી રીતે લવજીને પંગતમાં લેનાર બાધઓ તરફથી હકીકત લખાઈ આવી હતે તો તેઓ બાધ-ઓનું ખોટું નહીં કહેવાત પશુ આવી વખત સર્વ બાધઓને તે લખાણ ઉપર અવશ્ય ધ્યાન આપી ને કરવાનું હોત તે કરવાની જોગવાઈ મળત પશુ એ તરફની હકીકતને વારતે હાલ સુધી લવજીને પંગતમાં લેનાર બાધઓએ અહીંના સર્વ બાધઓને અધારામાં રાખ્યા છે અને તેજ કારણ વારતે ભાવનગરના ગાતી બાધઓએ આ કામનો ઠરાવ કરતી વખત તેમને વીશ દીવસની તક આપેલ છે તે એ ખબર લવજીને પંગતમાં લેનાર બાધઓને જાણ થવાના હેતુથીજ તેઓના લાગતા વળગતા બાધઓને એ ઠરાવની નકલ આપી છે તેવું છતાં આજ તેને એક માસ ઉપરાંત થયો તોપણ એ બાધઓના તરફથી અહીંના અથવા ભાવનગરના ગાતી બાધઓને કશા ખબર આપ્યા નથી તેને વારતે હવે અહીંના ગાતી બાધ-ઓનો એવો વીચાર થાય છે કે આ ઠરાવદ્વી નકલ લવજીને પંગતમાં લેનાર બાધઓને મોકલાવવી તે ઉપરથી ને તેઓ બાધઓ આજની તારીખથી એક માસની મુદતમાં પોતા તરફનો સઘળો અહેવાલ લખી મોકલાવશે તો સરવ બાધઓ તે ઉપર ખુશીથી ધ્યાન આપશે. આ પ્રમાણે લવજીને પંગતમાં લેનાર બાધઓને ચેતવણી આપ્યા છતાં તેઓના તરફથી ખબર નહીં આવે તો તેમને એ ખબર સર્વ ગાતી બાધઓને આપવાની જરૂર નહીં માનતા હશે અથવા ગમે તે કારણ હશે. એમ માની અહીંના સરવે બાધઓ એ આખત પોતા ઉપરની ફરજ અદા થઈ એમ માનશે.

આપણા કપોળ બાધઓમાં ધણા વખતથી ચાલતા આવેલ રીવાજ મુજબ સમુદાય-વાળા ગામના સર્વ બાધઓ જોને ગાતીથી તીરસ્કાર આપે તેને તેજ ગામના બાધઓમાંથી અમુક ધરના ગાતીબાધઓ પંગતમાં લઈ શકતા નથી એ કહેવું શંકા રહીત છે. ત્યારે લવજીને પંગત આપનાર બાધઓએ આ કૃત્ય સાહસ કર્યું એમજ અનુમાન થાય અગર મજબૂર લવજીને ઘેર કોઈ એવો અવસર આવ્યો હત કે જેની તારીખ વીતવાથી તેના ઉપર હમર પર્યંત નામોંતરી માટે નહીં તેવું, કશું હતું નહીં વળી ભાવનગર દોશી શ્રી ભગવાન બાધને ત્યાં થવાનાં લગ્નમાં અડચણ આવશે જાણી લવજીને પંગત આપવાનો વીચાર રાખનાર બાધઓના ઉપર એકથી વધારે તારોથી લવજીને પંગત નહીં આપવા જણાવેલ છતાં તેઓના ઉપર પશુ ધ્યાન નહીં આપતાં પંગતમાં લેવાનો વીચાર કરનાર ગમે તે કારણથી પોતાના વીચારમાં ધ્રુવીભૂત રહી લવજીને તે બાધઓએ પંગત આપી પોતાનો ધરાદો પાર પાડ્યો. એ માનવું ખોટું નહીં કહેવાય. આ સઘળી હાલ સુધી મળેલ હકીકત ઉપરથી મજબૂર લવજી વીગેરેને પંગતી આપી ને બાધઓએ સાથે જોજન કર્યું તે બ્યાજખી થયું એમ સર્વ બાધઓ અનતા નથી અને તે કારણથીજ લવજી સાથે જોજન કરનાર સર્વ બાધઓએ દોષકૃત કામ કર્યું તેવું અને છે. તેથીજ ભાવનગર ગાતી બાધઓએ તે લવજી વીગેરેને પંગતમાં લઈ

જમનાર તથા એ જમનારની સાથે જોણે ભોજન કર્યું હોય તેની સાથે ભોજન વ્યવહાર બંધ કરવા ઠરાવ કરેલ છે તે પ્રમાણે આંહી પણ અર્વ ભાઈઓને ઠરાવ કરવા જરૂર છે. પરંતુ તેમાં સગપણને ક્ષીયિથી કેટલાએક ભાઈઓને અગવડ રહે છે તે દુર થવાને માટે તથા હજી સુધી અમરેલી તથા જામણાદ વગેરેમાં જાતી ભાઈઓએ ઠરાવ કર્યાની વાત આંહી લખાઈ આવેલ નથી. તથા ઉપર જણાવ્યા મુજબ ખમર આવવા છે તે ઉપરથી વખતે લવજીને પંગતમાં લેનાર તરફથી હકીકત લખાઈ આવે તો તે ઉપર ધ્યાન દીધને વીચાર કરતાં સુધી અથવા ભાઈઓના વીચારમાં આ લખેલ ઠરાવમાં સુધારો વધારો પોતાથી કરવો. પડે ત્યાં સુધી ભાવનગરથી દોશી પ્રાગજીભાઈ ખોડીદાસ તથા ડોહારી ચત્રભુજદાસ વી. ગોવીંદજી તથા મોદી કુબેરદાસ ગોરધન તથા શેઠ ડોસાભાઈ કરશનદાસ તથા ગાંધી ગી-રધર કલ્યાણજી તથા પારેખ ત્રીકમજી જુદા તથા મેહતા હરગોવીંદદાસ આપુભાઈ તથા મેહતા જ્યેષ્ઠભાઈ નયુભાઈ આંહી શીલ્ડાર આવીને તથા આંહીના ભાઈઓ મળી તે બાબત નીચે મુજબ હાલ નીર્ણય કરે છે તે એ રીતે કે—

લવજીને પંગતમાં લઈ મહુવામાં ભોજન કરનારની સાથે ભોજન વ્યવહાર કરવો નહીં પણ એ ભોજન કરનાર ભાઈઓની સાથે વખતે દેશાવરના જે ભાઈઓને ગમે તે રીતે ભોજન વ્યવહાર થયો હોય તે ભાઈઓ આંહી આવે અથવા આંહીના ભાઈઓને દેશાવરમાં તેને ત્યાં જવું પડે તો તેની સાથે ભોજન કરવાની મથા તે ભાઈઓની સાથે પંગતે પણ ભોજન વ્યવહાર કરવાની છુટ રાખવામાં આવે છે. ફક્ત મહુવામાં લવજીને પંગતમાં લેનાર ભાઈઓમાં આ ભાઈઓનું સગપણ હોઈને તેમ તેમનાં બેન-દીકરો-જમાઈ-માશી-ફધ-મામા-મામી-સાસુ-સસરા અને તેનાં છોકરાં મીઝમાન થઈ અથવા લાંબી મુદત ધર આગળ આવે તેની સાથે ભોજન વ્યવહાર રાખવામાં અડચણ નથી. અને તેને જ્ઞાતિ વરા વખત પંગતમાં સાથે ભોજન કરવા લઈ જવાની પણ છુટ રાખવામાં આવે છે પણ તે લવજીના ધરના માલુસોને માટે સમજવાનું નથી અને તેજ રીતે એ સંજ્ઞાઓને ત્યાં કારણસર આ ભાઈઓમાંથી કોઈને જવાનો વખત આવે તો તેમણે તેને ઘેર ભોજન કરવું પણ તે તરફના ભાઈઓની સાથે જ્ઞાતિ ભોજનમાં જમવા જવું નહીં.

ભાવનગર અને આ ગામમાં જે ભાઈઓને સર્વ ભાઈઓના તરફથી પ્રણીપત કર્યા છતાં જે ભાઈઓ આ અભિપ્રાયને મળતા નહીં થઈ છુટા પડેલા છે અને હવે પ્રણીપત કર્યા છતાં જે ભાઈઓ આ અભિપ્રાયને મળતા નથી તેઓની સાથે ભોજન વ્યવહાર બંધ કર્યો છે પરંતુ હજી પણ એ ભાઈઓ પોતાથી આ અભિપ્રાયને મળવા ઇચ્છા જણાવી તેમ કરવા વચન આપશે તો તેઓની સાથે ભોજન વ્યવહાર કરવાને માટે છુટ રાખવામાં આવેલ અપવાદ એટલો કે ઉપર જણાવેલા ભાઈઓ તથા લવજીને પંગતમાં લઈ જમનાર ભાઈઓને કોઈ પરજાતી તરફથી નોતડ આપે અને તેવીજ રીતે આ ભાઈઓમાંનાને નોતડ આપે તો તેને ત્યાં પંગતે સાથે જમવામાં અડચણ નથી અથવા ગમે તે કારણથી ગામતરે ભેગા થવાનો વખત આવ્યો તો રસ્તામાં ભાતું અથવા સાથે ભોજન લેવાની છુટ રાખવામાં આવે છે.

ભાવનગર થએલા ઠરાવમાં આ અભિપ્રાયથી જુદા રહેલ ભાઈ સાથે બેઠાવા ઇચ્છા જણાવે તો રૂ. ૧-૪-૦ સવા સીની બેઠમાં લઈ સાથે ભોજન વ્યવહાર કરવા ઠરાવ્યું છે.

પણ તે સર્વાનુમતે બંધ કરવામાં આવે છે ફક્ત એ ભાઈ આ અભિપ્રાયમાં ભળવા ઇચ્છા નજીવી વચન આપે તો તેઓની સાથે ભોજન વ્યવહાર કરવાની છુટ રાખવામાં આવે છે.

ઉપર મુજબ નીર્ણય ભાવનગરના ભાઈઓનો અભિપ્રાય મેળવી કરેલ છે એટલે તેઓએ પ્રથમ કરેલા ઠરાવમાં સુધારો કરવા પુરવણી ઠરાવ કરવા કહે છે તે પ્રમાણે ભાવનગર જઇને કરશે તે પ્રમાણે આવનાર ભાઈઓ કહે છે.

આ બાબત રાજીલાના જાતી ભાઈઓએ લવજની સાથે ભોજન કરનારની સાથે ભોજન વ્યવહાર બંધ કર્યાના ખબર પત્રથી અપી અહીંના જાતી ભાઈઓ આ બાબત જે નીર્ણય કરે તેના ખબર જાણવા ઇચ્છા નજીવે માટે આવેલ કાગળો આ સાથે આંક (૬) મે સામેલ રાખી આ ઠરાવની નકલ રાજીલા જાતી ભાઈઓ તરફ પત્ર સાથે મોકલાવવી.

પ્રગણા ખરચ વખતે શીઠોર સાથે જે ગામના જાતી ભાઈઓ સાથે ભોજન તથા લાણી વ્યવહાર છે તે ગામના ભાઈઓ આ બાબત શીઠોરના જાતી ભાઈઓ જે ઠરાવ કરે તે જાણવાની ઇચ્છા રાખે છે માટે તેવા તેવા ગામોએ આ ઠરાવની નકલ ત્યાંના જાતી ભાઈઓ તરફ મોકલાવવી કે તેઓ ભાઈઓને આ બાબત નીર્ણય કરવા તક મળે.

આ ઉપર લખ્યો ઠરાવ સર્વ ભાઈઓએ એક વીચારથી કરેલો છે તો પણ હવે પછી સહીઓ કરનાર ભાઈઓમાંનાને નહીં ધારેલી અગવડ આવી પડે તે બાબત તેઓ સર્વ ભાઈઓને જાહેર કરે અને તે ઉપરથી સર્વ ભાઈઓ મુનાસબ જણાયા મુજબ તેઓને ખુલાસો આપે તે પ્રમાણે કરવાને છુટ રાખવામાં આવે છે.

- સંવત ૧૯૫૨ પોશ શુદ્ધ ૧૪ સોમવાર તારીખ ૩૦ મી ડીસેમ્બર સુને ૧૮૯૫ ધરવી.
૧ મેતા શામજી ભીમજી દા. ભાઈચંદ શામજી	૧ દોશી રગનાથ હીરજીની સહી દાં લખ
૧ મેહતા ગોકળદાશ જેઠાભાઈ સહી દા. પોતાના	મીદાશ વીં મુળજી.
૧ મેહતા નાનજી કેશવજી સહી દાં જીવરાજ	૧ દોશી મેનિજી ખોડીદાસ સહી કરસનજી
કેશવજી.	ભાઈચંદ.
૧ મેતા જીવરાજ કેશવજી સહી દા. પોતે.	૧ દોશી મુળજી હીરજીની સહી દાં લખમી-
૧ દોશી જગનલાલ ભાઈચંદભાઈ દાં કરસ-	દાસ વીં મુળજી.
નજી ભાઈચંદ.	૧ દોશી ભીમજી વીં મુળજીની સહી દાં
૧ દોશી શામજી ભાઈચંદભાઈ દાં કરસનજી	લખમીદાશ વીં મુળજી
ભાઈચંદ.	૧ મેહતા વાલજી જગજીવનની સહી દાં
૧ દોશી કરસનજી ભાઈચંદભાઈ દા. પોતે.	હરજીવન વસ્તા.
૧ દોશી દેવચંદભાઈ ભાઈચંદભાઈ દાં કર-	૧ મેહતા વીઠલ પરશોતમની સહી દાં
સનજી ભાઈચંદ.	હરજીવન વસ્તા.
૧ મોદી ત્રીભોવન ખીમજીની સહી દા. શાહર	૧ ચીતલીયા મોરારજી હરખજીની સહી દાં
બેચર જગાના.	સુંદરજી
૧ સધવી ભાઈચંદ વીરજીની સહી દાં ગીરધર	૧ મૂતી માધવજી રામજીની સહી દાં
ગોપાળજી.	અમરતલાલ.

- ૧ મેતા વલ્લભદાસ જ્ઞાનાધાર સહી દાં ગોક- ૧ મેતા દુલ્લભાચ ત્રીકમજીની સહી દાં
લદાસ જ્ઞાનાધાર. અમૃતલાલ
- ૧ મેતા વનમાળીદાસ જ્ઞાનાધાર સહી દાં ૧ મેહેતા નરોત્તમ મુળજીની સહી દાં પોતે
ગોકલદાસ. ૧ મુની ઝવેરદાસ દામોદરદાસની સહી
- ૧ પારેખ દુવારકા લખમીચંદ સહી દાં લખ- દાં મુળજી
મીચંદ દીયાલ. ૧ મુની ત્રીભોવનદાસ આણંદજીની સહી
૧ મેતા જમનાદાસ ધનજીની સહી દા. ત્રીકમજી. દાં મુળજી
- ૧ પારેખ મોનજી દામજીની સહી બેચરદામજી. ૧ મુની પરમાણંદ માધવજીની સહી દાં
૧ દોશી રામજી ખોડીદાસ સહી દાં કરસનજી મુળજી.
- ભાઈચંદ. ૧ ભૂતા જીવરાજ લવજીની સહી દા. પોતે
એ વગેરે ખીજી સહીઓ છે.

ભાવનગરની ન્યાતે કરેલો ઠરાવ.

॥ સત્યમેવ જયતે ॥

અમો શ્રી ભાવનગર કપોળ જ્ઞાતી ભાઈઓ નીચે સહી કરનારાઓ સર્વે એક વીચારથી ઠરાવીએ છીએ કે મહુવામાં ગોરડીઆ નરોત્તમદાસ મંગળદાસની દીકરી બાઈ મણી સાથે મહુવાના રહીસ પારેખ લવજી વીડલના દીકરા માધવજીનાં લગ્ન સંવત ૧૯૪૯ ના સુમારે માહા શુદ્ધ ૫ ના રોજ કરેલાં ને પછી યોગજ માસમાં એટલે સંવત ૧૯૫૦ ના પોશ માસમાં એ કન્યા ઉપર ખીજી શોક લાવવા માટે લવજી પારેખે તેના દીકરા માધવજીનું વેશવાળ મહુવાના રહીસ ગાંધી દેવરાજ માવજીની દીકરી સાથે કર્યું તેને માટે ગોરડીયા તરફથી મહુવા જ્ઞાતી ભાઈઓ પાસે એ હકીકત જાહેર કરી અને તે ઉપરથી ટુંક મુદતમાં તે પરણીત કન્યાને કોઈ જાતનો દોષ નહોં છતાં ખીજી વખત લવજી પારેખે તેના દીકરાનું વેશવાળ કર્યું તે મહુવા જ્ઞાતી ભાઈઓની નજરમાં ગેરવાળખી ગણાણું સખખ પારેખ લવજી તથા ગાંધી દેવરાજને કહી કરેલું વેશવાળ અળસાવી એવો ઠારવ કર્યો કે સંવત ૧૯૫૧ ના વૈશાક શુદ્ધ ૨ સુધી લવજી પારેખે તેના દીકરા માધવજીનું ખીલકુલ વેસવાળ કોઈ જગોએ કરવું નહોં અને તે પછી ગોરડીઆ નરોત્તમદાસની દીકરી માધવજી વેરે પરણાવેલી છે તે બાઈમાં દરદ વીગેરે નો દોષ માલુમ પડે અને લવજીને તેના દીકરાનું ખીજી જગોએ વેશવાળ કરવા જરૂર ન- જાય તો જ્ઞાતી ભાઈઓને એ હકીકત જાહેર કરવી અને તે ઉપરથી જ્ઞાતી ભાઈઓની ન- જરમાં ખીજી વેશવાળ કરવાની લવજીને છુટ આપવા બ્યાજખી લાગે અને હુકમ આપે તો લવજીએ ખીજી વેશવાળ કરવું. આ કરેલો ઠરાવ લવજીએ મંજુર રાખી દેવરાજ ગાંધીને ત્યાં કરેલું વેશવાળ છોડી દીધું તે પછી જ્ઞાતે આપેલી મુદતની દરકાર નહોં રાખતાં એ મુ- દતની અંદર જાફરાવાદમાં લવજીએ તેના દીકરા માધવજીનું વેશવાળ કર્યું એ વાત ખરી જ- ણાતા ગોરડીઆ તરફથી મહુવા જ્ઞાતી ભાઈઓને એ હકીકત જાહેર કરી તે ઉપરથી મહુ- વેથી સરવે જ્ઞાતી ભાઈઓએ જાફરાવાદના આપણા જ્ઞાતી ભાઈઓને ખખર આપ્યા કે

લવજીના દીકરાનું વેશવાળ ત્યાંના મોરા ભટુર તેજપાળની દીકરી સાથે આંહીની નાતે કે રેલા ઠરાવ વીરૂધ્ધ કરેલ છે માટે તેનાં લગ્ન થતાં અટકાવે આ પ્રમાણે મહુવા જ્ઞાતી ભાઈઓના લખાણથી જાહેરાવાદના જ્ઞાતી ભાઈઓએ એ કન્યાની ખૂને તથા તેના ભાઈને લગ્ન નહીં કરવાનો હુકમ આપ્યો તે વખત મહુવાવાળા પારેખ લવજીની વહુ પણ જાહેરાવાદમાં હતી તેણે તથા ભટુર વોરાની વહુએ નાતના કહેવાની દરકાર નહીં રાખી જીલ્લો જવાબ આપ્યો જેથી જ્ઞાતી ભાઈઓએ લગ્ન નહીં થવા અદોષરત્ત આજ્ઞાથી વીગેરેને કહીને કર્યો ઉપરાંત લવજીની વહુ જ્ઞાતી ભાઈઓને કેટલાક અપરાધો કહી વેશવાળ કરેલી કન્યાને લઈ મહુવા તરફ રવાને થઈ આવત જાહેરાવાદના જ્ઞાતી ભાઈઓએ તાર અને કાગળોથી મહુવા જ્ઞાતી ભાઈઓને ખબર આપ્યા કે નાતના હુકમ વીરૂધ્ધ તથા અપમાન કરી લવજીની વહુ એ કન્યાને લઈ લગ્ન કરવા મહુવામાં આવેલી છે તેને તેમ કરતાં અટકાવે. જાહેરાવાદની નાતે ભટુર વોરાની વહુ તથા તેના દીકરાને તથા લગ્ન થનાર કન્યાને જ્ઞાતીથી તીરસ્કાર આપેલ છે આ લખાણથી મહુવાના સરવેના જ્ઞાતી ભાઈઓએ જાહેરાવાદથી આવેલ ખબર એ લવજીને જણાવી ભટુર વોરાની દીકરીને લગ્ન વાસ્તે તમારી વહુ તેડી આવેલી છે પણ તેની સાથે લગ્ન કરવાં નહીં તેમ તેના સંસર્ગ પણ કરવો નહીં આ રીતે ખબર આપ્યા પછી મહુવા જ્ઞાતી ભાઈઓએ આપેલ ઓરડરની દરકાર નહીં રાખતાં કોઈને પણ જાણ કર્યા સીવાય એ લવજીએ છુપી રીતે જ્ઞાતી રીતી તથા ધર્મ રીતે વીરૂધ્ધ પોતાના દીકરા ભાઈવજીને જાહેરાવાદથી આવનાર કન્યા કાશી સાથે લગ્ન કર્યું જેની કે વળતે દીવસ સર્વ ભાઈઓને ખબર પડી અને તે ઉપરથી જ્ઞાતી ભાઈઓએ કામ વાસ્તે એકઠા થવા અને લવજીએ ગુનાહ ભરેલું કૃત્ય કર્યું છે એમ સર્વેએ સ્વીકાર કરી તેને જ્ઞાતી બહાર મુકવાનો વીચાર નીચે કર્યો પરંતુ ગોડીઆ મુળજી વીગેરે ભાઈઓનું કહેવું કે અમુક જાતનું લાણું કરી સરવેને ખબર આપવા જોઈએ અને એ લાણું લવજીને નહીં આપવાથી હવે પછી કોઈ જ્ઞાતી ભાઈઓને પોતાને ઘેર અવશર આવશે ત્યારે તેને લવજીનું નોતરું આદ કરવામાં અપવાદ રહેશે નહીં આ આવત શેઠ મોનદાસ વીગેરેનું કહેવું કે એ લાણું લવજીના લાગતા વળગતા લેશે નહીં માટે લાણું કરવા જરૂર નથી તથા એ લવજીને અમુક મુદ્દે નાતમાં લેવો તેને માટે ગોરડીઆ વીગેરે ભાઈઓનું બોલવું કે લાણું કર્યા વીના અથવા નાત તરફથી લવજીને ટાળી ભોજન કરાવ્યા વિના ખીજને અડચણ આવે એટલે તેમ કરવું જોઈએ તથા મુદત નહીં નાખતાં જ્ઞાતીની નજરમાં આવે તે વખત લવજીને પંગતીમાં લેવો આ આવતમાં મતભેદ થવાથી આ વાત અગાઉ સરવે જ્ઞાતી ભાઈઓએ લવજીને નાત બહાર મુકવા નાતના ચૌપડામાં ઠરાવ લખેલ તેમાં સહીઓ થઈ નહીં હેવટ મોનદાસ શેઠના કહેવા પ્રમાણે નાતમાં લવજીને પંગતી આપવી અને તેને માટે મોસુફ શેઠના કહેવા મુજબ તેઓને ગળે હાથ મુકી પ્રતીજ્ઞા લીધી પણ તે વાત નહીં કબુલ કરતાં જ્ઞાતી ભાઈઓ મોનદાસ શેઠ જે વખત નાતમાં લેવા ચઢાય તે વખત જ્ઞાતી ભાઈઓએ વાંધે નહીં લેવા શેઠ મજકુરે લેખી કબુલત આપવા કહ્યું તે વાત ગોરડીઆ વીગેરે ભાઈઓની ધ્યાનમાં નહીં આવી એટલા માટે કે પ્રતીજ્ઞા લીધા છતાં વિશ્વાસ નથી રાખતા તે સર્વનું અપમાન કર્યા બરાબર છે આ નીરણુય થવામાં અમુક વખત ગયો દરમ્યાન તરેડના કલ્યાણુ સંઘવીના ઉત્તર કાર્યને માટે જ્ઞાતી ભોજન કરાવવામાં પોતાને ત્યાંથીજ લવજીને બહાર મુકવ

સંઘવી મજકુરે વાંધો લીધો જ્ઞાતી ભાઈઓએ નાત તરફથી નોતરાં મોકલાવી લવજીનુ ધર બાદ કર્યું તેમાં શેઠ મોનદાસ વીગેરે અમુક ભાઈઓ જન્મવા ન આવ્યા અને તે ભાઈઓ સરવે એકઠા થઈ લવજીને નાત બાર મુકવા લેખી ઠરાવ કર્યો. આ પ્રમાણે લવજીને કમુરપાત્ર બને પક્ષ તરફથી સરખો ગણી છેવટ ઉપર બતાવ્યા મુજબ મતભેદ થવાથી બંને પક્ષના અવસરે જુદા જુદા જન્મવા લાગ્યા જ્યુ લવજીને નાતથી તીરસ્કાર આપેલો કાયમ રાખી તેને નોતર ન આપ્યું એ વહીવટ ચાલ્યો પછી ચાલતી સાલના કારતક વદ ૧ ના રોજ લવજી નાતના મકાનમાં પોતાના ખુલાસા માટે બેઠો તે ઉપરથી બંને પક્ષના ભાઈઓ એકઠા થઈ લવજી લેવાને માટે ગોરડીયા તરફથી એમ કહેવામાં આવ્યું કે બપોરે આ બાબતને માટે મતભેદ થએલ છે ત્યારે ત્રાહીત નાતીલાને બંને પક્ષવાળાને અખત્યાર આપવો અને જે ઠરાવ કરે તે પ્રમાણે કમુલ રાખીએ તેના જવાબમાં શેઠ મોનદાસ વીગેરેનું કહેવું કે જે ત્રાહીત પચોને ટેકવવામાં આવે તે કારતક વદ ૧૦ સુધી હાજર થઈ ફેસલો ન આપી શકે તો કારતક વદ ૧૧ ના રોજ લવજીને પંગત આપ્યા પછી પંચો નીકાળ કરે તે કમુલ રાખવું આ વાત અધીત છે કેમકે લવજીને જ્ઞાતીએ પંગતી આપવા પછી ઈનસાફ પંચોને આપવાપણું રહેતું નથી એમ ગોરડીયા વીગેરેનું કહેવું થયું તે વાત શેઠ મોનદાસ વીગેરેના ધ્યાનમાં નહીં આવતાં જાકરાવાદની નાતે લવજીના દીકરા માધવજીની વહુ કાશીને તીરસ્કાર આપેલો છે તેથી તેના ખુલાસો મેળવી મહુવા જ્ઞાતી ભાઈઓએ લવજીને મોનદાસ શેઠની નજરમાં આવે તે વખત તે મુજબ પંગતી આપવી અને પડેલી તકરારો બાબત પંચથી નીકાલ લેવો એમ ગોરડીયા વીગેરેએ કહેવરાવ્યું તોપણ એ વાત ઉપર ધ્યાન નહીં આપતાં કારતક વદ ૯ સોમવારે મજકુર લવજીને શેઠની તરફેણમાં રહેનારા ભાઈઓએ પંગતી આપી ઇત્યાદિ બાબત ઉત્તરોત્તર વીસ્તારથી ગોરડીયા તરફના મેહેતા ભગવાન વેલા વીગેરે ભાઈઓએ જુદી જુદી વખત ચાર કાગળો લખી આંહીના જ્ઞાતી ભાઈઓ ઉપર મોકલાવેલ છે જે આ સાથે આંક ૧-૨-૩-૪ મેં સામેલ છે આ સીવાય ગોરડીયા પરશોતમદાસ મંગળદાસ, મેહેતા માવજી ડાઆ, શંઘવી ભગવાન રણછોડદાસ, શ્રી ભુભલીવાળા તથા ગાંધી નરોત્તમદાસ આણુંદજી શ્રી અમરેલીવાળા હાજર થઈ સદરહુ કામ માટે શીહોર ભાવનગર આવી આ વીષેની જ્ઞાતી ભાઈઓને હકીકત જાહેર કરી તે મહુવેથી આવેલા જ્ઞાતી ભાઈઓ ના કાગળમાં લખેલી ખીનાને મળતી છે આ લવજીને પંગતમાં લેવાની હીલચાલ શેઠ મોનદાસ વીગેરેએ શરૂ કરી ત્યારથી ગોરડીયા વીગેરે ભાઈઓ તરફથી તપસીલ સાથે હકીકત જાહેર કરવી શરૂ કરી અને તેને માટે અમારે કેમ કરવું તે ખુલાસા માગ્યા. મહુવેથી લખાણ આવ્યા મુજબ જે શેઠ મોનદાસ વીગેરે લવજીને પોતા એકના તરફથી પંગત આપશે તો એ વાત અધીત હોઇને દોશી ભગવાનભાઈ/ભવાનભાઈની દીકરીના લગ્ન માગશર શુદ્ધ ૫ ના હરેલા અને તેને ત્યાંહા તીરસ્કાર આપેલ લવજીના ભાઈ કેશવજીના ધરની જન આવવાની છે તેમાં ઘણી અડચણ આવવાની જણી મોસુફ ભગવાનભાઈએ તેના વેવાઈ કેશવજી અને મોનદાસ શેઠ વીગેરે તેમના લાગતા વળગતા ઉપર એકથી વધારે તાર તથા કાગળોથી જણાવ્યું કે “ માગશર શુદ્ધ ૫ સુધી લવજીને પંગતી ન આપો ” ઇત્યાદિ તે ઉપર પણ મોનદાસ શેઠ વીગેરે ધ્યાન નહીં આપતાં એ લવજીને ઉપર જણાવ્યા મુજબ મહુવાના સર્વ જ્ઞાતી ભાઈઓની સંમતી સીવાય તરફેણમાં પંગતી આપી ભોજન કરાવ્યું.

આ તકરાર ખુદ મહુવાના જ્ઞાતી ભાઈઓમાં ઉઠેલી છે. જે જે જગ્યાએ આપણા જ્ઞાતી ભાઈઓનો સમુદાય છે તે તે જગ્યાએ વખતે તકરાર ઉઠે છે ત્યાંહાં ત્યાંહાંના ભાઈઓ પોતાની અનુકુળતા પ્રમાણે નીરણુય કરે છે તેમાં ખીજ ગામના જ્ઞાતી ભાઈઓએ વચ્ચે આવવાને માટે વહીવટ નથી. પરંતુ ઉપર જણાવ્યા મુજબ પ્રકત એક મતથી લવજીને કસુર પાત્ર સરખો ગણી તીરસ્કાર આપ્યો માત્ર પેટા તકરારો માટે અભિપ્રાય જુદા પડ્યા. મતલબ બંને જણાએ લવજીને સરખો કસુર પાત્ર ગણ્યો. એ તો ખરી રીતે જણાઈ આવે છે અલબત્ત આ તકરારને માટે જે રીતે ગોરડીયા તરફથી તપસીલ સાથે હકીકત લખાઈ આવેલી છે તે પ્રમાણે શેઠ શ્રી મોનદાસ વીગેરે ભાઈઓ તરફથી પોતાની દલીલ જણાવવા જ્ઞાતી ભાઈઓને ખબર આપવાની જરૂર હતી એમ સરવે માને છે પણ તે પ્રમાણે હાલ સુધી એઓના તરફથી શીહોર અને આંહીના જ્ઞાતી ભાઈઓ ઉપર ખીલકુલ ખબર લંબેલા નથી. તે જોતાં એ ખબર જ્ઞાતી ભાઈઓને આપવાની જરૂર નથી એમ માની અથવા ગમે તે કારણ સમજી ખબર આપેલ નથી ત્યારે તો ગોરડીયા વીગેરે તરફથી આવેલા ખબર ઉપર લક્ષ રાખવો એ જરૂરનું થઈ પડે છે પરંતુ આંહી સર્વ ભાઈઓને બંને પક્ષ તરફ સમુદ્રષ્ટીથી જોવાનું છે તેથી ફક્ત બંને તરફનો વિચાર કરવાની ખાતર એમ કરવું જણાય છે કે આજથી દીવસ ૨૦ સુધીમાં શેઠ શ્રી મોનદાસ વીગેરે ભાઈઓને પોતા તરફથી આ બાબતમાં સર્વ ભાઈઓને હકીકત જણાવવાની હોય અને તે જણાવશે તો સર્વ ભાઈઓ ખુશીથી તે ઉપર ધ્યાન આપશે અને તેને માટે કેમ કરવું તે પણ વીચાર કરશે ઉપરાંત આ બાબતના ખબર દેલવાડા, અમરેલી, નૂકરાવાદ ઇત્યાદિ આપણા કપોળ ભાઈઓમાં જ્યાંહાં વધારે જથ્થાના ઘર છે ત્યાંહાં એ ભાઈઓ આ તકરારને માટે વીચારી શું નીરણુય કરે છે તે જણવાની સરખ ભાઈઓને જરૂર છે પરંતુ હાલ તુરત એ જ્ઞાતી તીરસ્કારવાળા લવજી વીહલના ભાઈ કેસવજીના દીકરાની જન દોશી ભગવાનભાઈ ભવાનભાઈને ત્યાંહાં આવેલ છે તેને માટે શું કરવું એ સવાલ રહે છે.

હાલ સુધી ગોરડીયા વીગેરે ભાઈઓ તરફથી લેખી આવેલા ખબર જો કે તેના એક તરફથી ગણાય તોપણ તથા ખીજી રીતે સાંભળેલા ખબરથી લવજી પારેખને હાલ મહુવામાં જે પક્ષ બંધાએલા છે તે બંને ભાઈઓએ લવજીને સરખો ગુનેગાર ગણી તીરસ્કાર આપેલ છે એ કહેવું શંકા રહીત છે તેને જો કે બંને પક્ષવાળાઓએ એક વીચારથી પંગતમાં લીધો હત ત્યારે તો આ તકરાર વૃક્ષરૂપ થઈ પડત નહીં અને જ્યારે તેમ થયું નથી ત્યારે એક પક્ષવાળાએ લવજીને જ્ઞાતીમાં લેવાય નહીં એમ કહેવું અપવાદ વીનાનું છે અને તેમ છે ત્યારે લવજીની સાથે ભોજન કરનારને પણ દોષીત ગણવા જોઈએ તેથી ભગવાનભાઈને ઘેર જનમાં આવનારમાંથી જે ભાઈઓએ લવજીની સાથે જમવાનું કરેલું હોય તેની સાથે સર્વએ ભોજન વ્યવહાર નહીં રાખવો જોઈએ એમ સર્વ ભાઈઓએ આનીએ સહી કરવી અને ઉપર લખ્યા મુજબ જર્તનું મહુવેથી લવજી સાથે જમીને જનમાં આવનારની સાથે ભોજન કરે તેની સાથે ભોજન વ્યવહાર બંધ કરવો અપવાદ એટલો રાખવાની જરૂર છે કે લવજી સાથે ભોજન કરનારાઓને ત્યાંહાં આંહીના ભાઈઓમાંની વહુ, દીકરી, જમાઇ, બેન કે ભાણેજ તેમાંના કોઈનું વખતે આવવું થાય તો તેની સાથે જમવું ખાવું પણ જ્ઞાતી

સમુદાયના ભોજનમાં તેમના કાઠને પંગતમાં સાથે તેડી જવાં નહીં અને પોતાને ઘેર જ-
માડવાની સર્વ બાધઓ તેને છુટ આપે છે.

અમો વીગેરે ભાઈઓ શીહોર ચોરા સાથે સંબંધ રાખનાર છીએ તેથી આ બાબત
અમો અને શીહોરના ભાઈઓ એકમત થયા છીએ આ ઠરાવ લખતી વખતે શીહોરથી મે-
હેતા ભાઈચંદભાઈ શામજી તથા મેહેતા જીવરાજ કેશવજી તથા દોશી કરશનજી ભાઈચંદ-
ભાઈ તથા મેહેતા ત્રીકમજી વશરામ તથા સંઘવી ગીરધર ગોપાળજી, વોરા વીઠલદાસ રણુ-
છોડદાસ, તથા ચીતળીયા ગોવીંદજી મહાવજી આંહી આવેલા છે તે પણ ઠરાવમાં સહી કરશે
અને તે પ્રમાણે શીહોરના સર્વ જ્ઞાતી ભાઈઓ પણ વર્તશે એમ ઉમેદ રાખીએ છીએ.

આ તકરારને માટે રાજીલા જ્ઞાતી ભાઈઓનો કાગળ શીહોરની નાત ઉપર આવેલ
છે તેમાં પણ લવજીને સાથે જોણું ભોજન કરેલ છે તેમની સાથે તથા લવજી સાથે જોણું
ભોજન કર્યું હોય તેની સાથે ભોજન નહીં કરવાનો ઠરાવ કર્યાના ખબર આવેલા છે તેથી
હાલ ઉપર લખ્યા મુજબ શેઠ મોનદાસ વીગેરે તરફથી ખબર લાંખાઈ આવે અને તે ઉપ-
રથી સુધારો વધારો કરવા દુરસ્ત જણાય કીંવા આ બાબતનો નીકાલ થતાં સુધી લવજીને
સાથે લઈ જોણું ભોજન કર્યું હોય તથા એ જમનારની સાથે જોણું ભોજન કર્યું હોય અને
હવે પછી ભોજન કરે તેની સાથે સર્વ બાધઓએ ભોજન વ્યવહાર બંધ રાખવો.

આ ઠરાવમાં લખ્યા પ્રમાણે કાઠએ લવજી અથવા લવજીની સાથે ભોજન કરનારાઓ-
ની સાથે ભોજન કર્યું હોય અને તે સખસ પોતે કરેલા ભોજન બાબે નાત પાસે પોતાની
હકીકત જાહેર કરી સર્વ બાધઓની સાથે વ્યવહાર કરવા માગણી કરે તો તે સખસ ફરીને
તે બાધઓની સાથે હવે વ્યવહાર ન કરે તેમ ચોકશી કરી રૂ ૧-૪-૦ અંકે સવા રૂપૈયે,
શ્રીનાથજીની ભેટનો તેના ધરનો લઈ તેની સાથે ભોજન વ્યવહાર રાખવામાં કરી
હરકત નથી

સવત ૧૯૫૨ ના માંગશર શુદ્ધ ૬ શુકરવાર તારીખ ૨૨ મી માહે નવેમ્બર સને
૧૮૯૫ ઇસ્વી.

ભાજનગરના.

૧ મેતા દીઆલ લાલજી દાં પોતે.	૧ મેતા પરશોતમ પ્રાગજી દાં ડોસાશેઠ.
૧ મેતા નંદલાલ મકનદાસ દાં જગજીવન.	૧ નાયાણી જીડા ગીગા દાં ડોસાશેઠ.
૧ મેતા જગજીવન મકનદાસ દાં પોતે.	૧ સુની હરગોવીંદ જેઠાભાઈ દાં કેશવજી.
૧ ભુતા પ્રેમજી રઘનાથદાસ દાં પોતે.	૧ કાણુકીઆ તલશીદાસ જેઠા દાં દુલભ.
૧ મેતા જીણા નાન દાં દીઆળ.	૧ મેતા જમનાદાસ જગજીવન દાં લખભીચંદ
૧ મેતા રૂખડ જીણા દાં દીઆલ.	૧ મેતાગોપાલજી પરશોતમ દાં લખમીદાસ.
૧ કાણુકીઆ ગોરધન રણુછોડ દાં જીવણુ.	૧ ગાંધી લવજી શામજી દાં રણુછોડ.
૧ કાણુકીઆ હેમજી રણુછોડ દાં જીવણુ.	૧ ગાંધી રામજી લવજી દાં પોતે.
૧ કાણુકીઆ હરજીવન કુબેર દાં જીવણુ.	૧ શા ભગવાન કલ્યાણજી દાં રણુછોડ.
૧ કાણુકીઆ જીવણુ જમનાદાસ દાં પોતે.	૧ શા ધનજી કલ્યાણજી દાં રણુછોડ.
૧ મેતા મુળજી નરોત્તમ દાં જીવણુ.	૧ ભુતા ખોડીદાસ પરશોતમ દાં પોતે.

- ૧ મેતા દીઆલ આણુંદણ દાં જીવણ.
 ૧ શેઠ કરસન ધનજી દાં ડોશા.
 ૧ મેતા ગીરધર પ્રાગજી દાં ડોસા શેઠ,
 ૧ ખાધ પાન દાં શામજી
 ૧ હકાણી હાઉ હરજી દાં હરીલાલ
 ૧ મેતા જગજીવન જેઠા દાં પોતે
 ૧ મેતા ઓધવજી જગજીવન દાં જગો
 ૧ મેતા હીરજી જેઠા દાં પરશોતમ
 ૧ મેતા લવજી નરજી દાં પોતે
 ૧ મેતા મુળજી જગજીવન દાં પોતે.
 ૧ મેતાં જવેર મુળજી દાં ભવાન.
 ૧ મેતા દામોદર જવેર દાં ભવાન.
 ૧ દોશી ખેડીદાસ માધવજી દાં પ્રાગજી
 ૧ પારેખ લુહા વણારસી દાં ત્રીકમજી
 ૧ મેતા કાલીદાસ મેનજી દાં ગલાખચંદ.
 ૧ ગાંધી માધવજી કલ્યાણજી દાં શામજી.
 ૧ પારેખ પ્રેમજી જુહા દાં પોતે
 ૧ શંઘવી ગાંડા લવજી દાં પોતે.
 ૧ શીતળીઆ હરખા રવજી દાં પોતે.
 ૧ શીતળીઆ તરભોવન વીઠલ દા. હરખજી.
 ૧ શા નારણુ વાલજી.
 ૧ શા ઘેલા નાગજી દાં લવજી.
 ૧ શેઠ જવેર દીઆળ દાં ડોસા કરશનજી.
 ૧ શા રાધવજી મુળજી દાં ભવાન.
 ૧ શા નથુ મુળજી દાં ભવાન.
 ૧ શા ગોવીંદજી નથુ દાં ભવાન.
 ૧ શુખડીઆ વનમાળી વાલજી દાં ભવાન.
 ૧ શુખડીઆ ખીમજી વાલજી દાં ભવાન.
 ૧ ગાંધી ગીરધર કલ્યાણજી.
 ૧ શા રધનાથ ખેચર દાં ત્રીભોવન
 ૧ શા ગીરધર રગનાથ દાં ત્રીભોવન.
 ૧ મેતા કરશન વીઠલ દાં ત્રીભોવન.
 ૧ ગાંધી કેસવજી વીઠલ દા. દાકરસી.
 ૧ ગાંધી હરખા વીઠલ.
 ૧ ગાંધી વીરજી વીઠલ.
 ૧ મેતા માધવજી ત્રીકમજી દાં દુલભદાસ.
- ૧ મેતા જેઠા પરશોતમ દાં ગાંડાલાલ.
 ૧ મેતા હરજીવન પુંજ દાં શામજી.
 ૧ મેતા નારણુ મોરાર દાં શામજી.
 ૧ શંઘવી રવજી વરતા દાં પોતે.
 ૧ શેઠ ખીમજી ધનજી દાં ડોસા કરશનજી.
 ૧ મેતા રામજી પુંજ દાં કરશનજી પરશોતમ
 ૧ મેતા ખુશાલ હરજીવન દાં પોતે.
 ૧ મેતા દુવારકાદાસ કંકલ.
 ૧ ગાંધી નારણુ શામજી દાં કાલીદાસ.
 ૧ પારેખ મુળજી આણુંદણ દા. પોતે.
 ૧ મેતાં દુલભજી માવજી.
 ૧ મેતા કલ્યાણજી મેનજી દાં દુલભજી.
 ૧ શેઠ નરોત્તમ હશરાજ દાં ડોસા કરશનજી.
 ૧ શા જુહા હરજીવન દાં ડોસા કરશનજી.
 ૧ ગાંધી ભાણુ શામજી દાં મોતી.
 ૧ મેતા હરજીવન હેમરાજ દાં ગાંડો.
 ૧ મેતા શામજી કમલંશી દાં ત્રીભોવન.
 ૧ મેતા મોના પ્રેમજી દાં નદવજી જોરધના.
 ૧ મેતા વનમાળી જીવજી દાં મોતીલાલ.
 ૧ વોરા મોતી જીવરાજ.
 ૧ મેતા કેશવજી દીઆળ.
 ૧ શંઘવી કાનજી ઝીણા દાં હરજીવન.
 ૧ શંઘવી હરજીવન લવજી દાં પોતે.
 ૧ મોદી વનમાળી વેલજી દાં દુલભ.
 ૧ મોદી લાધાં વેલજી દાં દુલભ.
 ૧ મોદી માધવજી વેલજી દાં દુલભ.
 ૧ મોદી નારણુ રતનજી દાં રામજી.
 ૧ મોદી રામજી રતનજી દાં પોતે.
 ૧ મોદી મોતી રતનજી દાં રામજી.
 ૧ ગાંધી નારણુ વાલજી.
 ૧ મેતા પીતાંબર પરજી.
 ૧ મોદી વાલજી ગોવીંદજી.
 ૧ શાફડીઆ ઓધવજી લાલજી.
 ૧ મેતા વનમાળી મોતી.
 ૧ ગાંધી ઓધવજી વાલજી.
 ૧ મુખડીઆ ઝીણા અખજી.

૧ શંઘવી હીરજી વરતા દાઠ પોતે.

૧ મેતા ત્રીભોવન ત્રીક્રમ.

૧ મેતા રણછોડ હરજીવન.

૧ મેતા મનોર ભીખા.

૧ મેતા ગીરધર જોડા.

૧ વોરા મોરાર સુંદરજી.

૧ મેતા પ્રાગજી નદવજી.

૧ મેતા પરમાણુદ કાળીદાસ.

૧ મેતા માધવજી હેમજી.

૧ મેતા જમનાદાસ હેમજી.

૧ મેતા પરજી આધવજી.

૧ મેતા મુલજી સુંદરલાલ.

૧ મેતા લાલજી મેધજી.

૧ કોઠારી ગોવંદજી ધોલા દા. ચતરભજ.

૧ કોઠારી જોડા દેવચંદ સહી દા. પોતે.

૧ કોઠારી રણછોડ દેવચંદ દા. કેશવલાલ.

૧ કોઠારી નથુ દેવચંદ દા. જોડા દેવચંદ.

૧ કોઠારી મનોર દેવચંદ દા. જોડાભાઈ.

૧ કોઠારી આધડ કલાણુજી દા. જમનાદાસ.

૧ કોઠારી ચકુ કલાણુજી દા. જમનાદાસ.

૧ કોઠારી જમનાદાસ કલાણુજી દા. પોતાના.

૧ કાણુકીઆ ભવાન રગનાથ દા. પોતાના.

૧ કાણુકીઆ આધડ રઘનાથ દા. ભવાન.

૧ કાણુકીઆ તરભોવન રગનાથ દા. ભવાન.

૧ મોદી હીરજી ભીમ દા. દુલભના.

૧ મોદી દુલભ જગજીવન દા. પોતાના.

૧ મોદી દેવચંદ જગજીવન દા. દુલભ.

૧ મોદી વીઠલ જગજીવન દા. દુલભના.

૧ મોદી કુમેર ગોરધન દા. પોતાના.

૧ શા નદવજી ગોરધન દા. પોતાના.

૧ શા કાળીદાસ ગોરધન દા. પરમાણુદ.

૧ શા મન ગોરધન દા. પરમાણુદ.

૧ શા નથુ ગોખર દા. પરમાણુદ.

૧ શા દેવચંદ ગોરધન દા. પોતે.

૧ શા ગીરધર ગોરધન દા. પોતે.

૧ દોશી મુળચંદ રૂપજીની સહી દા.

બાળકરસન મુળચંદ.

૧ મેતા અમાઈદાસ દરખા.

૧ શા માધવજી ગોરધન દા. પોતે.

૧ શા વીઠલ લખમીચંદ દા. ભવાન.

૧ રોઠ ભવાન લખમીચંદ દા. પોતે.

૧ મોદી દીઆળ હેમજી દા. ગોપાળજી.

૧ મોદી આણુદજી ભવાન.

૧ મોદી છગન ભવાન.

૧ મોદી મગન ભવાન.

૧ મોદી કીલા જોડા.

૧ મેહેતા નારણ ચતરભજ.

૧ મેતા હેમરાજ નારણ દા. ભગવાન.

૧ મેતા વણારશી નારણ દા. ભગવાન.

૧ કોઠારી શામજી લવંજી દા. ભગવાન.

૧ કોઠારી તરભોવન લવજી દા. ભગવાન.

૧ મેતા છગન હેમરાજ દા. ભગવાન.

૧ વોરા માવજી જોરામ દા. ભગવાન.

૧ મહેતા આપુ મોતી દા. પ્રાણુજીવન.

૧ મેતા વીઠલ લાલજી દા. દીઆળ.

૧ મેતા ગીરધર લાલજી દા. દીઆળ.

૧ મેતા જશરાજ ગીગા દા. દુલભ.

૧ કાણુકીઆ ભગવાન નરશી દા. ભવાન.

૧ કાણુકીઆ આણુદજી શુંદરજી દા. ભવાન.

૧ મેતા વાલજી જોરાજ દા. ભવાન રગનાથ.

૧ મેતા ગોખર લાલજી દા. મોતીલાલ.

૧ મેતા ગીરધર કાળીદાસ.

૧ વાલીઆ વાલજી ત્રીક્રમ.

૧ મેતા બાણુજી હંશરાજ.

૧ મેતા હરજીવન પરશોતમ.

૧ શાકીઆ રતનજી લાલજી.

૧ શાકીઆ ગોપાલજી લાલજી.

૧ મોદી નદવજી પદમશી.

૧ મેતા કાળા ખુશાલ દા. ગોવિંદજી નથુ.

૧ મેતા દામજી મેધજી.

૧ મેતા આણુદજી બેચર.

૧ મેતા માધવજી બેચર.

૧ મોદી છગન આધવજી.

૧ મુની લાલજી હંશરાજ.

૧ આઘ જોદાવરીની સહી દા.

આળકરશન મુળચંદ.

૧ આઘ મણીની સહી દા. આળકરશન મુળચંદ

૧ મેતા ભાઈચંદ પરશોતમ.

૧ કોઠારી ગાંડા બેચર.

૧ મેતા નારણદાસ પ્રાણુજીવન.

૧ મેતા ખુશાલદાસ ભાણુજી તંબુવાળા.

૧ વળીઆ ત્રીકમ લવજી.

૧ વોરા ગીરધર કાળીદાસ.

૧ પારેખ હીરજી ગોપાળજી.

૧ વોરા ત્રીભોવન નાથા દા. છગન ભાઈદાસ.

૧ મેતા જગજીવન પદમસી.

૧ મેતા મેરાજ શુદંરજી.

૧ મેતા મોતી શુદંરજી.

૧ મેતા ગાંડા પદમસી.

૧ મેતા નારણ પદમસી.

૧ મેતા હાજી ગોપાળજી.

૧ મેતા ગોરધન પરશોતમ.

૧ મોદી ગીરધર ભીમ.

૧ ગાંધી પીતામર કરશન.

૧ પારેખ જેઠા ધનરાજ.

૧ મોદી ગીરધર ગોપાળજી.

૧ શેઠ ભાણુ મુળજી.

૧ મોદી જશરાજ ઝાગજી.

૧ મેતા રૂપા અખંજી.

૧ મેતા મનોર કલાણુજી.

૧ શા વલ્લભ જગજીવન.

૧ મેતા હેમરાજ રંગનાથ.

૧ ગાંધી નારણ શામજી.

શ્રીહોરવાલા.

૧ મેતા ભાઈચંદ શામજી.

૧ મેતા જીવરાજ કેશવજી.

૧ દોશી કરશનજી ભાઈચંદ.

૧ મેતા ત્રીકમજી વશરામ.

૧ વોરા વીઠલ રણુજીડ.

૧ ચીતળીઆ ગોવીંદજી માવજી.

૧ શંઘવી ગીરધર ગોપાળજી.

૧ મેતા જમનાદાસ જેકરશન.

૧ પારેખ ભગવાન કેશવજી.

૧ મેતા ગોકળદાસ જેઠાભાઈ.

॥ શ્રી ॥

આંક ૩

સ્વસ્તીશ્રી શીહોર મહાશુભસ્થાને પુનઃ રાધે સર્વે ઉપમા લાયક મેહેતા શ્રી ૫ બાઈ-
ચંદ્રબાઈ શામજી તથા મેહેતા કેશવજી હરખજી તથા દોશી ઓધવજી મહાવજી તથા દોશી
કરશનજી બાઈચંદ્રબાઈ તથા ભુતા ત્રીકમજી કંલ્યાણજી તથા મેહેતા ત્રીકમજી વશરામ તથા
મેહેતા વનરાવન ઠાકરસી તથા શંઘવી ગીરધર ગોપાળજી તથા મુની કુરજી ભવાન તથા
મેહેતા હંસરાજ વાશજી તથા ભુતા મુળજી ઓધવજી તથા મેહેતા ગોકળદાસ જોઠાબાઈ
તથા ભુતા ગોખર કુરજી વીગેરે કપોળ મહાજનન સમસ્ત.

પ્રતિશ્રી મહુવા અંદરથી લાંબુ કપોળ જ્ઞાતી નીચે સહી કરનાર વીગેરેના જે શ્રીકૃષ્ણ
વાંચવા વિશેષ લખવાનું કે આંહીની જ્ઞાતીએ પારેખ લવજી વીહલને ગુદસ્ત સાલમાં પંકતીથી
બહાર મુકેલ છે અને એ હકીકતથી આપ સર્વે બાઈઓ વાકીફ હશે. લવજીને પંકતી
બહાર મુક્યા પછી તેના સંબંધી અને લાગતા વળગતાની ઉશકેરણીથી એકત્ર જ્ઞાતી ભોજન
વ્યવહારમાં અમારાથી સામાવાળા જુદા પડેલા છે તેઓ જુદા પડ્યા પછી લવજીને પંકતી
આપેલી નહીં હતી પણ તેઓને ધરાદો કાઠપણુ વખત જ્ઞાતી બાઈઓ એક મત ન થાય
તોપણુ પોતાના પક્ષે લવજીને પંકતીમાં લેવો એવી હીલચાલ વખતો વખત થયા કરતી.

લવજી ચાલતી સાલના ઠારતક વદ ૧ વાર ના રોજ જ્ઞાતીને વડે
બેઠો આ ખખર અમેને પડવાથી અમેએ શેઠ મોનદાસને કહેવરાવ્યું કે
લવજીને સમજવી ઉઠાડવો જોઈએ ત્યારે શેઠ મોસુકે અમેને કહેવરાવ્યું કે કેવી રીતે લવ-
જીને સમજવી ઉઠાડવો ત્યારે તેના જવાબમાં અમેએ કહ્યું કે લવજીની તકરારની આખતમાં
જે જ્ઞાતી બાઈઓથી નીકાલ કરવામાં અમારી આડખીલ નથી.

સરદહુ હકીકત અમેએ સાંભળ્યા પછી અમેને કહેવરાવ્યું કે ગામમાંથી જે જ્ઞાતી
બાઈઓને નીમીએ તેના જવાબમાં અમે જણાવ્યું કે આપણા ગામમાં આપણી જ્ઞાતીમાં
પક્ષ પડ્યા છે અને તેને લીધે અન હુખાય છે માટે એકમતે સુલભ રીતે નીકાલ થશે નહીં
જો તમારી મરજી હોય તો બહાર દેશાવર આપણા જ્ઞાતી બાઈઓમાંથી પંચ નીમી તે-

એને બોલાવી તેનાથી ફેસલો લેવા તમારી મરજી હોય તો અમારી ના નથી આ અમારી માગણી કયુલ રાખી હતી પણ તેમના તરફથી ફરી એવું કહેવા આવ્યું કે આપણે પંચ નીમી તેઓને લખી આપીએ અને પંચો ફેસલો કર્યા પહેલાં કદી એવું ફરમાવે કે લવજીને પંકત આપો અને ફેસલો પાછળથી આપવામાં આવશે તો લવજીને પંકતી આપવી પડશે એ વાત તમો કયુલ કરો તો અમારે પંચ નીમવામાં વાંધો નથી એવો શેઠના તરફથી જવાબ મળ્યો.

પંચ એ પ્રમાણે કહે એ વાત અમોને તો સંભવીત લાગી તહીં તોપણ રાસ્તી રીતે નીકાલ થઇ જાતીમાંથી કલેશ દૂર થતો હોય એ ઉત્તમ પક્ષમાની તેઓના કહેવા પ્રમાણે પંચ લવજીનો ફેસલો કર્યા પહેલાં પંકતી આપવાનું ફરમાવે તો તે ફરમાન અમારે અમલમાં લાવવું એમ અમોએ કયુલ કર્યું.

શેઠ મોનદાસ ગ્યંબક અને તેઓના પક્ષવાળા અને અમારી વચ્ચે ઉપરની વાત મુકર થયા પછી તેઓ પક્ષવાળામાંથી અમારી સાથે વહેંચે લવજીને ઉઠાડવા અને ઉપરના ખચર તેને આપવા સાર શેઠ મહોનદાસે ફરમાવ્યું તેથી અમે વહેંચે ગયા અને લવજીને ઉપરની હકીકતથી વાકીફ કરી ઉઠવાને કહ્યું લવજી ઉઠી બહાર ચાલ્યો તે દરમિયાનમાં અમારી સાથે સામા પક્ષવાળા જે ગૃહસ્થો આઢ્યા હતા તેમાંથી લવજીને કાંઈ સુચના કર્યાથી પાછો લવજી આવી વંડામાં બેઠો અમે ઘણું સમજાવ્યા છતાં ઉઠ્યો નહીં છવટ લાઇલાને અમે આવેલા સર્વ બાઇઓ સા સાને ઠેકાણે ગયા.

ત્યાર બાદ એ દીવસ ગયા પછી સામા પક્ષવાળા પૈકી દોશી જાદવજી બોડીદાસ તથા મોદી બેચર નરશી તથા ભુતા નારણ વાલજી અને ગાંધી મુળજી માવજી એ ચાર ગૃહસ્થો અમારી પાસે આવ્યા અને અમોને કહ્યું કે બહારનું પંચ કરવા તમોને જે કયુલત અમારા પક્ષે આપી હતી તે શકત તમારા માનની ખાતર આપી હતી. અને હજી પણ અમે તમને કહીએ છીએ કે જે તમારે પંચ કરવું હોય તો પંચ કારતક વદ ૧૦ ની અંદર ન આવી શકે તો આપણે સર્વેએ કારતક વદ ૧૧ ના દીવસે લવજીને પંકતમાં લઇ લેવો અને પછી પંચ જે પ્રમાણે ફેસલો કરે તે પ્રમાણે વર્તવું એવો લેખી કરાર તમો લખી આપો તો અમારે કયુલ છે.

આ તેના કહેવાના જવાબમાં અમોએ તેઓને જણાવ્યું કે જ્યારે આપણે એકમતથી ઉપરની બાબતનો ફેસલો લેવા પંચ નીમીએ અને પંચના ગૃહસ્થોને કારતક વદ ૧૦ ના અંદર બોલાવીએ તે બોલાવવાની સગવડ કરવામાં જોઇએ તેટલો ખર્ચ નાત તરફથી કરવામાં આવે તેની મંજૂરી આપવા અમે તૈયાર છીએ પરંતુ કાંઈ વેળા પંચના ગૃહસ્થો તે મુદતે આવવું ન બની શકે અને દરમિયાનમાં આપણે લવજીને પંકતમાં લઇ લેવો એ વાત ઘણી અવિવેક વાળી અને આપણે જેને ફેસલો કરવા અધિકાર આપી બોલાવીએ તેઓનું અપમાન કર્યા બરાબર ગણાય અને તેમ કરવાથી તો બહાર આપણા જાતી બાઇઓમાં આપણી વધારે નાલેશી ગણાય ત્યારે તેઓનું કહેવું કે અમો તો તમોને કહી ચુક્યા છીએ કે લવજીને કારતક વદ ૧૧ અમે પંકતીમાં લઇ લેશું તમારો મત અમારા કહેવા પ્રમાણે ન થતો હોય તો અમારા પક્ષે આ વાત ચોક્કસ ઠરાવી છે માટે જેમ તમારી મરજી.

ઉપર પ્રમાણે તેઓની સાથે વાત ચીત થવાથી તેઓનો ચોક્કસ ધરાદે અમોને જણાઈ આવ્યો. તો પણ અમોએ તેમને કહેવરાવ્યું કે તમારે લવજીને જ્યારે તમારી ધારેલી મુદતે જ હરેક પ્રકારે પંક્તી આપવી એમ હોય તો સુગમતા વાળો એક એવો રસ્તો છે કે લવજીના દીકરાની વહુ જે જાફરાવાદની રહેનાર છે તેને તથા તેની મા વીજેરેને જાફરાવાદની જાતીએ પંક્તીથી દુર કરી તેની સાથે વ્યવહાર નહીં કરવા આપણને ખબર આપ્યા હતા અને આપણને જણાવ્યું હતું કે તે બાઈને તેડી લવજીની વહુ મહુવે પોતાને ઘેર આવ્યા છે માટે તમે બંદોબસ્ત કરો એ ઉપરથી આપણે સંવાનુંમતે લવજીને ઉપરના ખબર આપી કોઈ જાતનો સંસર્ગ નહીં રાખવા કહેતાં એ વાત તેણે કચુલ રાખી છતાં જાતીનો તીર-સ્કાર કરી જાતી રીવાજથી ઉલટી રીતે વર્તી સંસર્ગ રાખ્યો એ વાત સાબીત થવાથી આપણે લવજીને પંક્તથી દુર કરેલ છે. અને એ બાઈની માને હજી સુધી જાફરાવાદની જાતે પંક્તમાં લીધી નથી માટે એ બાઈ જાફરાવાદ જઈ ત્યાંના જાતી બાઈઓને અરજ કરે અને તે જાતી બાઈઓ તેને પંક્તી આપે તો પછી આપણે લવજીને પંક્તીમાં લેવાને કોઈ જાતની અટકાયત નહીં કરતાં પંક્તીમાં લેઈએ અને આપણા ખીજા વાંધા છે તેનો નીવેડો પંચના હાથથી લેવા ઉપર રાખીએ એ પ્રમાણે કહ્યું ત્યારે તેઓએ તેઓના પક્ષવાલાને પુછી જવાબ આપવા જણાવ્યું પણ તેનો જવાબ અમને અધાપી સુધી મળ્યો નહીં ત્યારે અમોને આશ્ચર્ય લાગ્યું કે તેઓ જે પ્રમાણે અમારા રૂબરૂ બોલ્યા છે તે પ્રમાણે તેઓ કરવે એ વાત અમોને વધારે સંભવિત લાગી કારણ કે જ્યારે તેઓએ ધર્મ પક્ષ બાજુ ઉપર રાખી ઉઘાડો લવજીને પક્ષમાં લઈ તેઓની મરજી પ્રમાણે કરવું ધારે છે ત્યારે તેઓ એ પ્રમાણે કરે તેમાં અમોને નવાઈ લાગી નહીં તેઓ પોતાના ધરાદાનો અમલ કરશે ત્યારે તો કંકાશ હુંકો કરવાને બદલે જોર વધશે એવીજ ધારણા તેઓ રાખી બેઠા છે એવું ચોખ્ખી રીતે અ પ્રસંગે અમોને જણાઈ આવ્યું છે.

સદરહુ હકીકત બન્યા બધી આપ જાતી બાઈઓને કામગી લખી અમોએ તે વખતે ખબર આપેલા છે.

કારતક વદ ૮ રવીવારે અમોને એવા ખબર મળ્યા કે રોઠના પક્ષવાળાઓએ અમારી રૂબરૂ જે પ્રમાણે કહ્યું હતું તે પ્રમાણે કરવા માટે તેઓ એકઠા થયા છે અને એ વાત અમલમાં લાવશે આ ખબર અમોને મળ્યા પછી થોડી વારે ભાવનગર તરફથી આઠ દસ તાર શેઠ અને તે પક્ષના ખીજા ગૃહસ્થો ઉપર આવ્યાના ખબર મળ્યા તેમાં તેઓને એમ જણાવ્યું હતું કે લવજીને પંક્તીમાં લેવો નહીં અને એ વીચાર બંધ રાખવો સર્વોચ્ચ હકીકત કામગીમાં લખશું તેથી વાકીશ થાવું આ પ્રમાણે ભાવનગરની તરફથી તાર આવ્યા છતાં પોતાના મમતને વળગી એ ઉપર લક્ષ નહીં રાખતાં વળતે દીવસ રોઠના પક્ષવાળાએ જમણવાર કરી તે દીવસે પણ ભાવનગરવાળા તરફથી લવજીને મુકીને જમવા તાર આવ્યા હતા તેમ છતાં તેજ રોજ (એટલે કારતક વદ ૯ સોમવારે) લવજીને તેઓએ પંક્તીમાં લીધો છે.

ભાવનગરના તારો આવ્યા છતાં તેની અમાન્યતા કરી તે પક્ષવાળાએ લવજીને પંક્તીમાં લીધો છે એ બાબતના ખબર અમોએ આપ સાહેબોને તારથી આપેલા છે માટે હવે વીનંતી કરવાની કે એ લવજી તથા તેની સાથે સંસર્ગ રાખનારાઓની સાથે કેવી રીતે અમારે વ્યવહાર રાખવો એ બાબતનો ખુલાસો મહેરબાની કરી વેલાસર લખી મોકલવા કૃપા કરો.

- સંવત ૧૯૫૨ ના કારતક વદ ૧૨ા ગુરુવાર તારીખ નવેમ્બર સને ૧૯૫૫.
- ૧ મેતા બાગાવાલા સહ દ. મીડા જીવા. ૧ પારેખ પુન્ન હશરાજની સહ દાં પ્રાગજી.
- ૧ પારી ગગા ઉકાની સહ દા. જગજી. ૧. ડુંગરશી.
- ૧ વોરા અદરજી પીતામરની સહ દા. ગોકળ ૧ ઘોળકીઆ પરમાણુદ પરશોતમની સહ દાં વાલજી. પ્રાણજીવન.
- ૧ વોરા વાલજી પીતામરની સહ દાં ગોકળ ૧ પારેખ નથુ માહાવજીની સહ દાં જેઠા નથુ. વાલજી. ૧ મેતા ભગવજી શહી દાં જીવા ગીત્ર.
- ૧ પારી વીરજી ઉકરડાની સહી દાં જગજીવન. ૧ વલચ લવજી ગણુશ શહી દાં માવજી.
- ૧ મેતા જેઠા માધવજીની સહી દાં પોતે ૧ દોશી મંગળ મીગાની સહ દાં કરશન.
- ૧ ગાંધી ગોપા કડવાની સહી દાં જેઠા. ૧ વોરા માવજી નારનની સહ દાં પોતાના.
- ૧ શોરા આણુદજી જેરાજની સહી દાં પોતે. ૧ કાણકીઆ રતનજી નરશી દાં રામજી.
- ૧ ચીતલીઆ કાઠી વાશણુની શહ દાં ૧ મેતા રણુછોડ જીવાની સહ. નરેતમ. ૧ મોદી અમીણુદાશ રણુછોડ.
- ૧ વોરા હારજી વાશણુ દાં વરાર ધહાશન. ૧ ગોરડીઆ મંગળદાશ હીરજી દાં વનરાવન.
- ૧ પારેખ તક્ષશી કાઠાની સહ દાં પરમાનંદ ૧ સાં સુંદરજી વાલજી દાં ત્રભોવન દયાલ. ત્રમકના: ૧ ગાંધી કરશન દુરખજી શહ દાં પોતે.
- ૧ મેતા લાલજી નેશગની સહી દાં ૧ ગોરડીઆ રશીકદાસ હીરજી. આણુદજી. ૧ મેતા ગીગા ઘેલાના જેગોપાળ દા બદવજી.
- ૧ શંઘવી રઘુ અમરશીની સહી દાં રઘુ. ૧ મોદી કેશવજી દીઆલની સહ દાં પોતાના.
- ૧ ગાંધી કાલા લાલાની સહી દાં ડાં કાં ૧ શંઘવી લખમીદાશ વીઠલ દાં કરશનદાસ
- ૧ વોરા જીવા દામજીની સહી દાં દીઆલ ૧ ગાંધી અમરશી વીરજીની સહ. જીવા. ૧ મેતા બાણુ હીરજીની સહ દાં પોતે.
- ૧ દોશી આણુદજી વહરાજની સહી દાં ૧ વોરા ત્રીઆઉ માખા શહ દાં પોતાના માધવંદ. ૧ ગાંધી નારણુ સુંદરજીની સહ દાં પોતે.
- ૧ શંઘવી જીવન પરશોતમની સહી દા. દુલભ ૧ વોરા ગણેશ નથુની સહ દાં વાં નારણુ. ૧ મોદી હરજીવન ગણેશ દાં પોતાના.
- ૧ ખુસા ઝીણા દેવજીની સહી દાં રામજી ૧ ગાંધી પરમાણુદ મંગળની સહ દાં પોતે. જીણા. ૧ મેતા વનમાળી રાધા દાં અંદરજી.
- ૧ ગોરડીઆ વેલા નરશીની સહ દાં પદમશી ૧ પારેખ નથુ ગલાની સહ દાં કરશન.
- ૧ મોદી અમરશી વેલાની સહી દાં ભાર્ગવંદ ૧ મેતા પરમાણુદ કામજીની સહ દાં કરશન. સુંદરજી. ૧ મેહેતા મહાવજી કામ્યાની સહ દાં ભગવાન
- ૧ વોરા લાલા લવાની સહ દાં હેમરાજ મીઠા. ૧ વોરા જગા બુલા સહ દાં પોતાના.

શ્રી ૧૧.

મહુવા મીતી સંવત ૧૯૫૨ ના

માગસર શુદ્ધ ૨ શોમવાર તાં

આંક

૪

સ્વસ્તીશ્રી સંહાર મહાશુભરથાને પુનઃ રાધે સરવો શુભોપમાં લાયક મહેતા શ્રી ૫ બાધ્યદબાધ સામજી તથા મેહેતા કેસવજી હરખજી તથા દોશી ઓધવજી માહાવજી તથા દોશી કરસનજી બાધ્યદબાધ તથા ભુતા ત્રીકમજી કલ્યાણજી તથા મેહેતા ત્રીકમજી વજ્રરામજી તથા મેહેતા વનરાવન ઠાકરજી તથા શંઘવી ગીરધર જોષાજી તથા મુની કુરજી ભવાન તથા મેહેતા હસરાજ વાસણુ તથા ભુતા મુળજી ઓધવજી તથા મેહેતા ગોઠળદાસ જોશી બાધ તથા ભુતા ગોખર કુરજી વીગેરે કપોળ જ્ઞાત સમસ્ત.

પ્રતીશ્રી મહુવા બંદરથી લાં કપોળ જ્ઞાતી નીચે સહી કરનાર વીગેરેના જોશીકૃષ્ણ વાંચવા પીશેપ વીનતી પારેખ લવજી વીઠલ અને ગોરડીયા મુળજી મંગળના સંબંધમાં પ્રથમ અહીં નીચે પ્રમાણે હકીકત બનેલી હતી.

અહીંના રહીશ પારેખ લવજી વીઠલે પોતાના દીકરાના લગ્ન ગોરડીયા નરોત્તમદાસ મંગળદાસની દીકરી બાઈ મણી વેરે કર્યાં હતાં. બાદ ફરી વેશવાળ અહીંના રહીશ ગાંધી દેવરાજ માહાવજીની દીકરી વેરે માત્ર આઠ માસમાં સંવત ૧૯૫૦ ના પોશમાં કરવાથી ગોરડીયા મુળજી મંગળદાસે જ્ઞાતી પાસે અરજ કરી જાહેર કર્યું કે અમારી દીકરીને સંવત ૧૯૪૯ ના ફાગણ વદ ૪ ના રોજ પરણાવી અને ઉત્તર આખ્યા પહેલા ફાગણ વદ ૭ ના રોજ પારેખ મજકુરે અમોર્ને કહ્યું કે મારે વરઘોડીઆને અમાસ કુળદેવ (ભુરખીયે હતું માન) પગે લગાડવા છે માટે કન્યાને મોકલો અને ઉત્તર આવીને લેશું હવે વરઘોડીયા ત્યાં જઈ આવતાં રસ્તામાં પાંચ તલાવડે એક કન્યા હતી તેના જોડે મજકુર વરનું વેશવાળ કરવાની વાત ચાલતાં તે કન્યા જોવા લવજીની વડ ગાડીબાર ઊભી રાખી ગામમાં ગયા આ બબ્બર વરઘોડીયા અહીં આવ્યા પછી અમોને મળવાથી અમો ઘણા દીલગીર થીઆ પણ લાઇલાજ ત્યારથી લવજી પારેખ બીજી વેશવાળ જાતવાની પેરવીમાં પડ્યા અને અમારી દીકરીને પોતાને ઘેર નહીં તેડતા હાલ પરણી આઠ મહીના થયા ત્યાં ઉપરનું વેશવાળ કર્યું છે એ પ્રમાણે જાહેર કરવાથી લવજીને તેડાવી અરસપરસ સમજાવતી આપી તે વેશવાળ રદ કરાવ્યું અને લવજીને બાઈને પોતાને ઘેર તેડી જવી ત્યાર પછી લવજીને જરૂર જણાએ સંવત ૧૯૫૧ ના વૈશાખ શુદ્ધ ૩ પછી અરજ કરશે તો કન્યાને નજરે જોઈ નાત કહે તે પ્રમાણે લવજીએ કરવું એમ ઠરાવ કર્યો તેમ છતાં બીજીવાર સંવત ૧૯૫૧ ના માગસર માસમાં મજકુર વરનું વેશવાળ શ્રી જાફરાબાદ વોરા ભદુર તેજપાળની દીકરી બાઈ કાશી જોડે કર્યું તે ઉપરથી ગોરડીયા મુળજી મંગળદાસ જાફરાબાદ જઈ જ્ઞાતી પાસે અરજ કરવાથી ત્યાંની જ્ઞાતે વોરા ભદુરની વજી બાઈ શામબાઈને કહેવરાવ્યું કે નાતની પરવાનગી સીવાય કન્યાને પરણાવવી નહીં તેમજ વેશવાળના જ્ઞાતીના બાગના

રૂપીયા હાલ લેવા નહીં એમ કરી એક કાગળ મહુવાના જ્ઞાતી ભાઈઓ ઉપર મુદત્ત માણસ મારજત લખી મોકલ્યો કે મજકુર દેવરાજ માવજવાળું વેશવાળ રદ કરતી વખતે જ્ઞાતીના તરફથી જે હરાવ થયો હોય તેની જરૂર છે માટે લખી મોકલશે તથા બીજો કાગળ ટપાલમાં રજીસ્ટર મારજત થઈ આવ્યો તેમાં એમ લખ્યું હતું કે કન્યાની માને અટકાવેત કરી છે અને તમે વરને નાતની પરવાનગી સીવાય પરણાવે નહીં તેવો લવજીને મનાઈ હુકમ આપો તે કાગળો આવ્યા બાદ બે દીવસ સુધી શેઠ કાંઈ બોલ્યા નહીં એટલે જ્ઞાતીલાએ ત્રીજે દીવસે શેઠને અરજ કરી કે જાડરાવાદના કાગળોનો ઉત્તર લખવા નાંત બેળી કરો શેઠે કહ્યું જે કાંઈનો દીકરો કુંવારો રહેતો નથી કાંઈ અરજ કરે તારે વાત દરમીયાન મુળજી ગોરડીઓ જાડરાવાદથી આંહી આવી શેઠ પાસે અરજ કરી કે અમારા ભાઈઓ શ્રી જાડરાવાદ ખોટી થઈ રહ્યા છે માટે આવેલા કાગળોનો જવાબ લખી આપવો જોઈએ તે ઉપરથી શેઠે જ્ઞાતી ભાઈઓને નાતને વડે બેળાં કર્યા જ્ઞાતીલાએ શેઠને જવાબ લખવા કહ્યું શેઠે જવાબ દીધો જે અમારે કુટુંબમાં કલેશ થાય છે માટે કાગળ લખાશે નહીં આંહી શળ પાડશું માટે આવતી કાલે વાત વળતે દીવસ નાત બેળી થઈ તોપણ જવાબ લખવાની વાત બાળુ ઉપર રાખી બીજી વાતચીત ડોળાવી રાત્રીએ ત્રીજા દીવસ ઉપર મુલતવી રાખ્યું ત્રીજે દીવસે નાત બેળી થઈ કાગળ લખવા વાણુતાણુ થવા માંડી રાત્રી ગઈ એટલે ગોરડીઓ પણ કાયા તેણે કીધું જે હું તો વડે બેઠો છઉં ખુશીથી આપ આવતી કાલે કાગળ લખી આપજો હું ત્રણ ત્રણ દીવસ થયાં બેઠો છઉં. જ્ઞાતી ભાઈઓને તસ્દી પડે છે તો શેઠ મેહરબાની કરી જવાબ લખી આપે તો શાઈ એટલે જ્ઞાતી ભાઈઓએ પણ શેઠને કહ્યું જાડરાવાદની જ્ઞાતીએ જે જવાબ માગ્યો તે આપણી જ્ઞાતીઓ લખી આપવો જીવે એ પ્રમાણે સૌ જ્ઞાતી ભાઈઓનો એકમત થઈ શેઠને કેવામાં આવ્યું ત્યારે શેઠે નીરઉપાએ કાગળ લખવા હા પાડી કાગળ લખી આપતાં લખ્યું જે દેવરાજ માવજી વાળું વેશવાળ અરસ પરસ સમજીતી આપી રદ કરેલું અને સંવત ૧૯૫૧ ના વૈશાક સુદ ૩ સુધી લવજીએ હીલચાલ ન કરવી અને તે પછી કન્યાને નજરે જોઈ નાત પરવાનગી આપશે અને વરને નહીં પરણાવવા લવજીને મનાઈ હુકમ આપ્યો છે એ પ્રમાણે કાગળ લખી આપી માણસને રવાને કર્યા બાદ મુળજી ગોરડીઓ શ્રી જાડરાવાદ ગયા કાગળ પોઆ પછી જાડરાવાદની જ્ઞાતીએ કેટલોએક ખુલાસો લેવા લવજીને રજીસ્ટર કાગળ લખી તેડાવ્યો પણ લવજી ગયો નહીં જ્ઞાતીલાએ કન્યાની માને કહેવરાવ્યું કે નાતની પરવાનગી સીવાય નહીં તેના જવાબમાં બાઈએ નાતને ગાળો દીધી અને હુકમ માન્યો નહીં દરમીયાન લવજીની વજી જમના શ્રી જાડરાવાદ ગઈ એટલે પરણાવી દેશે એમ જાણી ચોરાસી બ્રાહ્મણ કડોળીઆ કુંભાર વીજેરેનો યોગ્ય ઇલાજ બદોબસત નાતે કર્યો.

ઉપર પ્રમાણે બન્યાપછે લવજીની વજી કન્યા કાશીને લઈ મહુવા તરફ ચાલ્યાં અને નાતને કહ્યું કે હું નાતની આંખો આંજી કન્યાને લઈ જઈ છઉં તમેથી થાય તે કરી લેજો વજેર અધટીત શખ્દો કહી ચાલી નીકળી અને કન્યાની મા શામબાઈ પણ જાડરાવાદ છોડી ગઈ વજેર કારણથી જાડરાવાદની જ્ઞાતે કન્યા કાશી તથા તેની માં બાઈ શામબાઈ વીજેરેને પંગતથી દુર કરી મહુવે ગનાતી ભાઈઓ ઉપર તારુ કર્યો કે જમના કાશીને લઈને ચાલી કન્યા વીજેરેને પંગતથી દુર કરેલ છે માટે તેની સાથે વેવાર નહીં કરતાં લવજીને

ખખર આપો એ મતલબના સત્તર તારો ગામમાં ગનાતી ભાઇઓ ઉધર આવ્યા નાતે ઉપરના ખખર લવજીને આપ્યા લવજીએ સંસર્ગ નહીં રાખવી કયુલ થયા પ્રભાતે મહા સુદ ૫ ની રાત્રીમાં વર કન્યા પરણ્યા એવી હકીકત શુદ્ધ ૬ ના સવારમાં ફેલાવી દીધી.

કેટલાએક દીવસ ગયા પછી ગો- મુળજી પણ ઉપરના ખખર સાંભળી મહુવે આવ્યા ત્યાંહાં સુધી લવજીને કાંઈ પણ પુછવામાં આવ્યું નહોતું મુળજી ગોરડીયો આવ્યા પછી નાત ભેળી થઈ લવજીને તેડાવી પુછતાં પરણ્યાંની હકીકત જાહેર કરી પરજોતર બાળત નાતને શક પડતાં લવજીને કેટલાએક સવાલો ગનાતં તરફથી પુછવા માં આવ્યા જેને મન માનતો ઉત્તર લવજી આપી શક્યો નહીં અને નામ લીધેલ ભરામણુ વીગેરેનો બોલાવી પુછતાં લગ્ન ક્રીયા સામીન થઈ નહીં ત્યારે પછે હમેશા નાત ભેળી થઈ લવજી માટે વીચાર કરી ઉઠી નીકળે એમ આશરે અઠ દીવસ સુધી બેઠકો થઈ પણ કાંઈ બુલાસો થયો નથી. અને દરેક બેઠકમાં શેઠના તરફથી ખેંચ થવા લાગી નાતીલા કાયર થઈ ગયા છેવટ આખી રાત વીચારમાં કાઢી સવાર થયું એ રીતે બે રાત સુધી અહોનીશ ગનાતી ભાઇઓને ઉગ્ગરા થવાથી તેઓએ શેઠને કહ્યું જે લવજીએ નાતના હુકમનો વળુવાર અનાદર કર્યો વળી જાદરાવાદ પંગતે દુર કરેલી કન્યા સાથે વેહેવાંર કાંઈ અને ગેર રીતે પરજોતર થયાનું કહ્યું છે માટે નાતને વીચારવું જોવું અને કોઈને કારણ અવસર આપે તો લવજી સાથે કેવી રીતે વરતવું તેને માટે કાંઈ નાતીલાની સાથે વાંધો ઉઠશે શેઠે કહ્યું જે અમારે કુટુંબમાં કલેશ થાય છે માટે અમુક મુદત બાંધી નાત બાર મુકાએ અને જેટલા દીવસની મુદત નાંખીએ તેટલા દીવસ પછી તેને પગંત આપવી એમ તમો કયુલ કરો તો પંગતથી દુર કરી શકાય ત્યારે ગનાતી ભાઇઓએ કહ્યું જે કાંઈ ગંરીબ માણસને માટે આ પ્રમાણે થાત નહીં લવજી તમારા સંબંધી છે એમ જાણી ગેર રીતે ખેંચ તાણુ કરો તેમાં નાતનો ધરમ સચવાતો નથી તેમ આપણી ભુશણને ધાજતું નથી માટે વગર મુદતે પંગતથી દુર કરવો જોવે પરંતુ એ વાત શેઠને ગળે ઉતરી નહીં અને શેઠ બોલા જે હાલ વીવાંઝ છે વળી મોસમ ફની છે માટે આવતા શ્રાગણુ સુદ ૫ ઉપર વીચાર રાખીએ સૌ નારાજ થયા તોપણ શેઠના માનની ખાતર કહ્યું જે તમારી મરજી.

શ્રાગણુ શુદ્ધ ૫ ગઈ તોપણુ શેઠે તો તે વાત સંભારી પણ નહ એટલે શ્રાગણુ સુદ ૭ મે જ્ઞાત પોતાની મેળે વાંઝે બાર બળને મુમારે ભેળી થઈ રાત્રી સુધી શેઠ આવ્યા નહીં છેવટ રાત્રીએ આવ્યા તે પુછ્યું જે શામાટે મને બોલાવ્યો ત્યારે કહ્યું જે વગર મુદતે મુકવો તારે શેઠે કહ્યું જે આજે જાળવો. મારા કુટુંબને સમજાવી આવતી કાલે સળ પાડીશ ત્યારે ગનાતી ભાઇઓએ કહ્યું જે સરવે આંહી હાજર છે તેમાં કોઈની ખેંચ જણાતી નથી તોપણુ તમારી મરજી હોય ત્યારે વાત બીજે દીવસે નાતભેળી થઈ સાંજરે બે ચાર જણુને પોતાને ઘેર તેડાવી તેની મારફત ગનાતીને કહેવરાવ્યું જે હવે માત્ર એક બે જણુની ખેંચ છે તો સમજાવી આવતી કાલે સળ પાડશું વળી ત્રીજે દીવસે નાત ભેળી થઈ કે શેઠ આવ્યા અને કહ્યું જે જ્યારે સૌ ભાઇઓનો વગર મુદતે લવજીને નાતબાર મુકવાનો વીચાર જ્ઞાતી ભાઇનો થાય છે ત્યારે તેમ કરો પણ હું કહું ત્યારે પાછી પંગત આપવી પડશે તે બાળત મને જીભ આપો ત્યારે નાતે કહ્યું જે તમો કહો તેમ કરશું ત્યારે

શેઠે કહ્યું જે મારે ગળે હાથ મુકે એટલે દસ બાર જણાએ સોમત ખાધ ગળે હાથ મુકી કહ્યું જે આપ કેશો ત્યારે તેને પંગતીમાં લેવાની હરકત આવશે નહીં માટે નાતની મર-યાદા સચવાય તેમ કરો ત્યારે શેઠે કહ્યું જે તે બાબતમાં તેમો મને લખી આપો.

ઉપર પ્રમાણે શેઠનું મન રાખવા છતાં પણ શેઠે નાતીલાને લખી આપવાનું કહ્યું તેથી ઘણું ઘણું અને સરવે મનાતી બાઈઓને શેઠનો ઈરાદો પણ જણાઈ આવ્યો તેથી ગજા-તીમાંથી દોશી ઢાળાદાશ ખોડીદાશ તથા મેહતા ધારશી જેરાજ વીગેરેએ શેઠને ઇચ્છા આપ્યો ત્યારે શેઠે લવજીને પંગતથી દુર મુકવાની હા પાડી.

શેઠે કયુલ થવાથી સૌક બાઈએ વીચાર કરી કહ્યું જે નાત તરફથી અમુક લાણ લાઈ લવજીને પંગતથી દુર કરવો તેના જવાબમાં શેઠે કહ્યું જે લાણ લાવશે નહીં કેમકે તેનો બાંધ કેશવજી લાણ લે નહતો પરચમથીજે મારાથી પણ લેવાય નહીં તોપણ હું જ-મીને આવું ત્યાર પછે વીચાર કરીએ એમ કહી શેઠ ધરે ગયા ઘણીવાર થઈ તોપણ શેઠ અસવ્યા નહીં એટલે તેડવા માણસ ગયું તા પોતાના પક્ષના આઠ દસની સાથે પોતે બેઠા હતા.

રત આવ્યા વડે આવી વીચાર કરો.

જાતી બાઈઓએ કહ્યું લવજીને માટે ઠરાવ કરી લાણાનું મુકરર કરો કેમ જે કોઈ નાતીલો પોતાને ઘેરથી લવજીનું ધર તારવશે નહીં શેઠે કહ્યું જે સહી જાતી બાઈઓ જેમ કહેતા હોય તેમ કરો એમ રાત્રીના બાર વાગ્યા હતા થોડા મહરથો હાજર નહોતા તેથી તેઓને તેડવા માણસો ગયા સહ આવ્યા એટલે લવજીને માટે લખાએલા ઠરાવ નાતને ચોપડે જાપવા માટે શેઠે મહાજનના માણસ પાસે ચોપડી મંગાવે ચોપડો આવ્યો કે ઠરાવ લખવો શરૂ થયો થોડીવારે શેઠે ને કળશીએ જતું છે એમ કહી બાર ગયા ઠરાવ લખાઈ રહ્યો કે લાણું શેઠનું લાણું તે મુકરર કરવા વીગેરે માટે શેઠને તેડવા ગયા શેઠે કહ્યું જે મારે કામ છે ડાયા શેઠને અગર નથુ શેઠને બોલાવી જવ ઉપર પ્રમાણે શેઠના કેવા ઉપરથી સહ બાઈઓને વેમ આવ્યો જે શેઠનો લાણું લાવ્યાનો વીચાર નથી. તો પારકે ધરે ખોપ ઉભો રહેશે એમ સવાર થયું આખો દીવસ શેઠની રાહ જોઈ શેઠ આવ્યા નહીં એટલે સૌ બાઈઓ પોતપોતાને ઘેર ગયા.

સદરહુ હકીકત બન્યા પછી શ્રીતરેડવાલા શંઘવી કલ્યાણ મીઠા ગુજરી જવાથી તેઓ-એ નાત પાસે અરજ કરવાથી નાત બેઠી યઈ પણ શેઠ પક્ષના આવ્યા નહીં સવારના નવ બજેથી તે રાત્રી આઠ બજ સુધી સૌ બાઈઓ વડે બેસી રહ્યા શેઠને બે ત્રણ વખત મા-જનનું માણસ તેડવા ગયું તેને કહ્યું કે, કેહો રહના ભડા જોખીને આવીશ એમ કહી તેઓ-એ પોતાનો પક્ષ બેળો કચો શેઠને તેડવા જતાં શેઠે ચાર મહરથોને વડેથી બોલાવ્યા અને તેને કહ્યું જે જે ઠરાવ માન્યને ચોપડે લખાયેલ છે તે ફાડી તાપવો અને લાણું લે-વાશે નહીં એ પ્રમાણે તમો સૌ કયુલત આપો તો આવતી ઠાલે સવારે હું મારો પક્ષ બેળે મૂકું મનેલા ચાર મહરથોએ કહ્યું જે આપ વડે પધારો અમેને કહેલી હકીકત નાતને જાહેર કરો કેમજે આવતી પરમે મજકુર શંઘવીને નાત કરવાની છે તો કોઈનો ઘડો બગડે તેમ આપણાથી ન થયું જોઈએ શેઠે કહ્યું જે મારે દેહીગણે મુકવા છે માટે મારાથી અવાશે નહીં મેં જે કહ્યું તેમ જો તમારે કયુલ હોય તે મને કેવયજીને એટલે સવારે નાત બેળી

કરશું નાત રાહ જોઈ બેઠેલી હતી શેઠ આવ્યા નહીં કેવડાવેલા વચનો સાંભળી નાતે વીચાર કરે જે શેઠનો મત એવો છે જે મહુવામાં જ્યાં સુધી લવજીને ઘેર નોતરું દેવાય નહીં ત્યાં સુધી નાત જન્મે નહીં હવે તરેડ વાળા શંખવીનું બોલવું એવું હતું જે મારે નાત કરવાની છે ને ગતિાતી ભાઈઓ તે ના પાડે તો હું આદ્યો જાણ પરંતુ જે મારા બાપનું કારણ બગડે તો પછાડેથી બીજાના કારણનો વાંધો આવશે. આ વખતે માટે કુચવણમાં પડી ગઈ જે લાણું લાખ તો શેઠ લે નહીં જોવટે એકમતે વીચાર કરી આવતી કાલે નાત તરફથી એક નાત કરી મજબૂર લવજીનું ઘર બાદ મુકવું હતું પછી સવારે તે હકીકતથી શેઠ નાતને કહ્યુંને હાલ ટીપે નોતરાં દેવાં અમેઓ કહ્યું જે રસોઈ તયાર થઈ ગઈ છે ત્યારે શેઠે કહ્યું જે તે સાંઠડાને નાખી દો. વીજેરે પણ જીવ અવિવેકથી બોલ્યા નાત જન્મી રહી શેઠ પક્ષના ૧૫ થી ૨૦ ધર જન્મવા આવ્યાં નહોતા વળતે દીવસ તરેડવાંલાની નાત જન્મી બાદ ચોરા દીવસ ગયા પછી મોટા માજનની ધરમશાળામાં શેઠ પોતાના પક્ષનાને બેળા કરી એક દરાવ લખી લવજીને પંચતથાં દુર કરી એકડા લેવા માડયાં પણ એકડા થયા નહીં ત્યારબાદ એવો દરાવ ક્યો કે જે લોકો નાત કરે તો તેને ત્યાંમાં જન્મવા જવું નહીં પણ જે ડી પ અગર કુટુંબ કરે તો જન્મવા જવાને હરકત નથી આ ઉપરથી શેઠનો ચોકસ દરાવો જણાઈ આવ્યો જે લવજીને ઘરે નોતરું દેવાય નહીં ત્યાંમાં સુધી મહુવામાં નાત જન્મેજ નહીં.

ગયા જેષ્ટ માસમાં ગોરડીયા મુલજી મંગળદાસ ગુજરી ગયા પછી ત્રીજે દીવસ શેઠે પોતાના પક્ષવાળાને બેળા કરી એવો દરાવ ક્યો જે લોકો નાત કરે તેનાં પેટામાં જે કુટુંબ કરે તો કુટુંબમાં પણ જન્મવા જવું નહીં તેમ તેઓને ઘેર સારે નરસે અવસરે પણ બેસવા જવું નહીં અને હાલ મુજી ગોરડીઆને ત્યાંમાં મેમાન લોકીકે આવશે અને મુલજી ગોરડીઆ જે નાત કરે તો તે મેમાનને તેડવા જવું નહીં તે પ્રમાણે થવાથી ગોરડીઆ વાળા એ વીચાર ક્યો કે મારે ત્યાંમાં મારું કુટુંબ જન્મવા આવશે નહીં તેથી તેણે મુંબઈ જઈ ત્યાંમાં નાત કરી આંહીં પણ નાત કરી ત્યારે તે ઉપરથી તેમને ત્યાંમાં જન્મવા આવનાર કુટુંબના માણસોને શેઠના માણસો પાછા વાળતા હતા કોઈ કોઈ ઠેકાણે શેઠને પોતાને પણ જન્મવાની ના કહેવા જવું પડતું હતું.

હવે સવારે લોકીકે આવનાર ભાઈઓ હવેલીમાં શેઠને મળ્યા તેઓએ રીતસર શેઠ ને ઠબકો આપ્યો શેઠ પસંદાણા એટલે રસ્તેથી મેમાનને તેડવા બોલાવા લાગ્યા ત્યાર બાદ આંહી ગોઠળઅખટીનું જાલ્લ ભગાના નામનું પારણું ૬૨ વરસ જન્મે છે તે ઉપર નાત એ કવ થશે એમ ઉમેદ હતી શ્રાવણ વદ ૧ ના રોજ અમો મધેથી પથી ૭ જળ્યુને શેઠે પોતાને ઘરે બોલાવીને કહ્યું જે જાલ્લ બવાનું પારણું આપણે બેળા બેસીને જન્મવું અને નાત નો તકરાર બાબત ઉપર રાખવો એમ મુકરર કરી શ્રાવણ વદ ૪ ના રોજ નાત હવેલીમાં ભેળી થઈ છેવટ નહીં આવતાં વદ ૫ ને દીવસે ૨૨ી બેળી થઈ તમામ એકત્ર બેઠા પછી શેઠે કેટલુંક વીવેક સહીત બાપણ કરી પુછ્યું જે પારણાને માટે શી રીતે કરવું ત્યારે સૌ ભાઈ ઓએ કહ્યું જે જન્મવું એ પ્રમાણે કહ્યું ત્યારે શેઠે કહ્યું જે કેવી રીતે જન્મવું કોઈ બોલ્યું નહીં છેવટ એવો દરાવ થયો જે નાતના નોતરાં જાલ્લના ભગાના નામથી નાતનું માણસ ઈ આવે બે રસોડા બુદ્ધ કરવા જેને મોખ આવે ત્યાંમાં જન્મવા જાય એ પ્રમાણે

કચ્છુલ કરી એક નાતના નોતરાં છતાં ખીજી નોતરં દેલવાડીયા કુટુંબના તજ્જથી શકત દેલવાડી
માંજ ફરવું. એકકોમાં આવેલી અરજીયો તથા લવજ સાથે જમનારા ધરની યાદી સામેલ છે.

૧ મોટી ભગા વેલશી શઘ દાં મેલજી જીવા ૧ વોરા અદરજી પીતામર શઘ દાં ગોજળ

૧ પારો ગગા ઉકરડાનાજોપાળદાં જોપાળજી વાલજી

૧ પાખ વીરજી ઉકરડા શઘ દાં દુવારકાદાસ ૧ વોરા વાલજી પીતામરની શઘ દાં ગોજળ

૧ મહેતા માવજી ડાચ્છાની શઘ વાલજી

૧ મેતા જોદા માધવજીનીશઘ દાં પોતે ૧ મોટી કેશવજી દાચ્છાની શઘ દાં પોતે

૧ મેતાજી ગોબળ શઘ દાં મહાજીવ ૧ મોટી હરજીવન ગંજીશની શઘ દાં કેશવજી

૧ શા કાકરશી મુળજી શઘ દાં ચકુ ૧ વોરા દીયાળ જીવાની શઘ દાં પોતે

૧ મેતા ગીગા મેલાની શઘ દાં ભગવાન ૧ મેતા વનમાળી શઘજી દાં પરશોતમ જીવા

સ્વજાતી બંધુઓ અને મહાશયો,

હું ઘણી દલગીરી સાથે જણાવું છું કે આપણી “કપોળ જાતીની”
વામાં ચાલતા કલેસથી, દરેક ઠેકાણે આપણા જાતીભાઈઓમાં, કલેસ
થએલો ભેવાંમાં આવે છે. તે કલેસની હજી શાન્તી, થઈ નથી
“બકોર, અને શામજી,” ની ચોપડી પ્રસીદ્ધ કર્તાએ, પોતાની
કરલા ચોપડીમાં, જે ખોટી અને જુઠી વાતો, ભેડી કાઢી. જાતી બંધુઃ
ખોટી બિસ્કેરણી કરી તેમના મનો લલચાવાનેખાતર બાહર પાડેલી છે, તેથી
કરીને જાતિભાઈઓની સુચનાથી, ખરી હકીકત શું બનેલી છે, મુલ કયાંથી
રાફ થયું, અને પ્રથમ પેહેલ કોણે કરી, તેનો; ખરો સવીસ્ત વાર હેવાલ, આ
ચોપડીમાં પ્રગટ કરવામાં આવ્યા છે. તે આપણા જાતીબંધુઓએ અવશ્ય
ધ્યાનમાં લેવું.

બાહાર પાડવામાં, કોઈની લાગણી દુઃખાવવાનો હેતુ રાખ્યો
દોષથી જો કોઈ ઠેકાણે લખાણમાં ભુલ ચુક થઈ હોય તો
તે ભૂલ, માફ કરશો.

લા. એક “કપોળ.”

